

Lietuvos žmogiškojo kapitalo būklė

Statistinė ataskaita

2025

Žmogiškojo kapitalo būklės ataskaita skirta pateikti informaciją, kuri tarpinstitucinei Vyriausybės komisijai ir kitoms suinteresuotoms šalims sudarytų sąlygas priimti pagrįstus sprendimus žmogiškojo kapitalo formavimo ir panaudojimo klausimais. Ataskaitoje pateikiami numatomi užimtumo kaitos pokyčiai, žmogiškųjų išteklių paklausos ir pasiūlos prognozės, pagrindinės žmogiškojo kapitalo Lietuvoje charakteristikos, analizuojama žmogiškojo kapitalo formavimo ir panaudojimo problematika (tarp jų užsienio piliečių), vertinama žmogiškojo kapitalo situacija prioritetiniuose sektoriuose. Ataskaita parengta naudojant ir integruojant valstybinių registru ir informacinių sistemų duomenis valstybės duomenų valdymo informacinėje sistemoje (VDV IS) bei kitus viešai skelbiamus statistinius duomenis.

Informacija tyrimo citavimui:

STRATA (2025). Lietuvos žmogiškojo kapitalo būklė. Vyriausybės strateginės analizės centras.

Pasiūlymus, pastabas, komentarus prašome siųsti info@strata.gov.lt

Turinys

Santrumpos	5
Apibrėžtys	6
Įvadas	7
1. Žmogiškojo kapitalo signalai	9
2. Žmogiškojo kapitalo rodikliai	11
3. Ūkio plėtra ir žmogiškasis kapitalas	14
3.1. Žmogiškojo kapitalo samprata ir poveikis ekonomikai	14
3.2. BVP ir darbo vietų prognozės	15
3.2.1. BVP ir užimtumo kaita	15
3.2.2. Ilgalaikės žmogiškųjų išteklių paklausos prognozės	16
3.3. Gyventojai ir darbo jėga	20
3.4. Gyventojų sveikata	24
4. Žmogiškojo kapitalo naudojimas darbo rinkoje	28
4.1. Užimti gyventojai	28
4.2. Žmogiškojo kapitalo atitiktis darbo rinkos poreikiams	33
4.3. Užsieniečiai darbo rinkoje	35
5. Žmogiškojo kapitalo formavimas	38
5.1. Jaunimo pasiekimai ir absolventų prognozės	38
5.2. Suaugusiųjų mokymas	42
5.3. Užsienio piliečių pritraukimas	43
6. Žmogiškasis kapitalas prioritetiniuose Lietuvos sektoriuose	47
6.1. Prioritetinių sektorių plėtra ir darbuotojai	47
6.2. Užsieniečiai prioritetiniuose sektoriuose	49
6.3. Žmogiškojo kapitalo prioritetiniams sektoriams formavimas	50
1 priedas. Rodiklių aprašymai ir duomenų šaltiniai	51
2 priedas. Prioritetinių sektorių aprėptis	53
Paveikslų sąrašas	
3.1 pav. Prognozuojama darbo vietų skaičiaus kaita iki 2034 m. (tūkst.)	16
3.2 pav. Prognozuojama darbo vietų vidutinė metinė plėtra 2025–2034 m. pagal EVRK (proc.)	16
3.3 pav. Metinis darbuotojų pokytis 2023–2024 m. ir prognozuojama metinė darbuotojų paklausa pagal ERVK 2025–2034 m. (tūkst.)	17
3.4 pav. Esama 2024 m. ir prognozuojama 2034 m. darbo vietų struktūra pagal kvalifikacijos lygmenį	17
3.5 pav. Prognozuojama darbuotojų vidutinė metinė paklausa pagal pagrindines profesijų grupes ir jų kvalifikacijos lygmenį 2025–2034 m. (tūkst.)	18
3.6 pav. Nuolatinių gyventojų skaičius pagal apskritis 2018 ir 2025 metų pradžioje	21
3.7 pav. Emigrantų ir imigrantų struktūros pagal amžiaus grupes 2020 ir 2024 m.	21
3.8 pav. LR piliečių migracijos srautai ir emigrantų pasiskirstymas pagal pilietybę 2019–2024 m.	22
3.9 pav. Darbo jėgos aktyvumo lygis pagal apskritis 2024 m.	23
3.10 pav. Gyventojų skaičiaus kaita pagal amžiaus grupes	23
3.11 pav. 25–64 metų amžiaus gyventojų struktūra pagal išsilavinimą 2018 ir 2024 m.	24
3.12 pav. 15 metų ir vyresnių žemiausias ir aukščiausias pajamas gaunančių gyventojų dalis (proc.), vertinančių savo sveikatą kaip gerą arba labai gerą, 2010–2024 m.	24
3.13 pav. Išvengiamo mirtingumo (100 tūkst. gyventojų) dinamika (2018–2023 m.)	25
3.14 pav. Išvengiamo mirtingumo (100 tūkst. gyventojų) sudėtis pagal apskritis 2023 m.	25
3.15 pav. VGT (metais) skirtingose apskrityse 2024 m.	26
3.16 pav. SGT (metais) kaita Lietuvoje ir ES (2014–2023 m.)	27
3.17 pav. SGT (metais) Lietuvoje ir ES šalyse 2023 m.	27
4.1 pav. Užimtųjų ir bedarbių kaitos tendencijos pagal administracinius duomenis 2018–2024 m.	29
4.2 pav. Darbuotojų struktūra pagal apskritis ir užimtųjų pasiskirstymas jose pagal darbo statusą 2024 m.	29
4.3 pav. Samdomų darbuotojų struktūra pagal EVRK sekcijas 2024 m.	30
4.4 pav. Samdomų darbuotojų struktūra pagal LPK apskrityse 2024 m.	31

4.5 pav. Samdomi darbuotojai (Lietuvos piliečiai) pagal amžių ir profesijų grupių kvalifikacijos lygmenį 2024 m	31
4.6 pav. Samdomų Lietuvos piliečių amžiaus struktūra pagal EVRK 2024 m.	32
4.7 pav. 55 metų amžiaus ir vyresnių samdomų Lietuvos piliečių pasiskirstymas pagal apskritis 2024 m.	32
4.8 pav. Dirbančių samdomais darbuotojais AM ir PM absolventų pasiskirstymas pagal profesijų grupes 2024 m.	34
4.9 pav. Absolventų pasiūlos ir darbo vietų struktūra pagal išsilavinimo ir darbo vietų kvalifikacijos lygmenis 2024 m.	34
4.10 pav. Samdomų užsieniečių struktūra pagal profesijų grupių kvalifikacijos lygmenį ir skaičiaus pokytis 2018 ir 2024 m.	36
4.11 pav. Lietuvos piliečių ir užsieniečių pasiskirstymas pagal profesijų grupių kvalifikacijos lygmenį 2024 m. ir užsieniečių dalies kaita 2018–2024 m.	36
5.1 pav. Vaikų, ugdomų pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, dalis nuo bendro atitinkamo amžiaus vaikų skaičiaus 2019–2024 m.	38
5.2 pav. Vaikų (1–6 metų amžiaus) ikimokykliniame ugdyme dalis, palyginti su atitinkamo amžiaus vaikais, pagal apskritis 2024 m.	39
5.3 pav. Matematikos VBE išlaikiusiųjų abiturientų, kurie gavo brandos atestatą, dalis 2018–2024 m.*	40
5.4 pav. 16–25 m. amžiaus AM ir PM absolventai pagal švietimo sritis 2024 m.	40
5.5 pav. Absolventų pasiūlos istorinė ir prognozuojama kaita 2015–2024 m., prognozė 2025–2034 m.	42
5.6 pav. Mokymosi visą gyvenimą lygio kaita Lietuvoje ir ES 2015–2024 m. (proc.)	42
5.7 pav. Mokymosi visą gyvenimą lygis per paskutinius 12 mėn. pagal vietovę ir lytį 2024 m. (proc.)	43
5.8 pav. Užsieniečių migracijos srautai 2020–2024 m.	44
5.9 pav. Dešimt šalių, iš kurių 2024 m. atvyko daugiausiai užsieniečių	44
5.10 pav. Įstojusių į Lietuvos AM (visų pakopų studijas) užsieniečių skaičius 2018–2024 m. (tūkst.) ir jų skaičiaus pokytis pagal kilmės šalį	45
5.11 pav. Užsieniečių skaičius pagal švietimo sritis AM pirmos ir antros pakopos studijų programose 2024 m.	46
5.12 pav. Užsieniečių, kurie baigė AM (visų pakopų) studijas Lietuvoje, aprėpties dinamika pagal diplomo išdavimo metus	46
6.1 pav. Prioritetinių sektorių plėtra 2018–2023 m.	47
6.2 pav. Samdomų darbuotojų prioritetiniuose sektoriuose skaičius 2018 m. ir pokytis 2018–2024 m.	48
6.3 pav. Samdomų darbuotojų struktūra ir darbuotojų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes prioritetiniuose sektoriuose 2024 m.	48
6.4 pav. Vyresnio amžiaus (55+) samdomų darbuotojų pasiskirstymas pagal profesijų grupių kvalifikacijos lygmenį* 2024 m.	49
6.5 pav. Užsienio piliečių prioritetiniuose sektoriuose dalis 2018 ir 2024 m.	50
Lentelių sąrašas	
3.1 lentelė. Lietuvos ekonomikos plėtra pagal ekonominės raidos scenarijų (2025 m. kovo mėn.)	15
3.2 lentelė. Metinės paklausos pasiskirstymas pagal darbų kvalifikacijos lygmenį sektoriuose, kuriuose 2025–2034 m. didžiausias darbuotojų poreikis	18
3.3 lentelė. Informacija apie profesijas sektoriuose, kuriose numatoma didžiausia metinė darbuotojų paklausa 2025–2034 m.	19
4.1 lentelė. Samdomų darbuotojų – užsieniečių – skaičius pagal pilietybę (tik tos pilietybės, kurios turi daugiau nei 1 000 samdomų asmenų) 2024 m.	35
4.2 lentelė. Užsieniečių pasiskirstymas pagal darbo vietų kvalifikacijos lygmenį* sektoriuose, kuriuose jų skaičius didesnis nei 1 000 samdomų darbuotojų (2024 m.)	37
4.3 lentelė. Vidutinis Lietuvos piliečių ir užsieniečių darbo užmokestis pagal darbo vietų kvalifikacijos lygmenį, 2024 m. lapkričio mėn., EUR	37
5.1 lentelė. 16–25 m. amžiaus AM absolventų (ISCED 6) vertikali įgūdžių neatitiktis pagal švietimo sritis, kuriose absolventų skaičius viršija 100 asmenų, 2024 m.	41
5.2 lentelė. Suaugusiųjų (25–64 metai) dalyvavimas formaliame ir neformaliame švietime per pastaruosius 12 mėn., pagal amžiaus grupes (2024 m.)	43
5.3 lentelė. Imigrantų kaita pagal jų kilmę 2020–2024 m.*	44
5.4 lentelė. Išduotų leidimų laikinai gyventi darbo pagrindu skaičius 2022–2024 m.	44
6.1 lentelė. Samdomų darbuotojų prioritetiniuose sektoriuose vidutinis metinis pokytis darbuose pagal kvalifikacijos lygmenį 2018–2024 m. ir pokytis 2023–2024 m.*	48
6.2 lentelė. Vidutinis samdomų darbuotojų darbo užmokestis prioritetiniuose sektoriuose pagal profesijų grupių kvalifikacijos lygmenį, 2024 m. lapkričio mėn. (EUR) ir palyginimas su 2023 m.	49
6.3 lentelė. 16–25 m. amžiaus PM ir AM absolventai pagal pasirinktas švietimo sritis 2024 m.	50

Santrumpos

AM	Aukštasis mokslas
BVP	Bendrasis vidaus produktas
ES	Europos Sąjunga
EBPO	Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija
EUROSTAT	Europos Sąjungos statistikos tarnyba
EVRK	Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorius
IKT	Informacinės ir komunikacinės technologijos
ISCED	Tarptautinė standartizuota švietimo klasifikacija
LPK	Lietuvos profesijų klasifikatorius
LR	Lietuvos Respublika
NEET	Jaunimas, kuris nedirba ir nesimoko
NŠA	Nacionalinė švietimo agentūra
NŽIS	Nacionalinė žmogiškųjų išteklių stebėseną
OSP	Oficialiosios statistikos portalas
PM	Profesinis mokymas
PUPP	Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimas
SGT	Sveiko gyvenimo trukmė
SODRA	Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba
STRATA	Vyriausybės strateginės analizės centras
ŠVIS	Švietimo valdymo informacinė sistema
VBE	Valstybinis brandos egzaminas
VDA	Valstybės duomenų agentūra
VDV IS	Valstybės duomenų valdymo informacinė sistema
VGt	Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė
VSS IS	Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema

Apibrėžtys

Absolventai	Asmenys, kurie pabaigė atitinkamo lygmens mokymo arba studijų programą ir įgijo to lygmens kvalifikaciją patvirtinantį dokumentą
Darbo jėga	Užimtieji ir bedarbiai
Darbo vietų skaičius	Samdomųjų darbuotojų skaičius etatiniais vienetais
Etatinis vienetas	Samdomo darbuotojo krūvis, lygus 1. Asmeniui turint daugiau nei vieną darbovietę, darbuotojo krūvis (lygus 1), dalinamas vienodomis proporcijomis visoms asmens užimtoms darbo vietoms (pvz. 2 darbo vietos – 0,5 etatinių vienetų darbo krūvis kiekvienoje darbo vietoje)
Lietuvos piliečiai	Asmenys, kurie turi Lietuvos piliečio įrašą gyventojų registre
Profesijų grupės	Apibrėžiamos pagal Lietuvos profesijų klasifikatoriuje (LPK)
Sektoriai	Apibrėžiami pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių (EVRK)
Užimtieji	Samdomi darbuotojai ir (arba) dirbantys savarankiškai
Užsieniečiai	Asmenys, kurie neturi Lietuvos piliečio įrašo gyventojų registre

Išsilavinimo lygmuo pagal tarptautinę standartizuotą švietimo klasifikaciją (ISCED):

Aukštas	ISCED 5, 6, 7, 8
Vidutinis	ISCED 3, 4
Žemas	ISCED 0, 1, 2

Darbo vietų kvalifikacijos lygmuo pagal profesijų grupes:

Aukštas	LPK 1, 2, 3
Vidutinis	LPK 4, 5, 6, 7, 8
Žemas	LPK 9

Ivadas

Žmogiškojo kapitalo būklės ataskaita skirta pateikti informaciją, kuri tarpinstitucinei Vyriausybės komisijai ir kitoms suinteresuotoms šalims sudarytų sąlygas priimti pagrįstus sprendimus žmogiškojo kapitalo formavimo ir panaudojimo klausimais. Joje pateikiami nacionalinės žmogiškųjų išteklių stebėsenos (toliau – NŽIS) duomenys ir ilgalaikių žmogiškųjų išteklių prognozių rezultatai. Ataskaita parengta naudojant ir integruojant valstybinių registų ir informacinių sistemų duomenis valstybės duomenų valdysenos informacinė sistemoje (toliau – VDV IS). Taip pat naudota viešai skelbiama informacija: statistiniai Lietuvos ir Europos Sąjungos (toliau – ES) duomenys, tyrimų rezultatai ir ataskaitų medžiaga.

Žmogiškųjų išteklių prognozės leidžia numatyti galimą darbuotojų skaičiaus disbalansą (perteklių ar trūkumą) ir tikėtinus įgūdžių atitikties darbo vietų reikalavimams iššūkius (per aukšta kvalifikacija / per žema kvalifikacija). Jos rengiamos atsižvelgiant į šalies Ekonominės raidos scenarijų¹ ir oficialiąsias Lietuvos gyventojų skaičiaus prognozes. Darbuotojų paklausa apskaičiuojama įvertinus darbo vietų plėtrą ar traukimąsi dėl numatomos makroekonominių veiksnių dinamikos (sukurtos produkcijos, darbo produktyvumo, technologijų vystymosi ir pan.) ir darbuotojų pakeitimo dėl pensijos, mirties ar emigracijos poreikį. Pasiūlos prognozės skirtos įvertinti tikėtiniems absolventų srautams pagal įgytos kvalifikacijos lygmenį ir švietimo sritį². Ilgalaikės žmogiškųjų išteklių paklausa ir pasiūlos prognozės atnaujinamos kasmet³. Prognozavimo sistemos rezultatai atvaizduojami išorinėje ir vidinėje švieslentėse. Išorinė švieslentė pateikiama viešai prieinamuose portaluose⁴. Vidinė švieslentė – autorizacijos reikalaujančioje VDA platformoje, skirtoje naudotis analitikams ir tyrėjams.

Teisinis Žmogiškojo kapitalo būklės ataskaitos rengimo pagrindas:

- 2016 m. LR Vyriausybės patvirtintas Nacionalinės žmogiškųjų išteklių stebėsenos pagrindų aprašas⁵, kuriuo sudaroma tarpinstitucinė Vyriausybės komisija, nustatoma NŽIS paskirtis, vykdytojai, principai ir koordinavimas, taip pat – NŽIS rodiklių sąrašas. Šiuo nutarimu Vyriausybės strateginės analizės centras (toliau – STRATA) įpareigotas kasmet pateikti statistinę NŽIS ataskaitą.
- Užimtumo įstatymas⁶, kuris nustato, kad STRATA atlieka užimtumo stebėseną, kuri apima ir Lietuvos gyventojų užimtumo prognozavimą. Ilgalaikės žmogiškųjų išteklių paklausa ir pasiūlos prognozės apskaičiuojamos, vadovaujantis metodika⁷, kuri parengta, išbandyta ir įgyvendinta vykdant projektą „Žmogiškųjų išteklių paklausa prognozavimo sistemos atnaujinimas ir funkcionalumo palaikymas“ Nr. 09.4.3-ESFA-V-834-02-0001. Projekto partneris Valstybės duomenų agentūra (toliau – VDA).

Duomenų šaltiniai, naudoti žmogiškojo kapitalo rodikliams ir ilgalaikėms prognozėms apskaičiuoti: Mokinių registras, Studentų registras, Pedagogų registras, Diplomų, atestatų ir kvalifikacijos pažymėjimų registras (duomenys apie studentus, profesinės mokyklos mokinius, valstybės brandos egzaminus), Užimtumo tarnybos informacinė sistema (bedarbių mokymosi duomenys, bedarbių, Lietuvoje dirbančių užsieniečių duomenys), Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos informacinė sistema (įmokų, dirbtų dienų skaičiaus, užimtumo tipo, profesijos kodo pagal Lietuvos profesijų klasifikatorių, datos nuo, datos iki, darbdavio / draudėjo ID duomenys), Mokesčių mokėtojų registras, Valstybinės mokesčių inspekcijos Gyventojų pajamų mokesčio informacinė sistema (verslo liudijimų, asmenų, vykdančių individualią veiklą pagal pažymą, duomenys, veikiančių ūkio subjektų sąrašas), Valstybės duomenų valdysenos informacinė sistema (naudojamas suminis gimstamumo rodiklis, duomenys apie pilietybę, gimimo valstybę, gimimo datą, asmens lytį, gyvenamosios vietos adresą, deklaravimo pobūdį, asmenis, mirusius nuo 2005 m.), Juridinių asmenų registras (EVRK kodo, įmonės registracijos adreso duomenys). Toliau tekste, apibrėžiant duomenų šaltinį, naudojama santrumpa NŽIS.

Žmogiškojo kapitalo būklės ataskaitą sudaro 6 skyriai:

- Pirmasis skyrius (Žmogiškojo kapitalo signalai) skirtas norintiems greitai susipažinti su pagrindinėmis studijos žinutėmis. Jame pateikiama atitinkamai sugrupuota ir apibendrinta informacija. Skyriuje trumpai

¹ LR Finansų ministerija (2025). Ekonominės raidos scenarijus. Prieiga per internetą: <https://finmin.lrv.lt/lt/aktualus-valstybes-finansu-duomenys/ekonomines-raidos-scenarijus>

² Įgytos kvalifikacijos lygmuo ir švietimo sritis apibrėžiami pagal ISCED.

³ Prognozių patikimumas priklauso nuo daugelio veiksnių. Pirmiausiai tai sietina su statistinių duomenų tikslumu ir aprėptimi, prognozavimo laikotarpiu (kuo laikotarpis ilgesnis, tuo rezultatų tikslumas mažesnis), modelio galimybėmis. Siekiant didinti prognozavimo kokybę, numatyta reguliari prognozių rezultatų paklaidų stebėseną, duomenų atnaujinimas ir modelio tobulinimas.

⁴ STRATA, prieiga per internetą: <https://experience.arcgis.com/experience/b247e11609344bf48c56e0e835fce1ed/>; OSP, prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/strata-dashboards>

⁵ LR Vyriausybės 2016 m. vasario 18 d. nutarimas Nr. 162 Dėl NŽIS pagrindų aprašo patvirtinimo. Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/d713d051dbbd11e59019a599c5cbd673/asr>

⁶ LR Seimas (2016). LR Užimtumo įstatymas. Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/b9ca8ad03de611e68f278e2f1841c088/asr>

⁷ STRATA (2023). Žmogiškųjų išteklių paklausa ir pasiūla: ilgalaikių prognozių metodika. Vyriausybės strateginės analizės centras. Prieiga per internetą: https://strata.gov.lt/wp-content/uploads/2024/01/METODIKA_Zipaklausosirpasiulosprognozavimas_2023_galutineredakcija.pdf

apžvelgiama prognozuojama užimtumo kaita, išskiriamos pagrindinės su žmogiškuoju kapitalu susijusios problemos, pateikiant jų įrodymus ir įvardinant galimybes⁸ sprendimams.

- Antrajame skyriuje (Žmogiškojo kapitalo rodikliai) pristatomi rodikliai, kurie apima pagrindines žmogiškojo kapitalo charakteristikas Lietuvoje, jo panaudojimą ir formavimą. Vartotojo patogumui pateikiama kiekvieno rodiklio reikšmių kaitos eilutė nuo 2018 m. ir grafinis tendencijos vaizdas. Rodiklių aprašymai ir duomenų šaltiniai pateikti 1 ataskaitos priede.
- Trečiajame skyriuje (Ūkio plėtra ir žmogiškasis kapitalas) pristatoma žmogiškojo kapitalo (apima išsilavinimą, darbo patirtį ir sveikatą) samprata, trumpai apžvelgiama ekonomikos kaita ir jos poveikis užimtumui, pateikiami ilgalaikių žmogiškųjų išteklių paklausos prognozių rezultatai. Taip pat analizuojamas žmogiškojo kapitalo sveikatos elementas. Šio skyriaus paskirtis – apibūdinti kontekstą, kuriame analizuojama žmogiškojo kapitalo panaudojimo ir formavimo problematika.
- Ketvirtajame skyriuje (Žmogiškojo kapitalo naudojimas darbo rinkoje) apžvelgiama žmogiškojo kapitalo naudojimo darbo rinkoje problematika (t. y. užimtumas, samdomų darbuotojų amžiaus iššūkiai, nedarbas). Taip pat skiriamas dėmesys žmogiškojo kapitalo atitikties darbo rinkos poreikiams ir samdomų ne Lietuvos piliečių klausimams.
- Penktajame skyriuje (Žmogiškojo kapitalo formavimas), atsižvelgiant į tai, kad žmogiškojo kapitalo formavimas susijęs su švietimo sistema, nagrinėjami žmogiškųjų išteklių pasiūlos klausimai, kurie apima ankstyvąjį ugdymą, aukštojo mokslo (AM) ir profesinio mokymo (PM) absolventus ir jų skaičiaus prognozes, suaugusiųjų mokymą ir užsienio piliečių pritraukimą. Apibendrinant, penktajame skyriuje pateikta informacija apima kiekybinius ir kokybinius žmogiškųjų išteklių pasiūlos aspektus.
- Šeštojo ataskaitos skyriaus (Žmogiškasis kapitalas prioritetiniuose Lietuvos sektoriuose) tikslas – įvertinti žmogiškojo kapitalo situaciją prioritetiniuose sektoriuose, kurie nustatyti 2021–2030 m. nacionaliniame pažangos plane⁹. Prioritetinių sektorių aprėptis pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių (EVRK) pateikta 2 ataskaitos priede.

---

⁸ Galimybės apima silpnības, kurias sprendžiant galima tikėtis situacijos pagerėjimo, ir stiprybes, kuriomis galima pasinaudoti ieškant įvardinto problemos sprendimo

⁹ LR Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimas Nr. 998 Dėl 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano patvirtinimo. Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/c1259440f7dd11eab72ddb4a109da1b5/asr>

1. Žmogiškojo kapitalo signalai

Prognozuojama užimtumo kaita	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pagal Ekonominės raidos scenarijų 2025–2028 metams tikimasi ekonomikos augimo ir prognozuojamas nedarbo lygio mažėjimas. ▪ 2025–2034 m. darbo vietų skaičius šalyje mažės vidutiniškai po 0,3 proc. per metus – tai dvigubai mažiau nei prognozuota praėjusiais metais. Darbuotojų paklausą labiausiai lems darbuotojų pakeitimo dėl išėjimo į pensiją poreikis. ▪ Prognozuojama vidutinė metinė darbuotojų paklausa dešimties metų laikotarpiu – 18,1 tūkst. Darbo vietų struktūroje šiek tiek išaugs aukštos kvalifikacijos darbo vietų dalis, sumažės – vidutinės kvalifikacijos darbų dalis. Numatoma, kad dešimties metų laikotarpiu žemos kvalifikacijos darbo vietų dalis išliks nepakitusi. ▪ Prognozuojama, kad daugiausia darbo galimybių bus administravimo ir aptarnavimo veikloje, švietimo, sveikatos priežiūros ir socialinio darbo sektoriuose. Reikšminga darbuotojų paklausa taip pat išliks informacijos ir ryšių bei transporto sektoriuose.
-------------------------------------	---

Problema	Įrodymai	Galimybės
Didelė žmogiškojo kapitalo praradimo rizika	<p>Vyresnio amžiaus (55+) samdomų darbuotojų (Lietuvos piliečių) dalis darbo rinkoje auga (2024 m. – 28,4 proc.) ir ypač aukštesnės kvalifikacijos darbuose. Maždaug kas trečias dirbantysis 2024 m. buvo 55+ metų amžiaus. Daugiausia vyresnio amžiaus žmonių dirba švietimo sektoriuje. Toliau rikiuojasi apdirbamosios gamybos, didmeninės ir mažmeninės prekybos, žmonių sveikatos priežiūros ir socialinio darbo sektoriai.</p> <p>Vyresnių (55+) samdomų Lietuvos piliečių dalis kai kuriose apskrityse jau beveik viršija trečdalį visų dirbančiųjų. Tendencija ypač ryški Panevėžio ir Utenos apskrityse.</p> <p>Lietuvos gyventojų sveiko gyvenimo trukmė (SGT) atsilieka nuo ES vidurkio, o vyrų SGT yra tarp trumpiausių ES.</p> <p>2024 m. beveik kas devintas samdomas darbuotojas buvo užsienietis (11,0 proc. užimtųjų). Tarp užsieniečių toliau vyrauja Ukrainos ir Baltarusijos piliečiai, kurių dauguma atvyko dėl nepalankių geopolitinių sąlygų. 2024 m. tarp išvykusių užsieniečių taip pat dominavo Baltarusijos ir Ukrainos piliečiai (atitinkamai 5,9 ir 5,6 tūkst.)¹⁰. Nuo užsieniečių labiausiai priklausomas transporto ir saugojimo sektorius, o pagal darbo vietų kvalifikacijos lygmenį – vidutinės kvalifikacijos darbai.</p>	<p>Gyventojų sveikatos vertinimo skirtumai tarp žemiausias ir aukščiausias pajamas gaunančių grupių Lietuvoje yra vieni didžiausių tarp EBPO šalių. Skirtumai tarp apskričių – tiek pagal prevencinių priemonių taikymą, tiek pagal tinkamo gydymo prieinamumą – siekia apie 1,5 karto, o tai rodo galimą nevienodą šių paslaugų prieinamumą teritoriniu lygmeniu.</p> <p>Lietuvos darbo rinka tebėra orientuota į tradicinius, darbo jėgai imlius sektorius, o žinių ekonomikos svoris išlieka menkas, ypač regionuose.</p> <p>Lietuvoje žemas užsieniečių socializacijos lygis. Visuomenės nuostatos rodo didėjančią lietuvių kalbos mokėjimo svarbą ir nepakantumą tam tikrų šalių migrantams.</p> <p>Lietuvos AM patrauklumas užsienio piliečiams ir toliau nuosekliai auga: kas septintas studentas aukštosiose Lietuvos mokyklose 2024 m. buvo užsienietis (14,1 proc. tarp visų studentų). Populiariausia studijų kryptis – verslas ir viešoji vadyba. Taip pat atvykusiųjų gausa pasižymi ir sritys, kurių specialistų poreikis aktualus Lietuvai, konkrečiai sveikatos, informatikos ir inžineriniai mokslai.</p>

¹⁰ Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (2025). 2024 m. migracijos metraštis. Prieiga per internetą: <https://migracija.lrv.lt/lt/statistika/migracijos-metrasciai/>

Problema	Įrodymai	Galimybės
Žmogiškojo kapitalo įgūdžių formavimo ir panaudojimo disbalansas	<p>Baigusieji aukštąjį mokslą dažniau nei baigusieji profesinį mokymą dirba žemesnės kvalifikacijos reikalaujantį darbą.</p> <p>Nekvalifikuotų bedarbių dalis Lietuvoje išlieka gana didelė, o profesinis mokymas nesuteikia reikšmingo konkurencinio pranašumo – nedarbo skirtumas tarp kvalifikuotų ir nekvalifikuotų asmenų yra minimalus.</p> <p>Vidutinės kvalifikacijos darbuose, kuriuose dirba dauguma užsieniečių, jų atlyginimai yra mažesni nei Lietuvos piliečių, o tai rodo galimą nelygybės riziką.</p>	<p>Egzistuoja dideli skirtumai tarp miesto ir kaimo ankstyvoje žmogiškojo kapitalo ugdymo stadijoje. 2024 m. miesto vaikų ankstyvojo ugdymo programose dalyvavo kelis kartus daugiau, palyginti su to paties amžiaus kaimo vaikais.</p> <p>Auga 18–24 metų jaunuolių, anksti pasitraukusių iš švietimo sistemos (angl. <i>Early School Leavers from Education and Training</i>), dalis. Nuo 2022 m. didėja niekur nesimokančių ir nedirbančių jaunuolių (NEET) skaičius.</p> <p>Specialistų parengimo kokybė skiriasi tarp švietimo sričių. EBPO ekspertų vertinimu, pernelyg detalus teisinis reguliavimas riboja mokymo ir studijų turinio pritaikymą darbo rinkos poreikiams. Programų tarp AM ir PM tarpusavio derinimo stoka didina AM ir PM fragmentaciją ir konkurenciją dėl studentų.</p> <p>Lietuvoje mokymosi visą gyvenimą rodiklis yra žemesnis nei ES vidurkis, ypač jaunų suaugusiųjų grupėje, o lyčių ir teritoriniai skirtumai dideli.</p>
Daugėja socialinių iššūkių žmogiškojo kapitalo atžvilgiu	<p>Regioniniai ir lyčių vidutinės gyvenimo trukmės (VGT) skirtumai atspindi teritorinius sveikatos paslaugų prieinamumo, socialinių sąlygų ir gyventojų elgsenos netolygumus</p> <p>Vyresnio amžiaus (55+) darbuotojų dalis auga.</p> <p>Nors bendra migracijos pusiausvyra išlieka teigiama, tačiau išvyksta vis daugiau darbingo amžiaus gyventojų, o grįžta – vis daugiau vyresnio amžiaus asmenų.</p> <p>2024 m. užsieniečių nedarbas padidėjo beveik 10 proc., palyginti su tuo pačiu laikotarpiu 2023 m.</p>	<p>Pagal nedarbo duomenis, kas trečias (35,7 proc.) per 2024 metus įregistruotas bedarbis buvo nekvalifikuotas.</p> <p>Žemo ir vidutinio išsilavinimo žmogiškojo kapitalo panaudojimas darbo rinkoje atsilieka, palyginti su ES šalimis.</p> <p>Darbo jėgos potencialas regionuose dar nėra visiškai išnaudotas (pavyzdžiui, darbo jėgos aktyvumas Tauragės apskrityje 70,3 proc., palyginti su 82,2 proc. Vilniaus apskrityje).</p> <p>Gyventojų pritarimas pabėgėlių integracijos priemonėms, tokioms kaip lietuvių kalbos mokymas, švietimas, kvalifikacijos tobulinimas ir lygių galimybių užtikrinimas sveikatos priežiūros srityje, rodo potencialą gerinti užsieniečių integraciją.</p>

2. Žmogiškojo kapitalo rodikliai

ŽMOGIŠKASIS KAPITALAS

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	
Užimtieji iš viso (tūkst.) Lietuvos piliečiai ir užsieniečiai	1 362,3	1 396,7	1 391,8	1 446,0	1 483,6	1 507,1	1 508,0	
Tik savarankiškai dirbančių asmenų dalis nuo visų užimtųjų Lietuvos piliečiai ir užsieniečiai	9,8 %	10,5 %	10,9 %	11,6 %	11,9 %	12,5 %	13,1 %	
Samdomi darbuotojai iš viso (tūkst.) Lietuvos piliečiai ir užsieniečiai	1 228,8	1 250,8	1 239,9	1 279,0	1 306,8	1 319,4	1 310,2	
Samdomi Lietuvos piliečiai (tūkst.)	1 171,2	1 174,1	1 157,3	1 182,1	1 178,8	1 170,7	1 166,2	
55 metų amžiaus ir vyresnių samdomų Lietuvos piliečių dalis nuo visų samdomų Lietuvos piliečių	24,8 %	25,6 %	26,1 %	26,4 %	27,1 %	27,7 %	28,4 %	
Užsieniečių dalis nuo visų samdomų darbuotojų	4,7 %	6,1 %	6,7 %	7,6 %	9,8 %	11,3 %	11,0 %	

Šaltinis: STRATA remiantis NŽIS duomenimis

ŽMOGIŠKOJO KAPITALO PANAUDOJIMAS

		2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	
Samdomų darbuotojų struktūra pagal profesijų grupių kvalifikacijos lygmenį Lietuvos piliečiai ir užsieniečiai	Aukštas	43,5 %	43,3 %	44,3 %	44,4 %	44,6 %	44,6 %	45,0 %	
	Vidutinis	44,4 %	45,0 %	44,2 %	44,2 %	44,1 %	44,4 %	44,0 %	
	Žemas	12,1 %	11,7 %	11,5 %	11,4 %	11,3 %	11,0 %	11,0 %	
Samdomų užsieniečių dalis tarp samdomų darbuotojų pagal profesijų grupių kvalifikacijos lygmenį	Aukštas	1,9 %	2,0 %	2,0 %	2,2 %	3,2 %	3,5 %	3,5 %	
	Vidutinis	8,3 %	11,1 %	12,2 %	13,7 %	16,5 %	19,2 %	18,7 %	
	Žemas	1,5 %	1,6 %	1,7 %	2,4 %	5,3 %	6,1 %	7,0 %	
AM absolventų vertikali įgūdžių neatitiktis* Lietuvos piliečiai ir užsieniečiai		34,9 %	33,9 %	32,2 %	27,8 %	27,0 %	26,3 %	25,9 %	
PM absolventų vertikali įgūdžių neatitiktis* Lietuvos piliečiai ir užsieniečiai		43,9 %	40,4 %	42,6 %	40,3 %	38,0 %	40,2 %	39,0 %	
AM ir PM absolventų įsidarbinimas* Lietuvos piliečiai ir užsieniečiai	AM ISCED 6, vientisosios	68,6 %	69,9 %	70,9 %	76,2 %	81,7 %	81,4 %	82,9 %	
	PM ISCED 3-4	56,8 %	57,1 %	55,1 %	58,9 %	65,1 %	64,8 %	69,2 %	
	PM ISCED 2	21,4 %	20,4 %	19,9 %	27,0 %	27,1 %	39,6 %	37,4 %	

*Reikšmės gali skirtis nuo ankstesnių versijų dėl duomenų šaltinių atnaujinimų

Šaltinis: STRATA remiantis NŽIS duomenimis

ŽMOGIŠKOJO KAPITALO FORMAVIMAS

		2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	
AM ir PM absolventų skaičius pagal išsilavinimo lygmenį* <i>Lietuvos piliečiai ir užsieniečiai</i>	AM ISCED 6, vientisosios	20 352	18 896	18 092	17 305	16 266	16 156	16 067	
	PM ISCED 3-4	13 666	10 911	9 415	9 213	8 212	8 289	9 351	
	PM ISCED 2	1 460	1 262	1 178	564	376	275	147	
AM ir PM absolventų pasiskirstymas pagal išsilavinimo lygmenį* <i>Lietuvos piliečiai ir užsieniečiai</i>	AM ISCED 6, vientisosios	57,4 %	60,8 %	63,1 %	63,9 %	65,4 %	65,4 %	62,8 %	
	PM ISCED 3-4	38,5 %	35,1 %	32,8 %	34,0 %	33,0 %	33,5 %	36,6 %	
	PM ISCED 2	4,1 %	4,1 %	4,1 %	2,1 %	1,5 %	1,1 %	0,6 %	
Užsieniečių dalis tarp AM studentų*		5,6 %	6,5 %	7,4 %	8,8 %	10,6 %	11,6 %	14,1 %	
Užsieniečių dalis tarp PM studentų		0,2 %	0,2 %	0,3 %	0,3 %	0,5 %	0,9 %	2,2 %	

*Reikšmės gali skirtis nuo ankstesnių versijų dėl duomenų šaltinių atnaujinimų

Šaltinis: STRATA remiantis NŽIS duomenimis

3. Ūkio plėtra ir žmogiškasis kapitalas

3.1. Žmogiškojo kapitalo samprata ir poveikis ekonomikai

Bendras vidaus produktas (BVP) leidžia įvertinti šalies ekonomikos dydį, stebėti, kaip ekonominis augimas kinta laike. Tarp pagrindinių ekonomikos augimo veiksnių – darbo jėga ir žmogiškasis kapitalas (ŽK).

Darbo jėga suprantama kaip ekonomiškai aktyvių žmonių skaičius, t. y. visi užimti gyventojai ir bedarbiai¹¹.

Žmogiškasis kapitalas siejamas su asmens nematerialiu turtu, kuris naudojamas ekonominei vertei kurti. Nematerialus asmens turtas apibrėžiamas žmogaus turimu išsilavinimu, patirtimi, įgūdžiais, savybėmis, kurie padeda kurti asmeninę, socialinę ir ekonominę gerovę¹². Dažnai minimas ir sveikatos vaidmuo, nes nuo jo priklauso žmogaus darbingumas, darbo efektyvumas, atsparumas stresui ir pan.¹³ **Šioje studijoje žmogiškasis kapitalas suprantamas plačiąja prasme, t. y. apima išsilavinimą, darbo patirtį ir sveikatą.**

Žmogiškasis kapitalas yra daugialypis ir kaupiamas per visą gyvenimo ciklą. Daugelio mokslininkų nuomone išsilavinimas yra kertinis žmogiškojo kapitalo elementas. Pavyzdžiui, Gary S. Becker savo knygoje¹⁴ nagrinėja, kaip investicijos į išsilavinimą padidina žmogiškojo kapitalo vertę. Pasaulio banko ataskaitos¹⁵ taip pat pabrėžia, kad švietimas yra esminis veiksnys, skatinantis ekonominį augimą ir socialinį vystymąsi. Duomenys rodo, kad žmonės įgiję aukštesnį išsilavinimą ir profesinį pasirengimą pasiekia geresnių darbo rezultatų, dažnai gauna didesnį atlyginimą ir yra labiau konkurencingi darbo rinkoje¹⁶. Taigi, aukštesnis išsilavinimo lygis turi teigiamą poveikį ekonomikos augimui. Taip pat, tyrimai¹⁷ rodo, kad darbuotojai turintys aukštesnį išsilavinimą pasižymi tam tikromis savybėmis, tarp kurių ir mažesnė tikimybė, kad jie įsisavins nesveikus įpročius, tokius kaip rūkymas, gausus alkoholio vartojimas ir neteisėtų narkotikų vartojimas. Tai reiškia, kad aukštesnio lygio žmogiškasis kapitalas yra tarp pagrindinių prielaidų sveikai gyvensenai užtikrinti.

Įrodyta, kad egzistuoja tiesioginis ryšys tarp investicijų į švietimą ir ekonomikos augimo¹⁸. Žmogiškasis kapitalas didina našumą, taigi ir pelningumą. Todėl manoma, kad kuo daugiau įmonė investuoja į savo darbuotojus, tuo didesnė jos produktyvumo ir sėkmės tikimybė. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad svarbus ne tik investicijų į švietimą dydis, tačiau ir rezultatų kokybė. Pastaroji gali būti pamatuota mokymosi pasiekimų vertinimu (pavyzdžiui, PISA tyrimas, suaugusiųjų kompetencijų vertinimo tyrimas), pozicija darbo rinkoje (pavyzdžiui, išsilavinimo ir darbo vietos atitiktis) ir pan.

Žmogiškojo kapitalo formavimo pagrindas – naujų žinių ir įgūdžių įgijimas. Tai gali būti pasiekta įvairiais gyvenimo tarpsniais ir įvairiomis formomis, t. y. per formalųjį ir neformalųjį švietimą, patirtį darbo vietoje. Kiekvienam individui būdingi tam tikri žmogiškojo kapitalo formavimo ypatumai, kurie priklauso nuo individualių sugebėjimų. Kitaip tariant, tie patys ištekliai, skirti žmogiškajam kapitalui formuoti, skirtingiems asmenims gali sukurti nevienodą žmogiškojo kapitalo rezultatą. Kita vertus, egzistuoja žmogiškojo kapitalo nuvertėjimo problema. Paprastai ją parodo žemas atlyginimas, menkas gebėjimas išlikti darbo rinkoje. Dažniausiai žmogiškasis kapitalas gali nuvertėti dėl nedarbo, traumų, psichikos nuosmukio arba nepakankamo gebėjimo spėti su naujovėmis.

¹¹ Darbo rinka Lietuvoje (2020 m. leidimas). Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/darbo-rinka-lietuvoje-2020/savokos>

¹² Terminology of European education and training policy. Prieiga per internetą: <https://www.cedefop.europa.eu/en/publications/4117>

¹³ Bagdanavičius, J. (2002). Žmogiškasis kapitalas. Vilniaus pedagoginis universitetas. Vilnius

¹⁴ Becker, G. S. (1993). Human Capital: A theoretical and Empirical Analysis, with Special Reference to Education. University of Chicago Press.

¹⁵ Pavyzdžiui, Pasaulio bankas (2020). Trading for Development in the Age of Global Value Chains. Prieiga per internetą: <https://www.worldbank.org/en/publication/wdr2020>

¹⁶ EBPO (2020). Education at a Glance 2020: OECD Indicators. OECD Publishing. Paris. Prieiga per internetą: <https://doi.org/10.1787/69096873-en>

¹⁷ Pavyzdžiui, Cutler, D. M., Lleras-Muney, A. (2006). Education and Health: Evaluating Theories and Evidence., Lleras-Muney, A. (2004). The Relationship Between Education and Adult Mortality in the United States.

¹⁸ Wilson, R. A. & Briscoe, G. (2004). The impact of human capital on economic growth: a review. Prieiga per internetą: https://www.cedefop.europa.eu/files/BgR3_Wilson.pdf

3.2. BVP ir darbo vietų prognozės

3.2.1. BVP ir užimtumo kaita

Nepaisant sudėtingos tarptautinės aplinkos, Lietuvos ekonomika 2024 m. išlaikė augimą, tačiau darbo rinkoje ryškėja tam tikri lėtėjimo ženklai. Remiantis EUROSTAT duomenimis¹⁹, kai Latvijos (-0,4 proc.) ir Estijos (-0,3 proc.) ekonomikos traukėsi, Lietuvos BVP augo 2,8 proc. – beveik tiek pat kiek kaimyninėje Lenkijoje (2,9 proc.). Lietuvos banko ekspertų vertinimu²⁰, pagrindinis augimo variklis buvo gyventojų perkamosios galios didėjimas, kuris paskatino 4,9 proc. didesnę vartojimą nei prieš metus. Augimą 2024 metais demonstravo visi pagrindiniai sektoriai: žemės ūkis, pramonė, statyba, prekyba, transportas ir aukštos pridėtinės vertės paslaugos²¹. Tuo pat metu didėjo užimtųjų skaičius (+1,6 proc. – didžiausias nuo 1998 m.), kuriam įtakos turėjo užsieniečių integracija į Lietuvos darbo rinką. Labiausiai prie užimtumo augimo prisidėjo pramonė, o neigiamai veikė sunkumai (vangi ES ekonomikos raida ir pervežimų pajėgumų perteklius Vakarų rinkoje) transporto sektoriuje²². Nors laisvų darbo vietų lygis 2024 m. išliko aukštas (2,0 proc. kaip ir 2023 m.)²³, tačiau nedarbo lygis padidėjo nuo 6,8 proc. 2023 m. iki 7,1 proc. 2024 m.²⁴ Taip pat paskutinį 2024 m. ketvirtį Užimtumo tarnyba registravo 13 proc. mažiau laisvų darbo vietų negu prieš metus²⁵. Tai rodo dvilypę situaciją darbo rinkoje – užimtųjų skaičius didėja, tačiau kartu auga nedarbas ir mažėja laisvų darbo vietų pasiūla. Toks disbalansas gali lemti struktūrines įtampas, signalizuojančias apie galimą įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitiktį, ekonomikos struktūrinius pokyčius (pavyzdžiui, dėl automatizacijos) ar pokyčius darbo rinkos reglamentavime.

Artimiausiais metais tikimasi ekonomikos augimo, tačiau egzistuoja ir tam tikros grėsmės. 2024 m. Lietuvos ekonomika augo daugiau nei tikėtasi. Prognozuojama, kad ir šiais metais augimas bus panašus (3.1 lentelė). Tarp veiksnių, turėsiančių tam įtakos – sparčiau augsiantis realus vartojimas. Vartotojų lūkesčiai 2024 m. pabaigoje buvo aukščiausi nuo 2007 m. (vos 8 proc. apklaustųjų teigė, kad jų finansinė padėtis per artimiausius dvylika mėnesių blogės)²⁶. Taip pat tikimasi, kad antros pensijų pakopos reforma trumpuoju laikotarpiu paskatins namų ūkių vartojimą. Vis dėlto atkreiptinas dėmesys, kad šis efektas gali būti laikinas, o pati reforma ilginaui gali susilpninti pensijų sistemos tvarumą. Kita vertus, įvardijamos tokios grėsmės kaip geopolitinės įtampos, neužtikrintumas dėl tarptautinės prekybos ir iš to kylančios rizikos: eksportuojančių įmonių lankstumas prisitaikyti prie pasikeitusių rinkos sąlygų, jų sprendimai investuoti į technologinę pažangą ir produktyvumą didinančias priemones²⁷. Nepaisant iššūkių, ateities perspektyvos vertinamos optimistiškai – numatomas užimtųjų skaičiaus augimas ir nedarbo mažėjimas.

3.1 lentelė. Lietuvos ekonomikos plėtra pagal ekonominės raidos scenarijų (2025 m. kovo mėn.)²⁸

	Rodiklio pavadinimas	2024	2025	2026	2027	2028
Ekonominės raidos scenarijus	BVP palyginamosiomis kainomis pokytis, procentais	2,7	2,8	2,9	2,9	2,8
	Užimtųjų skaičiaus pokytis, procentais	1,6	0,3	0,2	0,0	-0,1
	Nedarbo lygis, procentais	7,1	7,0	6,8	6,5	6,3

Šaltinis: Lietuvos Respublikos finansų ministerija

¹⁹ EUROSTAT, kodas tec00115. Prieiga per internetą: <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tec00115/default/table?lang=en>

²⁰ Lietuvos bankas (2025). Lietuvos ekonomikos apžvalga (2025m. kovo mėn.). Prieiga per internetą: https://www.lb.lt/leidiniai/lietuvos-ekonomikos-apzvalga-2025-m-kovo-men?html=1#_Toc192521930

²¹ Luminor (2025). „Luminor“ ekonomistai: Lietuvos ekonomika kantriai iriasi prieš srovę. Prieiga per internetą: <https://www.luminor.lt/analitiku-prognozes/luminor-ekonomistai-lietuvos-ekonomika-kantriai-iriasi-pries-srove>

²² Lietuvos bankas (2025). Lietuvos ekonomikos apžvalga (2025m. kovo mėn.). Prieiga per internetą: https://www.lb.lt/leidiniai/lietuvos-ekonomikos-apzvalga-2025-m-kovo-men?html=1#_Toc192521930

²³ OSP. Laisvos darbo vietos. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=60c78d3a-8817-448c-960e-34aabc247704#/>

²⁴ OSP. Nedarbo lygis. <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=22326c9d-6cd9-4476-9c97-b9e85cb2a151#/>

²⁵ SEB bankas (2025) Lietuvos makroekonomikos apžvalga Nr. 89. Prieiga per internetą: <https://www.seb.lt/infobankas/lietuvos-makroekonomikos-apzvalga/lietuvos-makroekonomikos-apzvalga-nr-89>

²⁶ SEB bankas (2025) Lietuvos makroekonomikos apžvalga Nr. 89. Prieiga per internetą: <https://www.seb.lt/infobankas/lietuvos-makroekonomikos-apzvalga/lietuvos-makroekonomikos-apzvalga-nr-89>

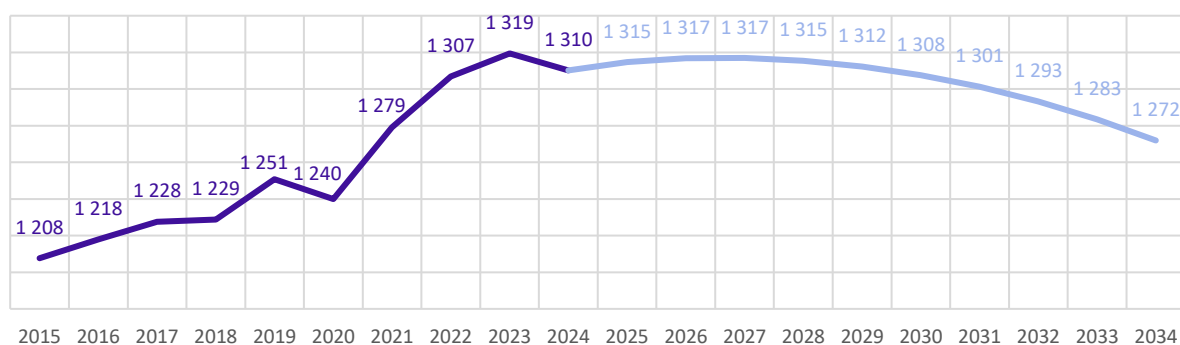
²⁷ LR Finansų ministerija (2025). Ekonominės raidos scenarijus 2025–2028 metams. 2025 m. kovo 20 d. Prieiga per internetą: <https://finmin.lrv.lt/aktualus-valstybes-finansu-duomenys/ekonomines-raidos-scenarijus/>

²⁸ LR Finansų ministerija (2025). Ekonominės raidos scenarijus 2025–2028 metams. 2025 m. kovo 20 d. Prieiga per internetą: <https://finmin.lrv.lt/aktualus-valstybes-finansu-duomenys/ekonomines-raidos-scenarijus/>

3.2.2. Ilgalaikės žmogiškųjų išteklių paklausos prognozės

Per dešimt metų, iki 2034-ųjų, darbo vietų skaičius turėtų kasmet mažėti, tačiau mažėjimo tempas būtų dukart lėtesnis nei prognozuota pernai. Žmogiškųjų išteklių paklausa rodo, kiek darbo vietų reikės užpildyti dėl ūkio plėtros (naujai sukurtos / panaikintos darbo vietos) ir pakeitimo poreikio (dėl išėjimo į pensiją, mirties, emigracijos). Remiantis ilgalaikėmis prognozėmis²⁹, kurios rengiamos atsižvelgiant į Lietuvos ekonomikos plėtros scenarijų ir oficialiąsias šalies gyventojų skaičiaus prognozes, tikėtina, kad 2025–2034 m. laikotarpiu darbo vietų skaičius šalyje mažės vidutiniškai po 0,3 proc. per metus – tai dvigubai mažiau nei prognozuota praėjusiais metais. Šį sulėtėjimą lemia optimistinės ekonominės raidos perspektyva (3.1 lentelė). Prognozuojama, kad per dešimtmetį darbo vietų skaičius sumažės maždaug 38 tūkst. (3.1 pav.). Daugiausia naujų darbo galimybių numatoma informacijos ir ryšių, administracinės ir aptarnavimo veiklos sektoriuose. Labiausiai trauksis žemės ūkis (3.2 pav.). Vertinant absoliučiais skaičiais, Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus (EVRK) skyriai, kuriuose metinė plėtra siektų daugiau nei tūkstantį darbo vietų, būtų šie: kompiuterių programavimas, įdarbinimas ir sandėliavimas.

3.1 pav. Prognozuojama darbo vietų skaičiaus kaita iki 2034 m. (tūkst.)

Šaltinis: Ilgalaikės žmogiškųjų išteklių prognozės

3.2 pav. Prognozuojama darbo vietų vidutinė metinė plėtra 2025–2034 m. pagal EVRK (proc.)

Šaltinis: Ilgalaikės žmogiškųjų išteklių prognozės

²⁹ Žmogiškųjų išteklių ilgalaikės prognozės. Prieiga per internetą: <https://experience.arcgis.com/experience/b247e11609344bf48c56e0e835fce1ed/>

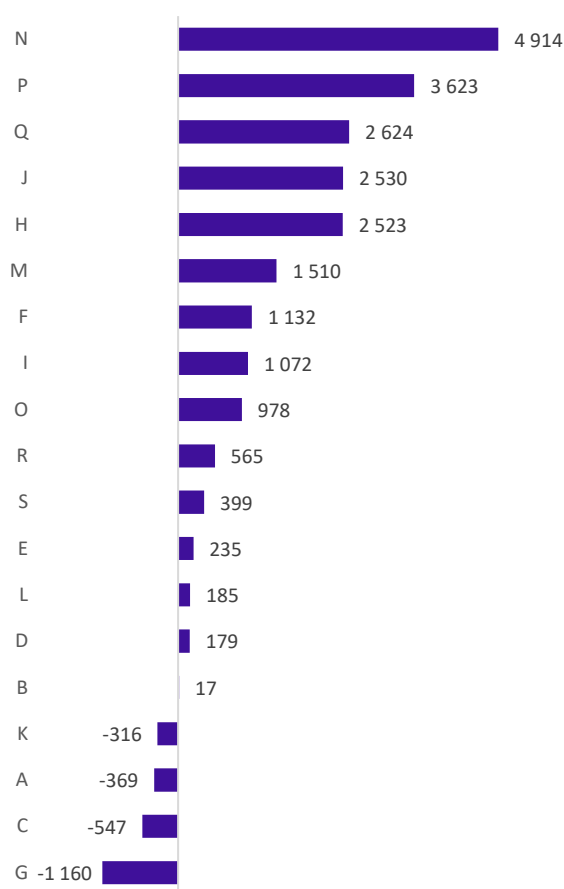
Darbuotojų pakeitimo (dėl pensijų, mirtingumo ir emigracijos) poreikis bus pagrindinis iššūkis darbo rinkai 2025–2034 m. laikotarpiu. Kaip ir pernai, žmogiškųjų išteklių paklausą lems pakeitimo poreikis (beveik 22 tūkst. kasmet). Labiausiai dėl amžiaus pažeidžiamas yra švietimo sektorius. Jame dėl išėjimo į pensiją 2025–2034 m. laikotarpiu reikėtų pakeisti virš trijų trūkstančių darbuotojų kasmet. Kalbant apie mirtingumą, jis labiau būdingas tokiems sektoriams kaip statyba, transportas ir saugojimas. Emigracija didžiausia tarp informacijos ir ryšių sektoriaus darbuotojų (apie 53 proc. viso metinio pakeitimo poreikio tame sektoriuje). Prognozuojama samdomų darbuotojų paklausa 2025-2034 metų laikotarpiu kasmet sudarytų apie 18,1 tūkst. žmonių. Didžiausias darbuotojų poreikis numatomas administracinės ir aptarnavimo veiklos, švietimo, žmonių sveikatos priežiūros ir socialinio darbo, informacijos ir ryšių, transporto ir saugojimo sektoriuose (3.3 pav.). Darbo vietų struktūroje pagal kvalifikacijos lygmenį numatomas nežymus aukštos kvalifikacijos darbų augimas ir atitinkamas vidutinės kvalifikacijos darbų mažėjimas (3.4 pav.).

3.3 pav. Metinis darbuotojų pokytis 2023–2024 m. ir prognozuojama metinė darbuotojų paklausa pagal ERVK 2025–2034 m. (tūkst.)

Metinis darbuotojų pokytis 2023–2024 m.

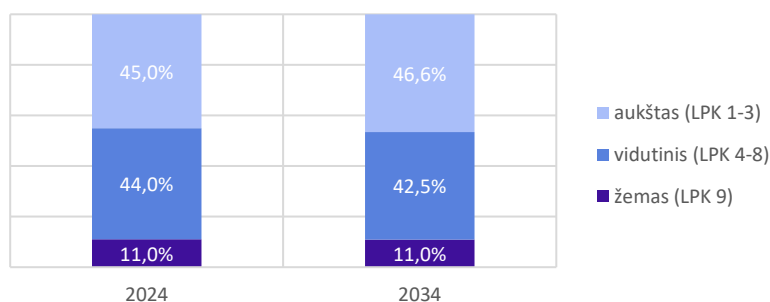
N ADMINISTRACINĖ IR APTARNAVIMO VEIKLA	7 254
P ŠVIETIMAS	1 619
Q ŽMONIŲ SVEIKATOS PRIEŽIŪRA IR SOCIALINIS DARBAS	5 598
J INFORMACIJA IR RYŠIAI	771
H TRANSPORTAS IR SAUGOJIMAS	-6 968
M PROFESINĖ, MOKSLINĖ IR TECHNINĖ VEIKLA	-1 573
F STATYBA	1 809
I APGYVENDINIMO IR MAITINIMO PASLAUGŲ VEIKLA	314
O VIEŠASIS VALDYMAS IR GYNYBA; PRIVALOMASIS SOCIALINIS DRAUDIMAS	1 860
R MENINĖ, PRAMOGINĖ IR POILSIO ORGANIZAVIMO VEIKLA	453
S KITA APTARNAVIMO VEIKLA	-186
E VANDENS TIEKIMAS NUOTEKŲ VALYMAS, ATLIEKŲ TVARKYMAS IR REGENERAVIMAS	-149
L NEKILNOJAMOJO TURTO OPERACIJOS	-69
D ELEKTROS, DUJŲ, GARO TIEKIMAS IR ORO KONDICIONAVIMAS	-80
B KASYBA IR KARJERŲ EKSPLOATAVIMAS	-84
K FINANSINĖ IR DRAUDIMO VEIKLA	-3 984
A ŽEMĖS ŪKIS, MIŠKININKYSTĖ IR ŽUVININKYSTĖ	-195
C APDIRBAMOJI GAMYBA	1 106
G DIDMENINĖ IR MAŽMENINĖ PREKYBA; VARIKLINIŲ TRANSPORTO PRIEMONIŲ IR MOTOCIKLŲ REMONTAS	-2 412

Prognozuojama metinė darbuotojų paklausa 2025–2034 m.

Šaltinis: Ilgalaikės žmogiškųjų išteklių prognozės

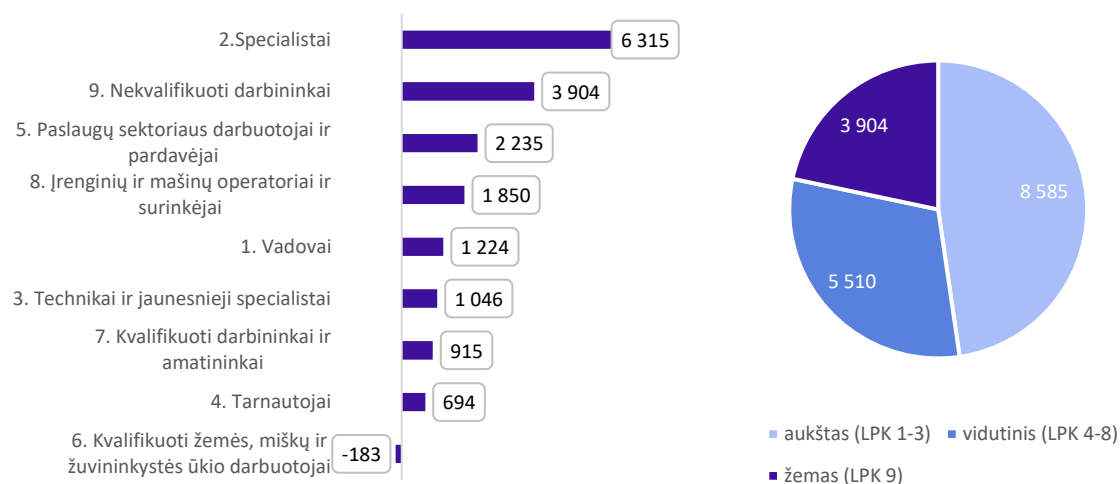
3.4 pav. Esama 2024 m. ir prognozuojama 2034 m. darbo vietų struktūra pagal kvalifikacijos lygmenį

Šaltinis: Ilgalaikės žmogiškųjų išteklių prognozės

Vertinant užimtumo kaitą pagal profesijų grupes, didžiausias poreikis prognozuojamas aukštos kvalifikacijos darbams (ypač specialistams). Jie sudarytų beveik pusę metinės darbuotojų paklausos 2025–2034 m. laikotarpiu (3.5 pav.). Pagrindinė priežastis, lemianti paklausą yra sietina su išėjimu į pensiją. Pavyzdžiui, specialistų grupėje metinė paklausa sudarytų apie 6,3 tūkst. kasmet, iš kurių apie 4,6 tūkst. dėl išėjimo į pensiją. Išimtis – informacijos ir ryšių sektorius, kuriame darbuotojų paklausą daugiausia lemia sektoriaus plėtra (naujų darbo vietų kūrimas).

3.5 pav. Prognozuojama darbuotojų vidutinė metinė paklausa pagal pagrindines profesijų grupes ir jų kvalifikacijos lygmenį 2025–2034 m. (tūkst.)

Šaltinis: Ilgalaikės žmogiškųjų išteklių prognozės

Darbuotojų paklausos struktūra, žvelgiant į 10 metų perspektyvą pagal kvalifikacijos lygmenis, skiriasi tarp sektorių ir priklauso nuo jų veiklos specifikos. 3.2 lentelėje ir 3.3 lentelėje pateikiamuose duomenyse matoma, kad ryšių sektorius išsiskiria dominuojančia aukštos kvalifikacijos specialistų paklausa. Panaši tendencija stebima ir profesinės, mokslinės bei techninės veiklos sektoriuje. Tuo tarpu apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų, statybos ir transporto sektoriai bus labiau orientuoti į vidutinės kvalifikacijos darbuotojus, kuriems reikalingi praktiniai ir profesiniai gebėjimai (pavyzdžiui., virėjai, statybininkai, vairuotojai). Viešajame sektoriuje (švietimas, sveikatos priežiūra ir socialinis darbas) dominuos aukštos kvalifikacijos darbuotojų paklausa, tačiau išliks ir žemesnės kvalifikacijos darbuotojų poreikis, pavyzdžiui, vaikų priežiūros darbuotojų ir mokytojų padėjėjų, asmens sveikatos priežiūros darbuotojų.

3.2 lentelė. Metinės paklausos pasiskirstymas pagal darbų kvalifikacijos lygmenį sektoriuose, kuriuose 2025–2034 m. didžiausias darbuotojų poreikis

Sektorius pagal EVRK	Metinė paklausa	Darbų pasiskirstymas pagal kvalifikacijos lygmenį		
		Aukštas (LPK 1–3)	Vidutinis (LPK 4–8)	Žemas (LPK 9)
N Administracinė ir aptarnavimo veikla	4 914	20 %	39 %	40 %
P Švietimas	3 623	49 %	26 %	25 %
Q Žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas	2 624	59 %	28 %	13 %
J Informacija ir ryšiai	2 530	94 %	5 %	1 %
H Transportas ir saugojimas	2 523	26 %	65 %	7 %
M Profesinė, mokslinė ir techninė veikla	1 510	82 %	15 %	3 %
F Statyba	1 132	26 %	59 %	13 %
I Apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veikla	1 072	16 %	54 %	30 %
O Viešasis valdymas ir gynyba; privalomasis socialinis draudimas	978	57 %	30 %	13 %

Šaltinis: Ilgalaikės žmogiškųjų išteklių prognozės

3.3 lentelė. Informacija apie profesijas sektoriuose, kuriose numatoma didžiausia metinė darbuotojų paklausa 2025–2034 m.

Sektorius pagal EVRK	Kvalifikacijos lygmuo	Profesija pagal LPK*	Metinė paklausa	DU pagal LPK**
N Administracinė ir aptarnavimo veikla	Aukštas	242 Administravimo specialistai	208	2 420
	Vidutinis	541 Apsaugos darbuotojai	668	1 465
		422 Klientų informavimo tarnautojai	125	1 858
	Žemas	911 Namų, viešbučių ir biurų valytojai, kambarinės ir pagalbinkai	1 179	950
		961 Buitinių atliekų surinkėjai	118	1 001
P Švietimas	Aukštas	233 Pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokytojai	566	2 686
		234 Pradinio ir ikimokyklinio ugdymo mokytojai	378	2 336
		235 Kiti mokymo specialistai	255	2 082
		231 Aukštųjų mokyklų dėstytojai	107	2 942
	Vidutinis	531 Vaikų priežiūros darbuotojai ir mokytojų padėjėjai	422	1 275
	Žemas	911 Namų, viešbučių ir biurų valytojai, kambarinės ir pagalbinkai	379	950
		962 Kiti ne kvalifikuoti darbininkai	281	1 169
		961 Buitinių atliekų surinkėjai	101	1 001
Q Žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas	Aukštas	222 Slaugos ir akušerijos specialistai	535	2 374
		221 Gydytojai	259	4 971
		341 Jaunesnieji teisės, socialinių ir religijos profesijų specialistai	200	1 599
		263 Socialinės ir religinės sričių specialistai	116	2 157
	Vidutinis	532 Asmens sveikatos priežiūros darbuotojai	399	1 467
	Žemas	911 Namų, viešbučių ir biurų valytojai, kambarinės ir pagalbinkai	199	950
J Informacija ir ryšiai	Aukštas	251 Programinės įrangos ir taikomųjų programų kūrėjai ir analitikai	1 077	4 215
		252 Duomenų bazių ir tinklų specialistai	243	3 218
		243 Pardavimo, rinkodaros ir viešųjų ryšių specialistai	177	2 333
		242 Administravimo specialistai	171	2 420
H Transportas ir saugojimas	Aukštas	243 Pardavimo, rinkodaros ir viešųjų ryšių specialistai	140	2 333
	Vidutinis	833 Sunkiasvorių sunkvežimių ir autobusų vairuotojai	1 089	1 450
M Profesinė, mokslinė ir techninė veikla	Aukštas	241 Finansų specialistai	364	2 223
		242 Administravimo specialistai	146	2 420
		121 Verslo paslaugų srities ir administracijos vadovai	135	2 482
		112 Įmonių, įstaigų ir organizacijų vadovai	104	2 027
F Statyba	Vidutinis	711 Statybininkai montuotojai ir giminiškų profesijų darbininkai	193	1 531
I Apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veikla	Vidutinis	512 Virėjai	229	1 391
		513 Padavėjai ir barmenai	163	981
	Žemas	941 Maisto ruošimo padėjėjai	157	1 063
O Viešasis valdymas ir gynyba; privalomasis socialinis draudimas	Aukštas	911 Namų, viešbučių ir biurų valytojai, kambarinės ir pagalbinkai	136	950
		242 Administravimo specialistai	205	2 420

*Atrinktos profesijos, atsižvelgiant į jų koncentraciją sektoriuje ir, kuriose vidutinė metinė paklausa viršija 100 darbuotojų

**Vidutinis atitinkamos profesijos (trijų skaitmenų profesijų grupė pagal LPK) bruto darbo užmokestis (DU) 2024 m. lapkričio mėn.

Šaltinis: Ilgalaikės žmogiškųjų išteklių prognozės

Duomenys rodo profesijų pasiskirstymo pagal ekonominius sektorius skirtumus. Kai kurios profesijos pasižymi didele sektorine koncentracija, pavyzdžiui, mokytojai beveik išimtinai dirba švietimo sektoriuje. Tuo tarpu administravimo specialistai pasiskirstę tolygiau ir yra aktualūs kelioms skirtingoms ekonominėms veikloms. Dėl to jų paklausą lemia ne vienas, o keli sektoriai, kuriuose šios profesijos atstovų koncentracija yra didžiausia.

Profesijų paklausai įtakos turi ir darbuotojų mobilumas tarp sektorių nekeičiant profesijos. Pavyzdžiui, pardavimo, rinkodaros ir viešųjų ryšių specialistų paklausa auga sektoriuose, kuriuose prognozuojama teigiama metinė plėtra (transporto ir saugojimo ar informacijos ir ryšių veiklose). Tuo pat metu prognozuojamas šios profesijos darbuotojų skaičiaus mažėjimas besitraukiančiuose sektoriuose, pavyzdžiui, mažmeninėje ir didmeninėje prekyboje. Tai rodo, kad darbo rinkoje gali vykti tokių specialistų persiskirstymas tarp skirtingų ekonominių veiklų, todėl papildomas jų rengimas gali būti nebūtinai.

Vertinant profesijų paklausą, svarbu atsižvelgti ir į tarptautinį kontekstą. Kai kurios profesijos, pavyzdžiui, programinės įrangos kūrėjai ar sunkiasvorių sunkvežimių vairuotojai, yra paklausios ne tik Lietuvoje, bet ir tarptautiniu mastu. Todėl, siekiant užtikrinti šių specialistų pritraukimą ir išlaikymą, būtina įvertinti ir tarptautinės konkurencijos veiksnius, susijusius su darbo sąlygomis, atlyginimu ir karjeros galimybėmis.

Darbuotojų mažėjimas kai kuriose profesijose rodo būtinybę kryptingai planuoti perkvalifikavimo sprendimus. Didžiausi darbuotojų praradimai (daugiau nei 1 tūkst. kasmet 10 metų laikotarpiu) prognozuojami šių profesijų atstovams: pardavėjams, siuvėjams, nekvalifikuotiems žemės ūkio darbininkams, medienos meistrams, baldžiams, tekstilės, kailio ir odos gaminių gamybos operatoriams. Šie pokyčiai atskleidžia ne tik reikšmingą perkvalifikavimo mastą, bet ir poreikį iš anksto numatyti, į kokias sritis galima perkelti minėtų profesijų darbuotojus, atsižvelgiant į jų turimus gebėjimus ar galimybes juos tobulinti.

3.3. Gyventojai ir darbo jėga

Nors natūrali gyventojų kaita išlieka neigiama, dėl teigiamos migracijos nuolatinis gyventojų skaičius Lietuvoje augo jau trečius metus iš eilės. Išankstiniais oficialiosios statistikos duomenimis, 2024 m. natūrali gyventojų kaita (skirtumas tarp gimusių gyvų kūdikių ir mirusių asmenų skaičiaus) išliko neigiama ir dar labiau pablogėjo, palyginti su 2023 m.: rodiklio reikšmė per metus pakito nuo –5,7 iki –6,5 asmens 1 000 gyventojų³⁰. Tuo pačiu laikotarpiu imigracija sumažėjo beveik 16 tūkst. asmenų, o emigracija padidėjo maždaug 7 tūkst.³¹ Tačiau nepaisant šių pokyčių, tarptautinė migracija 2024 m. išliko teigiama – 8,0 asmens 1 000 gyventojų (išankstiniais duomenimis). Nors neto migracija sumažėjo beveik dvigubai – nuo 44 994 asmenų 2023 m. iki 23 140 asmenų 2024 m.³² – ji vis dar turėjo teigiamą įtakos nuolatinių gyventojų skaičiaus pokyčiui. Remiantis išankstiniais duomenimis, 2025 m. pradžioje Lietuvoje gyveno 2 mln. 891 tūkst. nuolatinių gyventojų (t. y. asmenų, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta ataskaitiniu laikotarpiu buvo Lietuvos Respublikoje). Tai šiek tiek daugiau nei 2023 m., kai nuolatinių gyventojų skaičius siekė 2 mln. 886 tūkst.³³ Vis dėlto, jei neigiama natūrali gyventojų kaita toliau didės, o neto migracija ir toliau mažės, ilgainiui gali prasidėti nuolatinių gyventojų skaičiaus mažėjimas. Tokia tendencija keltų riziką darbo jėgos pasiūlai ir galėtų turėti platesnių socialinių bei ekonominių pasekmių.

Toliau didėja regioniniai netolygumai – gyventojai telkiasi apie didmiesčius, ypač sostinę. Remiantis oficialiosios statistikos duomenimis³⁴, Vilniaus apskritis išsiskiria kaip migracijos traukos centras, pasižymintis nuosekliu ir spartėjančiu gyventojų skaičiaus augimu. 2018–2025 m. laikotarpiu nuolatinių gyventojų skaičius apskrityje augo kiekvienais metais, o augimo tempai didėjo. Teigiamus gyventojų pokyčius nagrinėjamu laikotarpiu taip pat fiksavo Klaipėdos ir Kauno apskritys (3.6 pav.). Tuo tarpu dauguma šalies apskričių 2018–2025 m. patyrė gyventojų skaičiaus mažėjimą. Didžiausias sumažėjimas fiksuotas Tauragės (–7,8 proc.), Utenos (–7,7 proc.) ir Panevėžio (–7,5 proc.) apskrityse. Šie pokyčiai rodo tiek neigiamą natūralios kaitos poveikį, tiek gyventojų praradimus dėl migracijos. Vien Panevėžio apskritis per nagrinėjamą laikotarpį neteko daugiau nei 16 tūkst. gyventojų, o tai gali reikšmingai paveikti jos ilgalaikį ekonominį ir socialinį potencialą.

³⁰ OSP. Natūrali gyventojų kaita. Bendrasis natūralios gyventojų kaitos rodiklis. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=711eb61c-9350-489c-87eb-46662023331c#/>

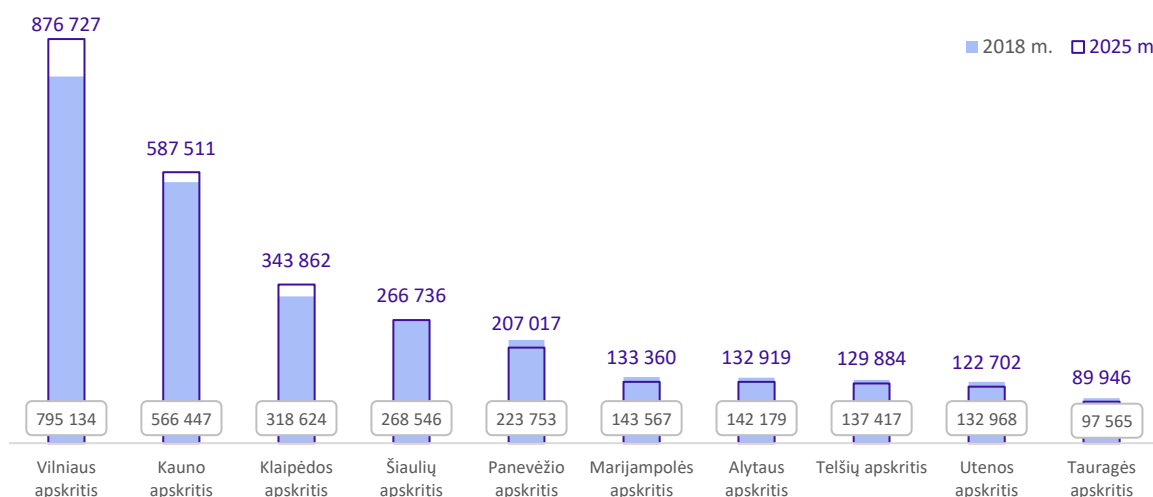
³¹ Ten pat

³² OSP. Neto tarptautinė migracija. Bendrasis neto tarptautinės migracijos rodiklis. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=e0fc8ffc-9367-46b1-980f-3e5f0824c79f#/>

³³ OSP. Nuolatinių gyventojų skaičius metų pradžioje. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=5b7fa09d-7ace-4909-89d9-b8a8897da5ba#/>

³⁴ OSP. Nuolatinių gyventojų skaičius metų pradžioje. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=5b7fa09d-7ace-4909-89d9-b8a8897da5ba#/>

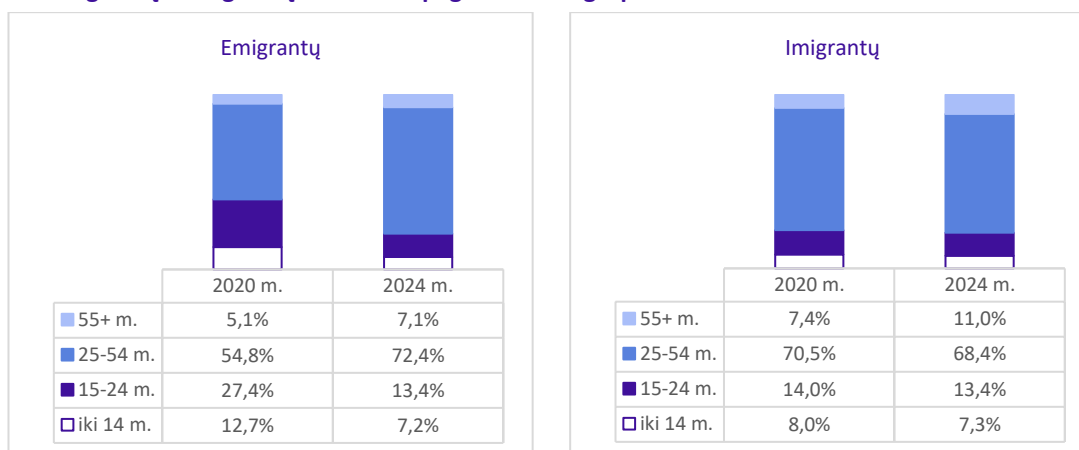
3.6 pav. Nuolatinių gyventojų skaičius pagal apskritis 2018 ir 2025 metų pradžioje

Šaltinis: STRATA remiantis OSP duomenimis

Nors bendra migracijos pusiausvra išlieka teigiama, tačiau išvyksta vis daugiau darbingo amžiaus gyventojų, o grįžta – vis daugiau vyresnio amžiaus asmenų. Oficialiosios statistikos duomenimis³⁵ vaikų (iki 14 m.) emigracija sumažėjo nuo 12,7 proc. 2020 m. iki 7,2 proc. 2024 m. Tai rodo, kad šeimos su vaikais vis rečiau renkasi emigruoti. Viena iš galimų priežasčių – augantis gyvenimo stabilumas Lietuvoje. Tuo pat metu tarptautinėje emigracijos struktūroje vis ryškesnę dalį užima 25–54 metų gyventojai – pagrindinis darbo jėgos segmentas. Šios grupės dalis išaugo nuo 54,8 proc. 2020 m. iki 72,4 proc. 2024 m. (3.7 pav.). Tai signalizuoja apie nepakankamą Lietuvos darbo rinkos patrauklumą, dėl kurio netenkama svarbiausio demografinio rezervo – darbingo amžiaus gyventojų. Kalbant apie darbo jėgos pasiūlą, reikėtų paminėti, kad daugėja emigrantų, kurie nėra Lietuvos piliečiai. Tarp iš Lietuvos 2024 m. emigravusių asmenų 67,1 proc. sudarė kitataučiai³⁶. Tai gali rodyti iššūkius ilgalaikės integracijos ir užimtumo srityse.

3.7 pav. Emigrantų ir imigrantų struktūros pagal amžiaus grupes 2020 ir 2024 m.

Šaltinis: STRATA remiantis OSP duomenimis

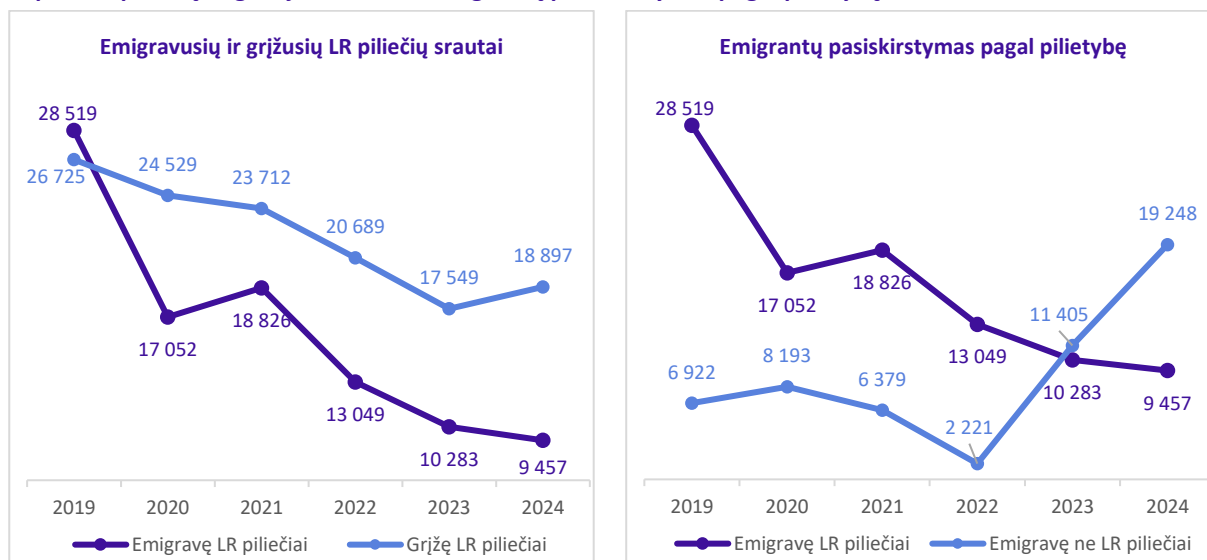
Imigracijos struktūra per tą patį laikotarpį (2020–2024 m.) keitėsi nežymiai (3.7 pav.). Pastebimas nedidelis 25–54 m. imigrantų dalies mažėjimas (nuo 70,5 proc. iki 68,4 proc.) ir vyresnio amžiaus (55+) imigrantų dalies augimas (nuo 7,4 proc. iki 11,0 proc.). Kadangi ši amžiaus grupė menkai dalyvauja darbo rinkoje, jų auganti dalis gali reikšti didėjančią demografinę „naštą“. Ilgalaikėje perspektyvoje šios tendencijos kelia rizikų: didėjanti darbingo amžiaus žmonių emigracija ir mažėjanti jų imigracija silpnina ekonominį potencialą, o auganti senjorų imigracija didina socialinio aprūpinimo sistemos spaudimą.

³⁵ OSP. Emigrantai ir imigrantai pagal amžiaus grupes ir lytį. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=187a2d35-94db-491e-9bad-afa6b0d606c2#/>

³⁶ OSP. Emigrantai ir imigrantai pagal pilietybę. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=6f8fcd78-8ad9-4338-ab45-c697139bc900#/>

Teigiama lietuvių migracijos pusiausvra išlieka, tačiau kinta grįžtančiųjų profilis – mažėja darbingo amžiaus gyventojų dalis, o daugėja vyresnio amžiaus asmenų. Nuo 2020 m. kasmet į Lietuvą grįžta daugiau Lietuvos piliečių, nei jų išvyksta, todėl bendra Lietuvos piliečių migracijos pusiausvra išlieka teigiama. Grįžtančiųjų skaičius šiek tiek svyruoja: mažėjęs iki 2023 m., 2024 m. padidėjo ir beveik dvigubai viršijo išvykusiųjų skaičių (3.8 pav.). Pastebėtina, kad grįžtančiųjų lietuvių struktūra pasikeitė – jei 2018 m. dominavo šeimos su vaikais ir darbingo amžiaus grįžusieji, pastaraisiais metais daugėja vyresnio amžiaus (55+) žmonių: jų dalis padidėjo nuo 9,3 proc. (2018 m.) iki 22,0 proc. (2024 m.). Tuo pačiu metu darbingo amžiaus (25–64 m.) gyventojų dalis sumažėjo nuo 64,9 proc. iki 57,1 proc.³⁷ Tai rodo struktūrinį migracijos pokytį – grįžta mažiau potencialios darbo jėgos ir daugiau asmenų, kuriems artimiausiu metu gali reikėti sveikatos priežiūros ar socialinės paramos paslaugų. Tai silpnina darbo rinkos atsigavimo galimybes bei ilgai gali lemti augančią demografinę naštą valstybei.

3.8 pav. LR piliečių migracijos srautai ir emigrantų pasiskirstymas pagal pilietybę 2019–2024 m.

Šaltinis: STRATA remiantis OSP duomenimis

Lietuvoje darbo jėgos aktyvumo lygis artėja prie pažangiausių Europos valstybių, tačiau išlieka regioniniai skirtumai ir neišnaudotas augimo potencialas. Darbo jėgos vertinimas apima 15–64 metų amžiaus aktyvius (užimtuosius ir bedarbius) gyventojus. Tokį amžiaus pasirinkimą lėmė maksimalus (65 metai) senatvės pensijos amžius³⁸. Dėl geopolitinių pokyčių ir migracijos tendencijų pastaraisiais metais ekonominio aktyvumo lygis Lietuvoje sparčiai augo: 2024 m. pasiekė 1 495,6 tūkst.³⁹ gyventojų, arba 79,5 proc. visų to amžiaus žmonių (2023 m. – 78,8 proc.). Nors tai yra vienas aukščiausių rodiklių tarp ES šalių, palyginimas su Nyderlandais (85,5 proc.) ar Estija (82,2 proc.)⁴⁰ rodo, kad šalis dar turi erdvės augti. Lietuva išsiskiria mažu skirtumu tarp moterų ir vyrų aktyvumo lygio: 2024 m. vyrų aktyvumo lygis siekė 80,7 proc., o moterų – 78,3 proc. Moterų aktyvumo lygis jau viršija ES vidurkį (70,7 proc.), o vyrų – faktiškai atitinka (ES vidurkis – 79,8 proc.). Tačiau ir čia išlieka potencialo: Islandijoje vyrų aktyvumas 2024 m. siekė 91,8 proc., o moterų – 85,1 proc.⁴¹ Tuo tarpu regioniniai skirtumai Lietuvoje išlieka ryškūs – ekonominio aktyvumo lygis svyruoja nuo 70,3 proc. iki 82,2 proc. (3.9 pav.). Oficialiais duomenimis⁴² didžiausias teigiamas aktyvumo augimas 2018–2024 m. laikotarpiu fiksuotas Klaipėdos, Alytaus, Panevėžio ir Kauno apskrityse, o Tauragės apskrityje aktyvumas mažėjo. Šie duomenys rodo, kad darbo jėgos potencialas regionuose dar nėra visiškai išnaudotas.

³⁷ OSP. Grįžę Lietuvos Respublikos piliečiai. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=6034089b-412b-43c2-b897-922e5debde23#/>

³⁸ Senatvės pensijos amžiaus lentelė. Prieiga per internetą: <https://www.sodra.lt/lt/senatves-pensijos-amziaus-lentele>

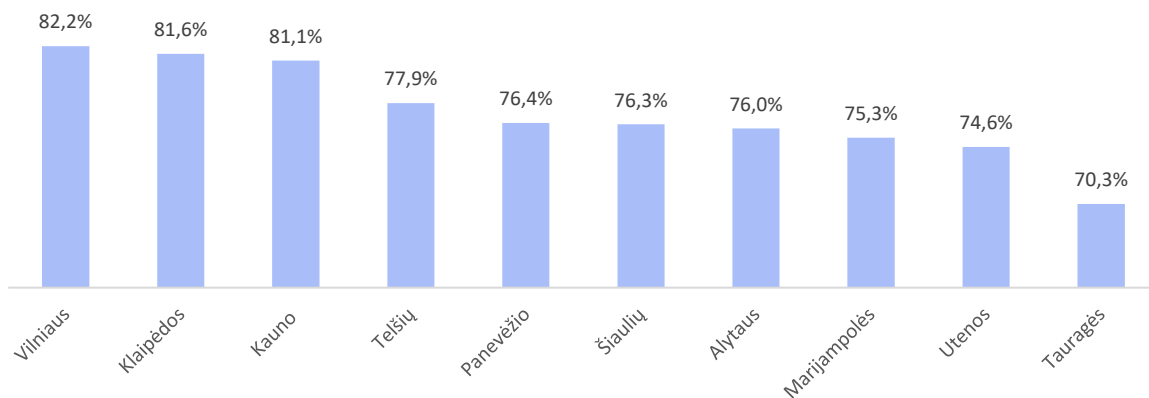
³⁹ OSP. Darbo jėga, Neaktyvūs gyventojai, Bedarbiai, Užimti gyventojai, Vidutinis metinis gyventojų skaičius. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=996eb018-af3e-4306-904d-3356085d78ed#/>

⁴⁰ EUROSTAT, kodas -TIPSLM60. Prieiga per internetą: <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tipslm60/default/table?lang=en>

⁴¹ EUROSTAT, kodas -LFSA_ARGAN. Prieiga per internetą: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/LFSA_ARGAN/default/table?lang=en

⁴² OSP. Darbo jėga, Darbo jėgos aktyvumo lygis. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=ec44aee1-7689-4dec-a46e-7cb0ce4ca73c#/>

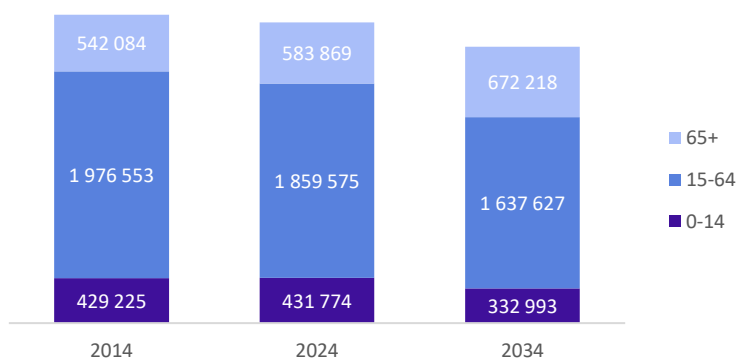
3.9 pav. Darbo jėgos aktyvumo lygis pagal apskritis 2024 m.

Šaltinis: STRATA remiantis OSP duomenimis

Reikšmingo gyventojų skaičiaus augimo artimiausiais dešimtmečiais tikėtis sudėtinga. Vaikų skaičius, tenkantis vienai moteriai, nuolat mažėja – 2024 m. šis rodiklis siekė vos 1,1⁴³, gerokai mažiau nei reikalingas kartų kaitai (vidutinis gimusių vaikų skaičius, kurio reikia, kad gyventojų skaičius išliktų stabilus, jei nėra migracijos, yra 2,1⁴⁴). Tai rodo ilgalaikes grėsmes tiek gyventojų skaičiui, tiek amžiaus struktūros tvarumui. Net ir esant teigiamai tarptautinei migracijai, gyventojų skaičiaus mažėjimas išlieka tikėtinas. Remiantis EUROSTAT prognozėmis (3.10 pav.), 2034 m. Lietuvoje gyvens apie 2,642 mln. žmonių. Tuo pat metu keisis ir demografinė sudėtis: išaugs 65 metų amžiaus ir vyresnių žmonių dalis (nuo 20,3 proc. 2024 m. iki 25,4 proc. 2034 m.⁴⁵).

3.10 pav. Gyventojų skaičiaus kaita pagal amžiaus grupes

Šaltiniai: STRATA remiantis EUROSTAT ilgalaikėmis prognozėmis⁴⁶

Lietuvoje nuosekliai auga aukštąjį išsilavinimą turinčių gyventojų dalis, tačiau mažėjantis vidutinio išsilavinimo turinčių asmenų skaičius gali lemti darbuotojų trūkumą vidurinėsios grandies profesijoje (pavyzdžiui, kvalifikuotų darbininkų, technikų, aptarnavimo specialistų). Gyventojų išsilavinimas analizuojamas pagal tris grupes: aukštas, vidutinis ir žemas. Oficialiosios statistikos duomenimis⁴⁷ 2024 m. tarp 25–64 metų gyventojų aukštąjį išsilavinimą turėjo 47,6 proc. asmenų (2018 m. – 41,7 proc.), o žemą – 5,6 proc. (2018 m. – 5,2 proc.). Tuo metu vidutinio išsilavinimo gyventojų dalis nuosekliai mažėjo – nuo 53,1 proc. 2018 m. iki 46,8 proc. 2024 m. (3.11 pav.). Tokia tendencija gali signalizuoti apie būsimą kvalifikuotos, tačiau ne aukštojo mokslo lygmens darbo jėgos trūkumą. Kita vertus, pagal 15–64 metų amžiaus gyventojų, įgijusių vidurinę ir aukštesnę išsilavinimą, rodiklį Lietuva tarp ES lyderių⁴⁸.

⁴³ OSP. Suminis gimstamumo rodiklis. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?indicator=S3R0161#/>

⁴⁴ EUROSTAT. Fertility Statistics. Prieiga per internetą: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Fertility_statistics

⁴⁵ OSP. Gyventojų amžiaus struktūra metų pradžioje. Prognozė. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=5b7fa09d-7ace-4909-89d9-b8a8897da5ba#/>

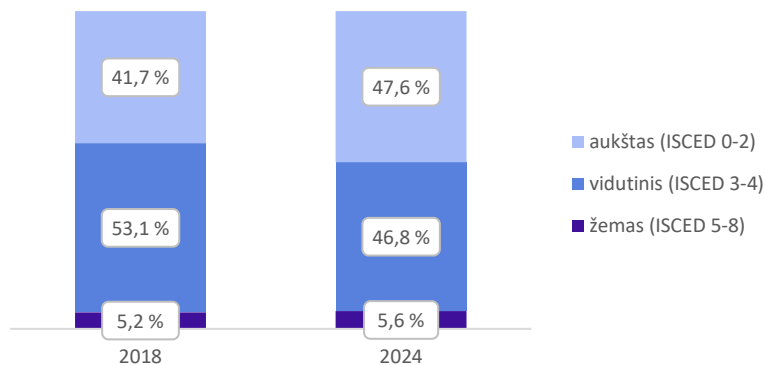
⁴⁶ EUROSTAT. Population projections at national level (2022-2100). Prieiga per internetą:

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/proj_23np_custom_17752836/default/table

⁴⁷ OSP. Gyventojų išsilavinimas. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=d0c14992-bd4e-4960-9031-a13c5ab42a9a#/>

⁴⁸ 2023 m. Lietuvoje 88,4 proc. 15 – 64 metų amžiaus žmonių buvo įgiję ISCED 3 lygmens ir aukštesnę išsilavinimą, tais pačiais metais ES vidurkis siekė 75,3 proc. Prieiga per internetą: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/edat_ifs_9903/default/table?lang=en

3.11 pav. 25–64 metų amžiaus gyventojų struktūra pagal išsilavinimą 2018 ir 2024 m.

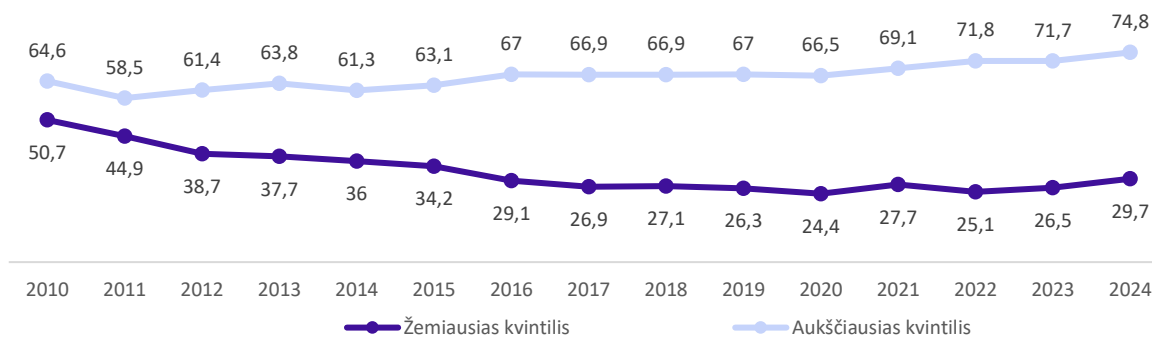

Šaltiniai: STRATA remiantis OSP duomenimis

3.4. Gyventojų sveikata

Gyventojų sveikatos vertinimo skirtumai tarp žemiausias ir aukščiausias pajamas gaunančių grupių Lietuvoje yra vieni didžiausių tarp EBPO šalių. Remiantis EBPO⁴⁹ duomenimis, 2024 m. žemas pajamas gaunantys gyventojai 2,5 karto rečiau savo sveikatą vertino kaip gerą ar labai gerą, palyginti su aukštas pajamas gaunančiais. Latvijoje ir Estijoje šis skirtumas nesiekė 40 proc. punktų, o Lenkijoje buvo beveik dvigubai mažesnis – 23,9 proc. punkto. Šie duomenys atspindi, kad Lietuvoje gyventojų sveikatos vertinimas yra stipriau nei daugelyje kitų šalių susijęs su socialine ir ekonomine padėtimi. Lietuva išsiskiria ir tuo, kad žemiausias pajamas gaunantys šalies gyventojai savo sveikatą vertina prasčiausiai tarp visų tirtų EBPO valstybių. Rezultatai signalizuoja apie sisteminius iššūkius sveikatos ir socialinėje politikoje, ypač susijusius su paslaugų pasiekiamumu ir prevencijos veiksmingumu žemiausioje pajamų grupėje. Sveikatos vertinimų dinamika pagal žemiausias ir aukščiausias pajamas gaunančių gyventojų grupes pateikta 3.12 pav.

3.12 pav. 15 metų ir vyresnių žemiausias ir aukščiausias pajamas gaunančių gyventojų dalis (proc.), vertinančių savo sveikatą kaip gerą arba labai gerą, 2010–2024 m.

Šaltiniai: STRATA remiantis EBPO duomenimis

2023 m. Lietuvoje išvengiamo mirtingumo rodikliai sumažėjo, tačiau jų lygis išlieka gana aukštas, o tarp apskričių stebimi ryškūs netolygumai. Palyginti su 2022 m., 2023 m. situacija pagerėjo visoje šalyje⁵⁰ (3.13 pav.). Kita vertus, Lietuva yra tarp didžiausių išvengiamą mirtingumą fiksuojančių ES šalių⁵¹. Vienas iš reikšmingų šio rodiklio komponentų – savižudybės. Atkreiptinas dėmesys, kad vyrai Lietuvoje žudosi maždaug keturis kartus

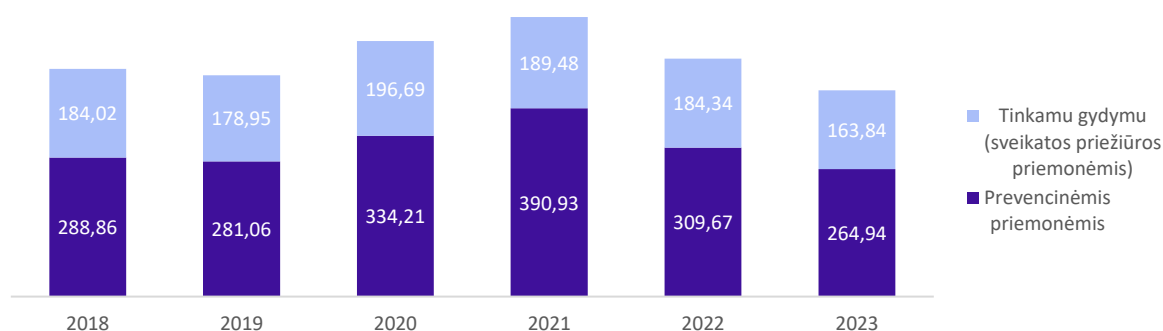
⁴⁹ EBPO. Perceived health status by socio-economic status. Prieiga per internetą: [https://data-explorer.oecd.org/vis/?lc=en&df\[ds\]=dsDisseminateFinalDMZ&df\[id\]=DSD_HEALTH_STAT%40DF_PHS_SES&df\[ag\]=OECD.ELS.HD&dq=.A..Y_GE15_T....G.&pd=2010%2C&to\[TIME_PERIOD\]=false&vw=tb](https://data-explorer.oecd.org/vis/?lc=en&df[ds]=dsDisseminateFinalDMZ&df[id]=DSD_HEALTH_STAT%40DF_PHS_SES&df[ag]=OECD.ELS.HD&dq=.A..Y_GE15_T....G.&pd=2010%2C&to[TIME_PERIOD]=false&vw=tb)

⁵⁰ OSP. Standartizuotas mirtingumas nuo išvengiamų mirties priežasčių, tenkantis 100 tūkst. gyventojų. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/>

⁵¹ Pagal šiuo metu prieinamą informaciją, 2022 m. išvengiamo mirtingumo rodiklis Lietuvoje siekė 309,19 atvejo 100 tūkst. gyventojų ir gerokai viršijo ES vidurkį, kuris sudarė 168,14. EUROSTAT, kodas hlth_cd_apr. Prieiga per internetą: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/hlth_cd_apr_custom_17602447/default/table

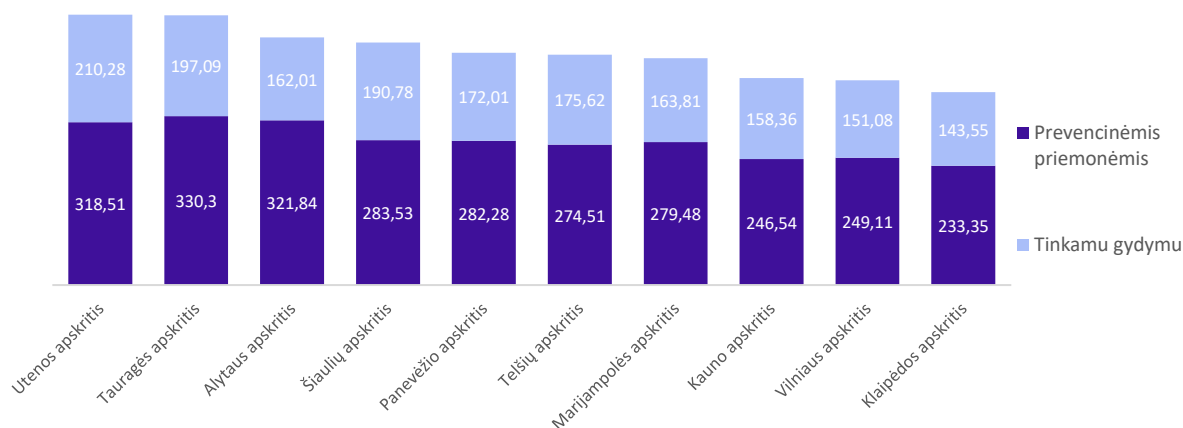
dažniau palyginti su moterimis (2024 m. vyrų savižudybių skaičius siekė 461 asmenų, o moterų – 105 asmenis)⁵². Remiantis 2023 m. statistika⁵³, savižudybės 25–34 m. amžiaus vyrų grupėje sudarė 25,6 proc. visų mirčių. Svarbu pažymėti, kad savižudybių priežastys yra daugialypės – jas lemia socialiniai, kultūriniai, biologiniai, psichologiniai ir aplinkos veiksniai. Be to, šio amžiaus vyrai – viena aktyviausių ir produktyviausių darbo jėgos grupių, todėl jų netektis gali turėti neigiamos įtakos valstybės socialinei ir ekonominei raidai. Išvengiama mirtingumo rodikliui neigiamos įtakos taip pat turi nepakankamai aktyvus gyventojų dalyvavimas prevencinės programose: 2023 m. jose dalyvavo mažiau nei pusė tikslinės grupės, o dalyvavimo rodikliai, priklausomai nuo programos, svyravo nuo 19 iki 48 proc.⁵⁴ Skirtumai tarp apskričių – tiek pagal prevencinių priemonių taikymą, tiek pagal tinkamo gydymo prieinamumą – siekia apie 1,5 karto, o tai rodo galimą nevienodą šių paslaugų prieinamumą teritoriniu lygmeniu (3.14 pav.).

3.13 pav. Išvengiama mirtingumo (100 tūkst. gyventojų) dinamika (2018–2023 m.)

Šaltinis: STRATA pagal OSP duomenimis

3.14 pav. Išvengiama mirtingumo (100 tūkst. gyventojų) sudėtis pagal apskritis 2023 m.

Šaltinis: STRATA pagal OSP duomenimis

⁵² OSP. Mirusiųjų skaičius pagal mirties priežastis, asmenys. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=6e74d488-d1d3-448b-b934-6e6f134fea73#/>

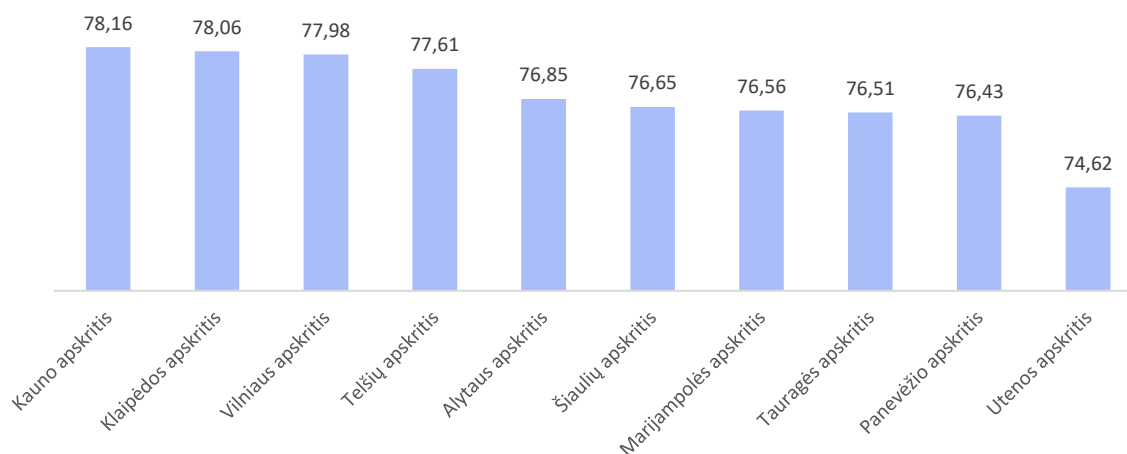
⁵³ World Health Organization. Data Platform. Deaths by sex and age group for a selected country or area and year. Prieiga per internetą: <https://platform.who.int/mortality/themes/theme-details/topics/indicator-groups/indicator-group-details/MDB/self-inflicted-injuries>

⁵⁴ VLK (2024). Ligų prevencijos programos. Prieiga per internetą: <https://app.powerbi.com/view?r=eyJrjoiYjM0NzgyZiAtMGRkZS00ZiVhLWl4YjgtZThmMWFkODYyNTUxliwidCI6IjA3ZTZlZTM1LTY4MTQtNDc5MCM04NjY5LTgwNzY3Njk0YzI4ZCIsImMiOiJ9>

Vidutinės gyvenimo trukmės (VGT) augimo tendencija, nors ir minimali, tęsiasi, tačiau daugiau nei 8 metų skirtumas tarp moterų ir vyrų išlieka vienas didžiausių tarp ES valstybių. Remiantis oficialiosios statistikos duomenimis, VGT 2024 m. buvo 77,46 metų (tik nežymiai didesnė nei 2023 m.)⁵⁵. Viena iš galimų šio rezultato priežasčių – gyventojų sveikos gyvensenos iššūkiai. 2024 m. ESPAD tyrimas⁵⁶ atskleidė, kad mokinių alkoholio, tabako, kanapių ir el. cigaretėlių vartojimas, palyginti su 2019 m., sumažėjo. Kita vertus, nerimą kelia tai, kad net trečdalis vaikų el. cigaretes išbandė iki 13 metų – tai vienas blogiausių rodiklių Europoje. Šis faktas rodo rimtą su prevencija susijusį iššūkį ir gali turėti ilgalaikį neigiamą poveikį šalies gyventojų sveikatai. Anksti pradėtas žalingų įpročių formavimasis susijęs su didesne lėtinių ligų rizika, trumpesne gyvenimo trukme ir didesniu mirtingumu suaugus. Pagal 2024 m. nacionalinius duomenis⁵⁷, skirtumas tarp moterų ir vyrų VGT Lietuvoje siekė 8,6 metų. Nors naujausių ES šalių duomenų palyginimui dar nėra, remiantis 2023 m. statistika⁵⁸ galima teigti, kad šis skirtumas ir toliau išlieka vienas didžiausių Europos Sąjungoje. Visgi pastebėtina, kad nuo 2010 m. šis rodiklis lėtai, bet nuosekliai mažėja.

Regioniniai ir lyčių VGT skirtumai atspindi teritorinius sveikatos paslaugų prieinamumo, socialinių sąlygų ir gyventojų elgsenos netolygumus. VGT reikšmės skirtinguose regionuose varijuoja: didžiausias, daugiau nei 3 metus siekiantis atotrūkis, stebimas tarp Kauno ir Utenos apskričių (3.15 pav.)⁵⁹. Lyčių skirtumai taip pat nevienodi – 2024 m. vyrų ir moterų VGT atotrūkis svyravo nuo 7,77 metų Vilniaus apskrityje iki 11,62 metų Tauragės apskrityje. Šiems netolygumams įtakos gali turėti sveikatos paslaugų prieinamumo skirtumai, kuriuos tam tikru mastu atspindi ir išvengiamo mirtingumo rodikliai – blogiausia padėtis fiksuota Utenos ir Tauragės apskrityse (3.14 pav.). Svarbus veiksnys yra ir socialinė bei ekonominė padėtis – pavyzdžiui, 2024 m. aukščiausias nedarbo lygis buvo Utenos apskrityje⁶⁰. Nedarbas susijęs su mažesnėmis pajamomis, didesniu stresu ir blogesne sveikata, o tai gali neigiamai veikti ir gyvenimo trukmę. Skurdo rizikos duomenys papildo šį vaizdą: iki socialinių išmokų (išskyrus pensijas) skurdo rizikos lygis yra reikšmingai didesnis mažesniuose miestuose ir kaimo vietovėse, palyginti su didžiais miestais – Vilniumi, Kaunu, Klaipėda, Šiauliais ir Panevėžiu⁶¹.

3.15 pav. VGT (metais) skirtingose apskrityse 2024 m.

Šaltinis: STRATA remiantis OSP duomenis

⁵⁵ OSP. Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=759985e4-648d-4d00-a849-15915fc93f5e#/>

⁵⁶ ESPAD grupė (2025). 2024 m. alkoholio ir kitų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo Europos mokyklose tyrimo (ESPAD) pagrindiniai rezultatai. Prieiga per internetą: https://www.euda.europa.eu/publications/data-factsheets/espac-2024-key-findings_lt

⁵⁷ OSP. Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=759985e4-648d-4d00-a849-15915fc93f5e#/>

⁵⁸ Pagal šiuo metu prieinamą informaciją, 2023 m. VGT skirtumas tarp moterų ir vyrų Lietuvoje siekė 9,0 metų, o ES vidurkis buvo 5,3 metų. EUROSTAT, kodas - tps00205. Prieiga per internetą:

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tps00205_custom_17617388/default/table

⁵⁹ OSP. Vidutinė gyvenimo trukmė. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=4bfe20d3-c07b-4592-80fc-5038c842fc09#/>

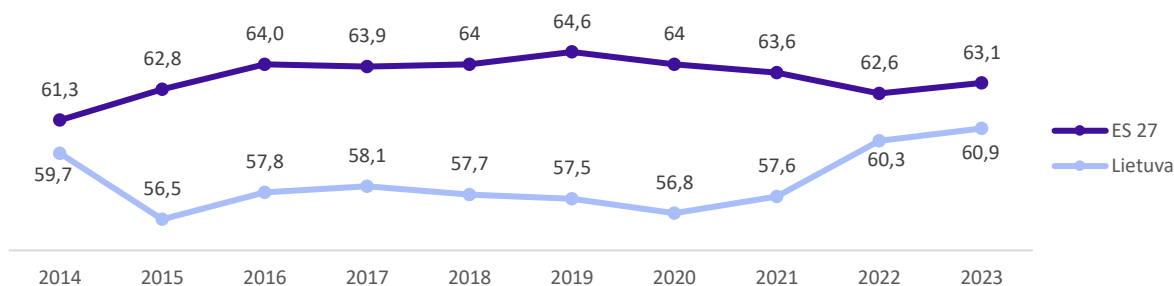
⁶⁰ OSP. Nedarbo lygis. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=873aa4eb-91f7-45be-ae5f-e1e6b48a38b9#/>

⁶¹ OSP. Skurdo rizikos lygis iki socialinių išmokų, išskyrus pensijas. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=89c4152f-1b9c-4788-a496-e8a50d390cc2#/>

Sveikų gyvenimo metų rodiklis (arba vidutinė tikėtina SGT) buvo sukurtas siekiant nustatyti, ar ilgesnė tikėtina gyvenimo trukmė yra susijusi su ilgiau trunkančia gera (sergamumo / ligotumo mažėjimas) ar bloga (sergamumo / ligotumo didėjimas) žmogaus sveikata. Kokybiška gyvenimo trukmė laikomi sveiko gyvenimo metai, kuomet žmogus sveikatos atžvilgiu gyvena pilnavertį gyvenimą, netapdamas našta artimiesiems ar visuomenei⁶², žmogaus veikla nėra ribojama dėl jo sveikatos būklės arba negalios, todėl šis rodiklis dar vadinamas vidutine tikėtina gyvenimo be negalios trukme.

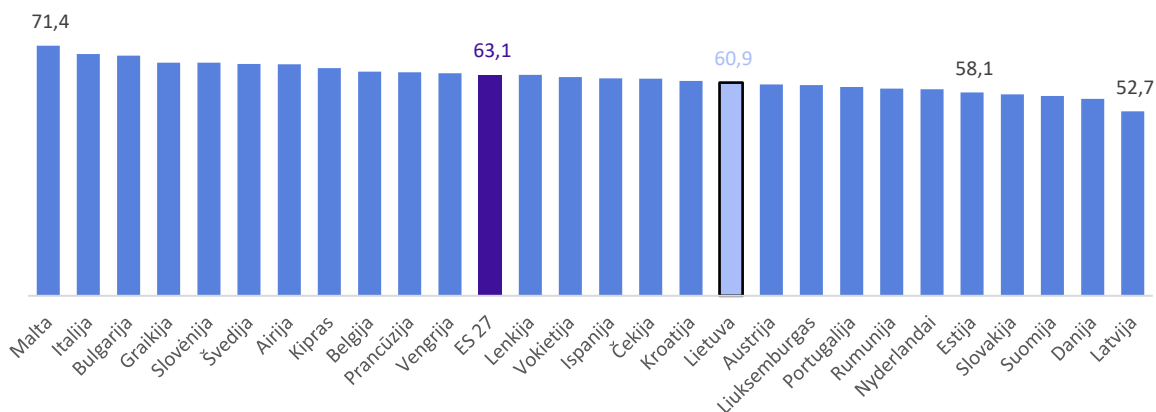
Lietuvos gyventojų sveiko gyvenimo trukmė (SGT) nuosekliai auga, tačiau vis dar atsilieka nuo ES vidurkio, o vyrų SGT yra tarp trumpiausių ES. SGT didėjimas yra vienas iš pagrindinių Europos sveikatos politikos tikslų. Jei SGT didėja sparčiau nei VGT, tai reiškia, kad gyventojai daugiau metų gyvena būdami geros sveikatos⁶³. Lietuvoje pastaraisiais metais stebima būtent tokia tendencija: nuo 2020 iki 2023 m. VGT padidėjo 2,23 metų, o SGT – net 4,1 metų. Šie pokyčiai gali rodyti atsigavimą po pandemijos ir pozityvesnį gyventojų požiūrį į savo sveikatos būklę. 2023 m. pagerėjimas stebimas tiek Lietuvoje, tiek ir visoje ES (3.16 pav.). Vis dėlto, nors rodiklis ir padidėjo, Lietuvos SGT vis dar nesiekia ES vidurkio (3.17 pav.)⁶⁴. Kaip ir ankstesniais metais vyrų SGT 2023 m. buvo mažesnis už moterų (atitinkamai 58,9 ir 62,6 metų) ir toliau išliko tarp dešimties šalių, kuriose vyrų SGT prasčiausia (2023 m. ES vidurkis siekė 62,8 metų)⁶⁵.

3.16 pav. SGT (metais) kaita Lietuvoje ir ES (2014–2023 m.)

Šaltinis: STRATA remiantis EUROSTAT duomenimis

3.17 pav. SGT (metais) Lietuvoje ir ES šalyse 2023 m.

Šaltinis: STRATA remiantis EUROSTAT duomenimis

⁶² Stepukonis, F., Matinkėnas, A., Norkienė, S. (2019). Sveikatingumo perspektyvos ilgėjant vidutinei tikėtino gyvenimo trukmei. Sveikatos mokslai. 2019. 29 tomas, Nr. 3, p. 11-17. Prieiga per internetą: https://www.researchgate.net/publication/333753382_SVEIKATINGUMO_PERSPEKTYVOS_ILGEJANT_VIDUTINEI_TIKETINO_GYVENIMO_TR_UKMEI

⁶³ SGT rodikliams skaičiuoti naudojama Pajamų ir gyvenimo sąlygų statistinio tyrimo ir gyventojų mirtingumo statistikos informacija. Sveikatos būklė, sulaukus tam tikro amžiaus, vidutinei tikėtina sveiko žmogaus gyvenimo trukmei skaičiuoti nustatoma pagal atsakymą į Pajamų ir gyvenimo sąlygų tyrimo klausimą: „Ar per pastaruosius bent 6 mėnesius Jūsų veikla, palyginti su įprastine žmogaus veikla, buvo apribota dėl sveikatos sutrikimų?“. Laikoma, kad žmogus sveikas, jei jis pasirinko atsakymą „Visiškai neapribota“ ir nesveikas, jei pasirinko vieną iš atsakymų: „Labai ribojama“ arba „Šiek tiek apribota“.

⁶⁴ EUROSTAT, kodas - hlth_hlye. Prieiga per internetą: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/hlth_hlye/default/table?lang=en

⁶⁵ Ten pat

4. Žmogiškojo kapitalo naudojimas darbo rinkoje

4.1. Užimti gyventojai

Lietuvoje dauguma 15–64 metų amžiaus žmonių dirba, tačiau vis dar stebimi regioniniai skirtumai ir išlieka neišnaudotas augimo potencialas. Užimtumo lygis parodo, kokia pasirinkto amžiaus gyventojų dalis yra dirbantys asmenys. Lietuvoje rodiklis didėjo ir išliko aukštesnis nei ES vidurkis (2024 m. tarp 15–64 metų Lietuvos gyventojų dirbo 73,6 proc. asmenų palyginti su 70,8 proc. ES)⁶⁶. Vyrų ir moterų užimtumo lygiai augo panašiu tempu, o skirtumas tarp lyčių – vienas mažiausių tarp ES valstybių⁶⁷. Atotrūkis tarp miesto ir kaimo užimtumo lygio palaipsniui mažėja⁶⁸, tačiau nevienodai pagal amžiaus grupes. Pavyzdžiui, 65 metų ir vyresnių gyventojų užimtumo skirtumas tarp miesto ir kaimo per metus padvigubėjo, tikėtina, dėl didesnio darbo vietų pasirinkimo miestuose. Vertinant pagal amžių, didžiausias teigiamas pokytis fiksuotas 25–54 metų grupėje, kurios užimtumo lygis padidėjo nuo 84,6 proc. 2023 m. iki 85,3 proc. 2024 m.⁶⁹, kas ir lėmė bendrą rodiklio augimą. Tuo tarpu jaunimo (15–24 m.) užimtumo lygis išlieka žemesnis nei ES vidurkis (30,8 proc. Lietuvoje, palyginti su 34,9 proc. ES). Vyresnio amžiaus (55–64 m.) gyventojų užimtumo lygis viršija ES vidurkį (atitinkamai 69,1 proc. ir 65,2), tačiau atsilieka nuo kaimyninių šalių – Latvijos (71,9 proc.) ir Estijos (75,7 proc.).

Samdomų darbuotojų skaičius sumažėjo tiek tarp Lietuvos piliečių, tiek tarp užsieniečių. Vertinant administracinius ir apklausų duomenis, matyti skirtingos samdomų darbuotojų skaičiaus tendencijos: pagal administracinius duomenis jų skaičius 2024 m. sumažėjo (-0,7 proc.) palyginti su 2023 m.⁷⁰, o pagal ketvirtinius apklausų duomenis – padidėjo⁷¹. Šiuos skirtumus pirmiausia lemia skirtingos duomenų rinkimo metodikos: apklausose fiksuojamas asmens savęs priskyrimas tam tikram darbo statusui per visą ketvirtį, o administraciniai duomenys atspindi užimtumo situaciją konkrečią pasirinktą dieną. Kitas svarbus veiksnys – besikeičiančios užimtumo formos. Pavyzdžiui, administraciniai duomenys rodo, kad 2024 m. išaugo tik savarankiškai dirbančių asmenų skaičius (apie 5,3 proc., palyginti su 2023 m.) tiek tarp Lietuvos piliečių, tiek tarp užsieniečių (4.1 pav.). Kadangi bendras užimtųjų skaičius sumažėjo pakankamai nežymiai, galima daryti prielaidą, kad augantis tik savarankiškai dirbančiųjų skaičius atspindi perėjimą nuo samdomo darbo prie kitų užimtumo formų. Taip pat pažymėtina, kad padidėjo darbingo amžiaus užsieniečių išvykimas iš Lietuvos (3.3 poskyris), kas taip pat galėjo prisidėti prie samdomų darbuotojų skaičiaus mažėjimo.

Per 2020–2024 m. laikotarpį samdomų darbuotojų pasiskirstymas pagal apskritis iš esmės nepakito. Didžiausia jų dalis ir toliau tenka Vilniaus apskrčiai, o mažiausia – Tauragės. Pastaroji išsiskiria tuo, kad joje užfiksuota didžiausia savarankiškai dirbančiųjų dalis tarp visų apskričių (3.1 pav.).

⁶⁶ EUROSTAT, kodas - lfsi_emp_a. Prieiga per internetą:

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/lfsi_emp_a_custom_17608581/default/table

⁶⁷ Ten pat. 2024 m. 15–64 metų amžiaus vyrų užimtumas siekė 74,2 proc., o moterų – 73,0 proc.

⁶⁸ OSP užimtumo lygio duomenimis, skirtumas užimtumo lygio mieste ir kaime sumažėjo nuo 5,7 p. p. 2023 m. IV k. iki 4 p. p. 2024 IV k. (Apskaičiuota pagal OSP užimtumo lygį. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize/>)

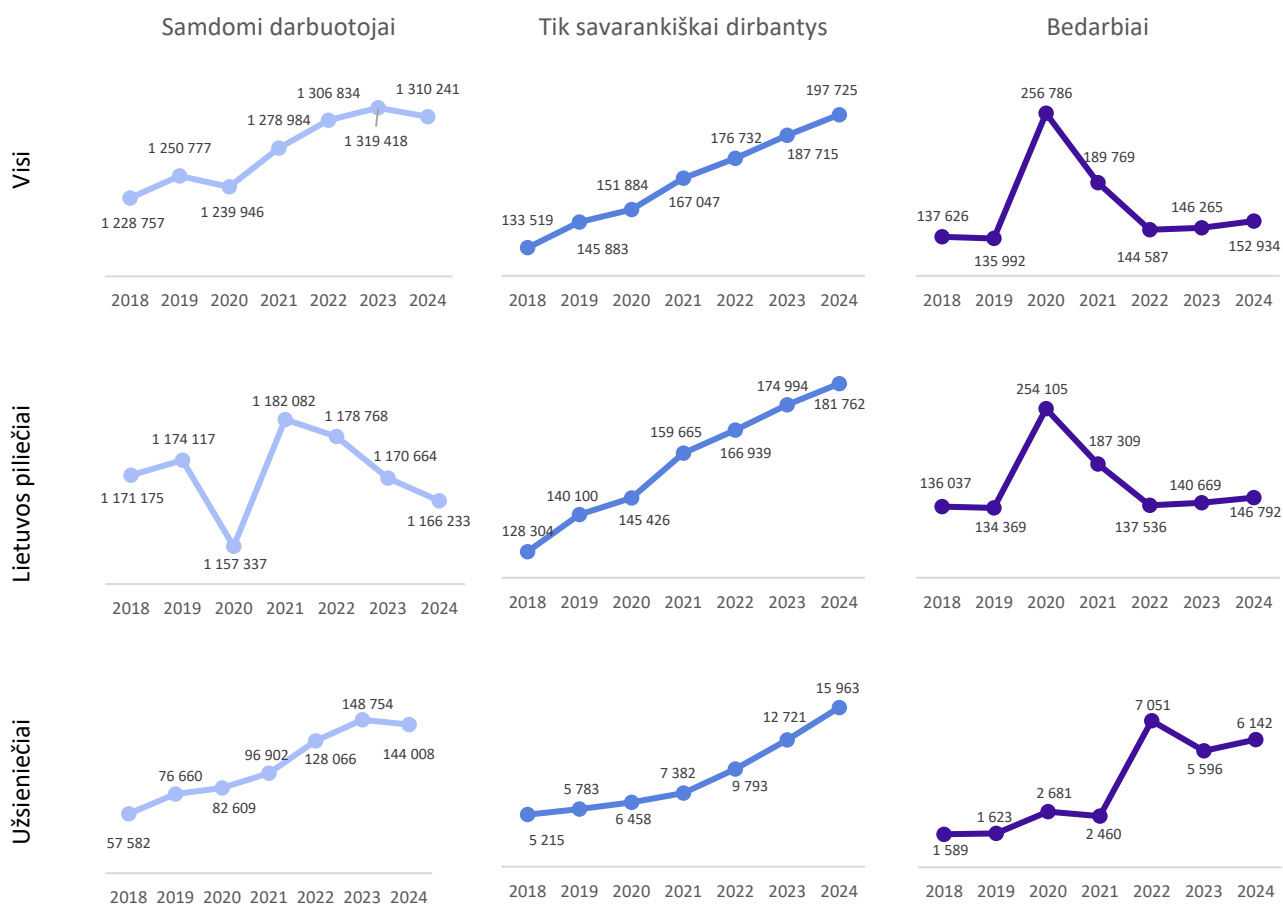
⁶⁹ EUROSTAT, kodas - lfsi_emp_a. Prieiga per internetą:

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/lfsi_emp_a_custom_17608581/default/table

⁷⁰ Pagal NŽIS duomenis samdomų darbuotojų skaičius per 2023–2024 m. sumažėjo nuo 1 319 418 iki 1 310 241 asmenų.

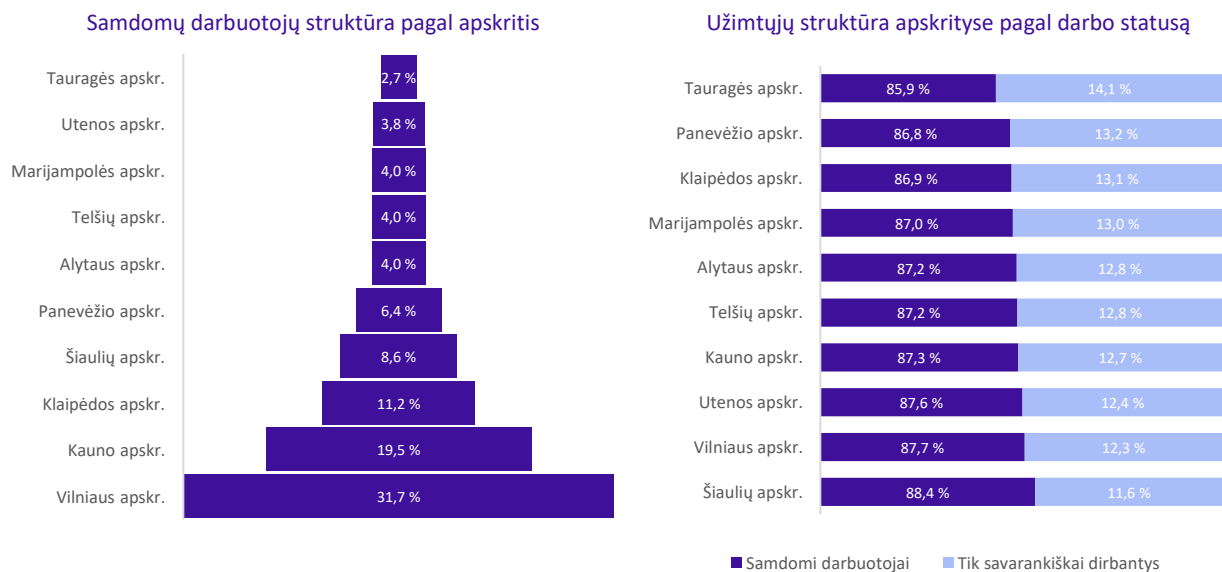
⁷¹ Pagal OSP ketvirtinius duomenis, samdomų darbuotojų skaičius 2024 m. IV ketvirtį, palyginti su 2023 m. tuo pačiu laikotarpiu, padidėjo nuo 1 275,8 tūkst. iki 1 295,0 tūkst. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?indicator=S3R429#/>

4.1 pav. Užimtųjų ir bedarbių kaitos tendencijos pagal administracinius duomenis 2018–2024 m.

Šaltinis: STRATA remiantis NŽIS ir UžT⁷² duomenimis

4.2 pav. Darbuotojų struktūra pagal apskritis ir užimtųjų pasiskirstymas jose pagal darbo statusą 2024 m.

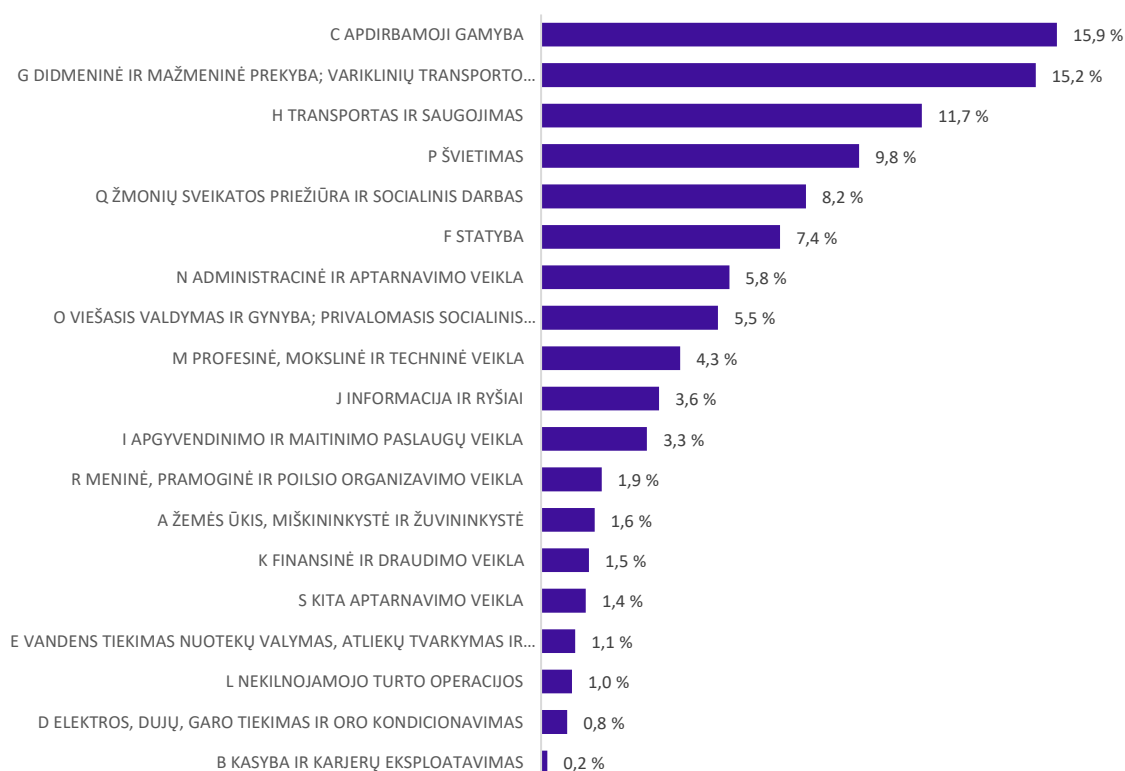
Šaltinis: STRATA remiantis NŽIS duomenimis

⁷² Bedarbiams vertint naudojami Užimtumo tarnybos šiai ataskaitai pateikti duomenys

Lietuvos darbo rinka tebėra orientuota į tradicinius, darbo jėgai imlius sektorius, o žinių ekonomikos svoris išlieka menkas, ypač regionuose. Remiantis 2024 m. administraciniais duomenimis, didžiausia dalis samdomų darbuotojų dirba apdirbamojoje gamyboje (15,9 proc.) ir prekyboje (15,2 proc.). Tai rodo, kad Lietuvos darbo rinka vis dar stipriai remiasi tradicinėmis ūkio šakomis, kurioms būdingas fizinis darbas. Tuo tarpu žinių ekonomikos sektoriai, tokie kaip informacija ir ryšiai (3,6 proc.) ar profesinė, mokslinė ir techninė veikla (4,3 proc.), apima gerokai mažesnę darbo rinkos dalį. Tai signalizuoja apie ribotą aukštos pridėtinės vertės veiklų svorį bendroje struktūroje. Verta atkreipti dėmesį į tai, kad kai darbuotojai yra susitelkę keliuose dominuojančiuose sektoriuose, darbo rinka tampa labiau pažeidžiama technologiniams pokyčiams ar išorės sukrėtimams. Pavyzdžiui, prekybos sektoriaus skaitmenizacija (e. prekyba, savitarnos sprendimai ir kt.) gali prisidėti prie darbo vietų skaičiaus kritimo ir sumažinti poreikį žemesnės kvalifikacijos darbuotojams. Samdomų darbuotojų struktūra pagal ekonomines veiklas pateikta 4.3 pav.

Regioniniu lygmeniu matyti tam tikros specializacijos tendencijos. Telšių, Panevėžio ir Marijampolės apskrityse ryškus pramoninis profilis – atitinkamai 23,1 proc., 22,3 proc. ir 19,5 proc. visų samdomų darbuotojų dirba apdirbamojoje gamyboje. Transporto sektoriaus svoris didžiausias Šiaulių (19,1 proc.) ir Tauragės (16,7 proc.) apskrityse. Prekyba – vienas didžiausių darbdavių daugelyje regionų, jos svoris svyruoja nuo 13,6 proc. Klaipėdoje iki 17,5 proc. Kauno apskrityje. Tuo tarpu Vilniaus apskrityje koncentruojasi aukštesnės pridėtinės vertės paslaugos: informacijos ir ryšių (6,6 proc.), finansų ir draudimo (2,6 proc.), mokslo (6,6 proc.). Pastebėtina, kad vieno ar kelių sektorių dominavimas padidina šių regionų jautrumą struktūriniais pokyčiams, tačiau kartu atskleidžia ir specializacijos potencialą.

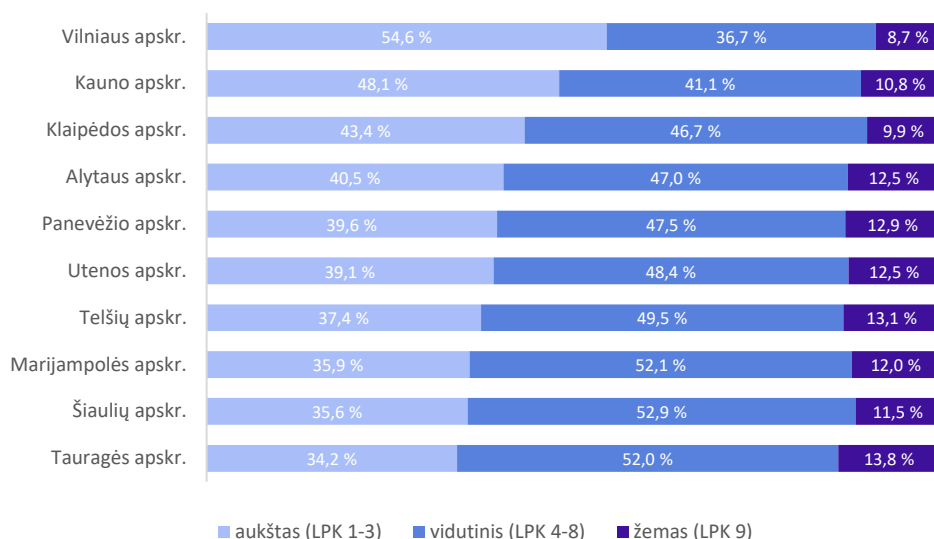
4.3 pav. Samdomų darbuotojų struktūra pagal EVRK sekcijas 2024 m.

Šaltinis: STRATA remiantis NŽIS duomenimis

Samdomų darbuotojų struktūra pagal profesijų grupes rodo aiškius teritorinius skirtumus pagal darbo vietų kvalifikacijos lygmenį. 2024 m. Vilniaus apskrityje daugiau nei pusė visų darbo vietų teko aukštos kvalifikacijos lygmeniui, o žemos kvalifikacijos – buvo mažiausiai. Daugelyje kitų apskričių vyravo vidutinės kvalifikacijos darbo vietos (4.4 pav.). Tai rodo regionų ekonomikos priklausomybę nuo tradicinių, darbo jėgai imlių sektorių ir ribotas aukštos pridėtinės vertės veiklų pozicijas už sostinės ribų. Tokia struktūra kelia iššūkių regionų atsparumui ir prisitaikymui prie technologinių ir ekonominių pokyčių.

4.4 pav. Samdomų darbuotojų struktūra pagal LPK apskrityse 2024 m.

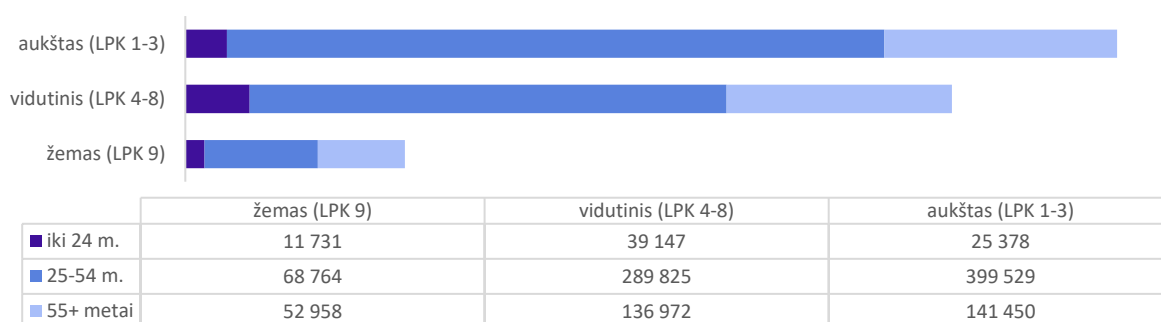

Šaltinis: STRATA remiantis NŽIS duomenimis

Vyresnio amžiaus (55+) samdomų darbuotojų (Lietuvos piliečių) dalis darbo rinkoje auga ir ypač aukštesnės kvalifikacijos darbuose. Remiantis administraciniais duomenimis, 2024 m. 55 metų ir vyresni asmenys sudarė 28,4 proc. visų samdomų darbuotojų, o tai reiškia, kad maždaug kas trečias dirbantysis yra vyresnio amžiaus. Ši dalis nuosekliai auga⁷³ ir atspindi senėjančios visuomenės poveikį darbo rinkai. Ekonomikai vystantis tuo pačiu tempu (t. y. išliekant tam pačiam technologiniam lygiui, ekonominiam augimui ir pan.), vidutiniškai per metus (skaičiuojant 10 metų laikotarpiu) dėl išėjimo į pensiją reikėtų pakeisti apie 18,8 tūkst. darbuotojų.

Analizuojant šios amžiaus grupės pasiskirstymą pagal darbo vietų kvalifikacijos lygį, matyti, kad jie sudaro 25,0 proc. aukštos kvalifikacijos, 29,4 proc. vidutinės ir 39,7 proc. žemos kvalifikacijos darbo vietų. Tačiau realūs skaičiai rodo, kad didžiausia dalis 55+ amžiaus darbuotojų dirba aukštos ir vidutinės kvalifikacijos darbuose – jų bendra apimtis daugiau nei 2,5 karto viršija vyresnio amžiaus darbuotojų skaičių žemos kvalifikacijos segmente (4.5 pav.). Tai leidžia daryti prielaidą, kad kvalifikuotos darbo vietos vis dažniau remiasi brandesnio amžiaus specialistų žiniomis ir patirtimi, o jų netektis gali sukelti kvalifikuotos darbo jėgos trūkumą artimiausioje ateityje.

4.5 pav. Samdomi darbuotojai (Lietuvos piliečiai) pagal amžių ir profesijų grupių kvalifikacijos lygmenį 2024 m.

Šaltinis: STRATA remiantis NŽIS duomenimis

Samdomų Lietuvos piliečių pasiskirstymas pagal amžių ir EVRK faktiškai nesikeičia – daugiausia vyresnio amžiaus žmonių dirba švietimo sektoriuje. 2024 m. švietimas išliko pagrindiniu sektoriumi, kuriame dirbo daugiausia vyresnio amžiaus (55+) darbuotojų – beveik 52 tūkst. Kitos sritys, kuriose jų skaičius taip pat reikšmingas – apdirbamoji gamyba, didmeninė ir mažmeninė prekyba, žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas (4.6 pav.). Analizuojant šių darbuotojų pasiskirstymą pagal profesijų grupes, atsiskleidžia skirtingas aukštos, vidutinės ir žemos kvalifikacijos darbo vietų santykis sektoriuose. Pavyzdžiui, švietimo ar sveikatos priežiūros ir socialinio darbo srityse vyresnių darbuotojų skaičius aukštos kvalifikacijos darbuose buvo beveik tris

⁷³ NŽIS duomenimis, 55 metų amžiaus ir vyresnių samdomų Lietuvos piliečių dalis išaugo nuo 20,9 proc. 2015 m. iki 28,4 proc. 2024 m.

kartus didesnis nei vidutinės kvalifikacijos segmentuose (atitinkamai 2,8 ir 2,7 karto). Tuo tarpu apdirbamosios gamybos sektoriuje stebima priešinga tendencija – čia 55 metų ir vyresnių darbuotojų skaičius vidutinės kvalifikacijos darbuose buvo beveik tris kartus (2,9 karto) didesnis nei aukštos kvalifikacijos.

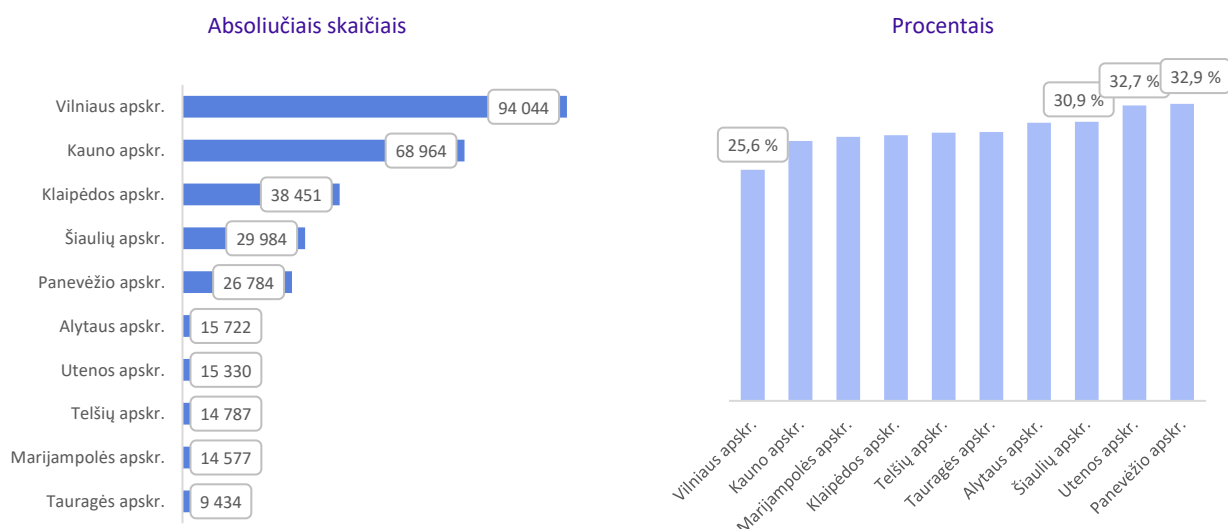
4.6 pav. Samdomų Lietuvos piliečių amžiaus struktūra pagal EVRK 2024 m.

Šaltinis: STRATA remiantis NŽIS duomenimis

Vyresnių (55+) samdomų Lietuvos piliečių dalis kai kuriose apskrityse siekia beveik trečdalį visų dirbančiųjų. Ši tendencija ypač ryški Panevėžio ir Utenos apskrityse (4.7 pav.). Tai rodo, kad minėtuose regionuose artimiausiu metu gali kilti su senstančia darbo jėga susijusių iššūkių, tokių kaip kvalifikuotų darbuotojų trūkumas ar mažėjantis ekonominis aktyvumas. Tuo tarpu Vilniaus apskrityje, nors vyresniųjų darbuotojų skaičius absoliučiais skaičiais yra didelis, jų santykinė dalis yra mažesnė – tai rodo šio miesto potencialą pritraukti ir išlaikyti jaunesnę darbo jėgą.

4.7 pav. 55 metų amžiaus ir vyresnių samdomų Lietuvos piliečių pasiskirstymas pagal apskritis 2024 m.

Šaltinis: STRATA remiantis NŽIS duomenimis

4.2. Žmogiškojo kapitalo atitiktis darbo rinkos poreikiams

Žemo ir vidutinio išsilavinimo žmogiškojo kapitalo panaudojimas darbo rinkoje atsilieka, palyginti su ES šalimis. 15–64 metų amžiaus Lietuvos gyventojų užimtumo lygis yra mažiausias tarp žemo išsilavinimo asmenų – 2024 m. jis siekė tik 24,9 proc. (kiek daugiau nei 24,4 proc. 2023 m.). Šis rodiklis beveik tris kartus mažesnis nei turinčių vidutinį išsilavinimą (71,2 proc.) ir apie 3,6 karto mažesnis nei gyventojų su aukštu išsilavinimu (90,2 proc.). Pažymėtina, kad žemo ir vidutinio išsilavinimo asmenų užimtumo lygis Lietuvoje atsilieka ir nuo ES vidurkių – 2024 m. jie sudarė atitinkamai 46,1 proc. ir 73,0 proc.⁷⁴, t. y. reikšmingai daugiau nei Lietuvoje.

Nekvalifikuotų bedarbių dalis Lietuvoje išlieka gana didelė, o profesinis mokymas nesuteikia reikšmingo konkurencinio pranašumo – nedarbo skirtumas tarp kvalifikuotų ir nekvalifikuotų asmenų yra minimalus. Pagal nedarbo duomenis, kas trečias (35,7 proc.) per 2024 metus įregistruotas bedarbis buvo nekvalifikuotas⁷⁵, t. y. neturėjo profesinės kvalifikacijos. Laisvų darbo vietų nekvalifikuotam darbui registruojama mažiau nei yra norinčių jį dirbti, todėl šiems žmonėms sunku įsidarbinti. Jaunimo (15–29 metai) nedarbo lygis 2024 m. šiek tiek pakilo (nuo 9,8 proc. 2023 iki 11,5 proc. 2024 m.⁷⁶). Remiantis 2023 m. duomenimis 16–19 m. amžiaus grupėje kvalifikacijos neturėjo beveik visi, o 20–29 m. amžiaus grupėje profesijos neturėjo maždaug pusė registruotų bedarbių⁷⁷. Atkreiptinas dėmesys, kad Lietuvoje profesinė kvalifikacija neduoda žymaus konkurencinio pranašumo: vidutinio išsilavinimo turinčių gyventojų (15–64 m. amžiaus) nedarbo lygis su profesine kvalifikacija siekė 9,6 proc., o be jos – 10,1 proc. Palyginimui, ES vidurkis buvo atitinkamai 4,8 proc. ir 8,2 proc.⁷⁸ Tai rodo, kad profesinio mokymo vertė Lietuvos darbo rinkoje yra gerokai mažesnė nei ES mastu. Tarp galimų priežasčių menkas profesinio mokymo prestižas, nepakankama jo kokybė ir ribota atitiktis darbo rinkos poreikiams. 2024 m. profesinį išsilavinimą buvo įgiję 37,1 proc. 2024 m. registruotų bedarbių⁷⁹.

Absolventų atitiktis darbo rinkos poreikiams gerėja, tačiau baigusieji aukštąjį mokslą dažniau nei baigusieji profesinį mokymą dirba žemesnės kvalifikacijos reikalaujantį darbą. 2024 m. pagerėjo aukštojo ir profesinio mokymo atitiktis rinkos poreikiams (žr. 2 skyriaus rodiklių dalį Žmogiškojo kapitalo formavimas). Kita vertus, išlieka tendencija kuomet turintys vidutinį išsilavinimą, dirba aukštesnės už turimą kvalifikaciją reikalaujantį darbą (4.8 pav.), o iš įgijusių aukštąjį išsilavinimą pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų AM absolventų, apie 25,9 proc. dirba žemesnės kvalifikacijos darbą. Galimos kelios tokios situacijos priežastys. Pirma, AM absolventų yra žymiai daugiau, nei PM (žr. 2 skyriaus rodiklių dalį Žmogiškojo kapitalo formavimas), o tai reiškia, kad absolventų pasiūla pagal išsilavinimą neatitinka darbo vietų struktūros pagal reikalingą kvalifikacijos lygį (4.9 pav.). Užimtumo tarnybos duomenimis laisvų darbo vietų pasiūla 2024 m. kaip ir 2023 m. traukėsi, tačiau darbo pasiūlymų kvalifikuotiems darbininkams kartu su mašinų ir įrenginių operatoriais dalis išliko didžiausia⁸⁰. Todėl aukštąjį išsilavinimą įgiję asmenys renkasi žemesnės kvalifikacijos reikalaujančius darbus. Antra, gali būti, kad įgyto aukštojo išsilavinimo kokybė netenkina darbdavių reikalavimų, t. y. rinkoje egzistuoja įgūdžių neatitiktis. Net 76 proc. įmonių nurodo, kad tinkamai parengtų darbuotojų trūkumas yra pagrindinis trukdis ilgalaikėms investicijoms⁸¹.

⁷⁴ EUROSTAT, kodas - lfsa_ergaed. Prieiga per internetą:

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/lfsa_ergaed_custom_17652976/default/table

⁷⁵ Užimtumo tarnyba (2025). Lietuvos darbo rinkos tendencijos 2024 m. ir ateities prognozės. Lietuvos užimtumo tendencijos 2024 m. ir ateities prognozės. Prieiga per internetą: <https://uzt.lt/darbo-rinka/darbo-rinkos-tendencijos/89>

⁷⁶ OSP. Nedarbo lygis. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=22326c9d-6cd9-4476-9c97-b9e85cb2a151#/>

⁷⁷ Užimtumo tarnyba (2024). Lietuvos darbo rinkos tendencijos 2023 m. ir ateities prognozės. Lietuvos užimtumo tendencijos 2024 m. ir ateities prognozės. Prieiga per internetą: <https://uzt.lt/darbo-rinka/darbo-rinkos-tendencijos/89>

⁷⁸ EUROSTAT, kodas - lfsa_ergaed. Prieiga per internetą:

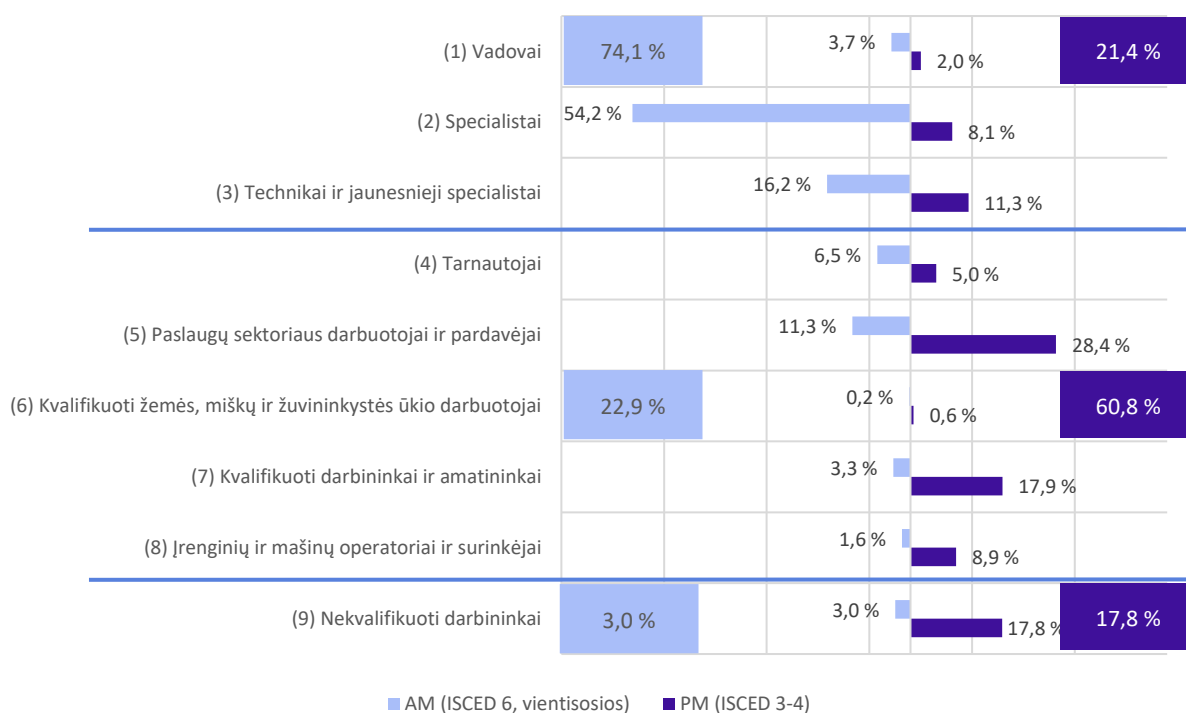
https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/lfsa_ergaed_custom_17657525/default/table

⁷⁹ Užimtumo tarnyba (2025). Lietuvos darbo rinkos tendencijos 2024 m. ir ateities prognozės. Lietuvos užimtumo tendencijos 2024 m. ir ateities prognozės. Prieiga per internetą: <https://uzt.lt/darbo-rinka/darbo-rinkos-tendencijos/89>

⁸⁰ Užimtumo tarnyba (2025). Lietuvos darbo rinkos tendencijos 2024 m. ir ateities prognozės. Lietuvos užimtumo tendencijos 2024 m. ir ateities prognozės. Prieiga per internetą: <https://uzt.lt/darbo-rinka/darbo-rinkos-tendencijos/89>

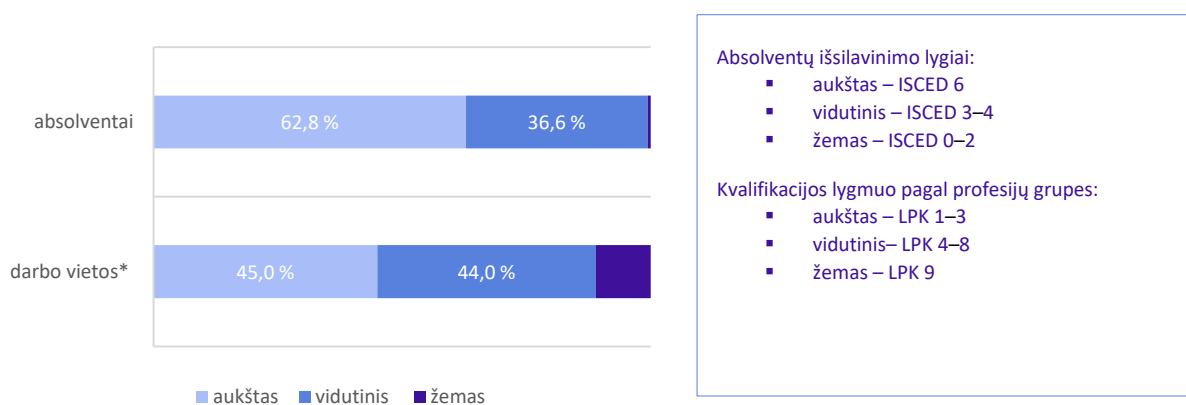
⁸¹ Europos komisija (2025). 2025 European Semester: Country Specific Recommendation / Commission Recommendation – Lithuania. Prieiga per internetą: https://commission.europa.eu/publications/2025-european-semester-country-specific-recommendations-commission-recommendations_en

4.8 pav. Dirbančių sandomais darbuotojais AM ir PM absolventų pasiskirstymas pagal profesijų grupes 2024 m.

Šaltinis: STRATA remiantis NŽIS duomenimis

4.9 pav. Absolventų pasiūlos ir darbo vietų struktūra pagal išsilavinimo ir darbo vietų kvalifikacijos lygmenis 2024 m.

*proporcijos suskaičiuotos pagal VDA duomenis

Šaltiniai: STRATA remiantis NŽIS ir VDA duomenimis

4.3. Užsieniečiai darbo rinkoje

Užsieniečiai ir toliau sudaro reikšmingą Lietuvos darbo rinkos dalį, tačiau pastaruoju metu fiksuojamas nežymus jų skaičiaus mažėjimas. Remiantis administraciniais duomenimis, kas devintas samdomas darbuotojas Lietuvoje yra užsienietis – 2024 m. jų dalis tarp samdomų darbuotojų siekė 11,0 proc., palyginti su 11,3 proc. 2023 m. Tuo pačiu laikotarpiu šiek tiek padaugėjo savarankiškai dirbančių užsieniečių, tačiau taip pat fiksuotas augantis jų nedarbas (4.1 pav.) Šiuos pokyčius galėjo lemti mažėjanti darbo vietų pasiūla tam tikruose sektoriuose, pavyzdžiui, transporte ir saugojime, statyboje, profesinėje, mokslinėje ir techninėje veikloje, informacijos ir ryšių srityje. Pastebėtina, kad kas devintas darbdavys transporto sektoriuje artimiausiais metais planuoja mažinti darbuotojų skaičių⁸². Atsižvelgiant į tai, kad transporto sektorius yra vienas labiausiai nuo užsieniečių priklausomų – net 46 proc. samdomų darbuotojų jame sudaro užsieniečiai (4.2 lentelė) – galima daryti prielaidą, kad jų dalis tarp samdomų darbuotojų gali toliau mažėti. Tai gali kelti papildomų socialinių iššūkių tiek darbo rinkos politikai, tiek užsieniečių integracijos procesams.

Lietuvoje dirbančių užsieniečių sudėtis kinta – mažėja baltarusių ir ukrainiečių dalis, tuo tarpu darbuotojų iš Azijos skaičius sparčiai auga. Tarp samdomą darbą Lietuvoje dirbančių ne Lietuvos piliečių, kaip ir ankstesniais metais, dominuoja 25–54 metų amžiaus asmenys, o pagal lytį – vyrai (2024 m. lapkričio 1 d. jie sudarė atitinkamai 86 proc. ir 83 proc. visų šios grupės darbuotojų). Pagal pilietybę tarp samdomų užsieniečių ir toliau vyravo Baltarusijos ir Ukrainos piliečiai, tačiau jų dalis tarp visų samdomų ne Lietuvos piliečių sumažėjo nuo 65 proc. 2023 m. iki 60 proc. 2024 m. Administraciniai duomenys rodo darbuotojų iš kitų šalių skaičius augimą. Beveik pusantro karto padaugėjo atvykusiųjų iš Uzbekistano, Tadžikistano ir Azerbaidžano. Beveik dvigubai padidėjo Indijos piliečių skaičius, o darbuotojų iš Pakistano ir Bangladešo – beveik keturis kartus daugiau nei prieš metus. 4.1 lentelė pateiktas samdomų užsieniečių skaičius pagal šalis, kurių pilietybę turi daugiau nei tūkstantis samdomų darbuotojų.

4.1 lentelė. Samdomų darbuotojų – užsieniečių – skaičius pagal pilietybę (tik tos pilietybės, kurios turi daugiau nei 1 000 samdomų asmenų) 2024 m.

Šalis, kurios pilietybę turi samdomi darbuotojai	Samdomų darbuotojų skaičius
Baltarusija	46 544
Ukraina	39 791
Uzbekistanas	7 199
Rusija	6 094
Tadžikistanas	5 325
Indija	4 660
Kirgizstanas	4 543
Azerbaidžanas	3 480
Kazachstanas	2 354
Gruzija	1 226
Moldova	1 080

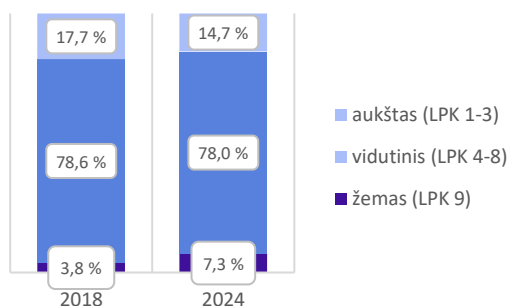
Šaltiniai: STRATA remiantis NŽIS duomenimis

Nepaisant išaugusio samdomų užsieniečių skaičiaus, jų struktūra pagal kvalifikacijos lygmenis iš esmės nepakito – aukštos kvalifikacijos darbuose dirba tik mažuma. Vertinant samdomų užsieniečių pasiskirstymo pokyčius pagal profesijų grupių kvalifikacijos lygmenį, matyti, kad nuo 2018 m. sparčiausiai augo žemos kvalifikacijos darbuose dirbančių asmenų skaičius – daugiau nei keturis kartus (4.10 pav.). Viena iš galimų to priežasčių – didėjantys migracijos srautai, tarp jų ir prieglobsčio prašytojai, kuriems dėl lietuvių kalbos nemokėjimo sudėtingiau įsidarbinti vidutinės ar aukštos kvalifikacijos darbuose. Tam įtakos gali turėti ir augantis užsienio studentų skaičius – dažnai jie renkasi ne kvalifikuotus darbus, kuriuos galima lengvai derinti su studijomis ir kurie nereikalauja aukštų kalbos ar profesinių kompetencijų. Pastebėtina, kad samdomų ne Lietuvos piliečių struktūroje pagal kvalifikacijos lygmenį labiausiai sumažėjo aukštos kvalifikacijos darbuose dirbančiųjų dalis (4.10 pav.). Tai gali būti siejama su kalbos barjeru – ypač tokiose srityse kaip švietimas ar sveikatos apsauga – ir su tuo, kad didesnė dalis atvykėlių neturi aukštos kvalifikacijos. Per 2018–2024 m. laikotarpį aukštos kvalifikacijos

⁸² Užimtumo tarnyba (2025). Lietuvos darbo rinkos tendencijos 2024 m. ir ateities prognozės. Lietuvos užimtumo tendencijos 2024 m. ir ateities prognozės. Prieiga per internetą: <https://uzt.lt/darbo-rinka/darbo-rinkos-tendencijos/89>

darbuose tarp visų samdomų darbuotojų užsieniečiai sudarė tik mažumą – 2024 m. ši dalis siekė 3,5 proc. (4.11 pav.).

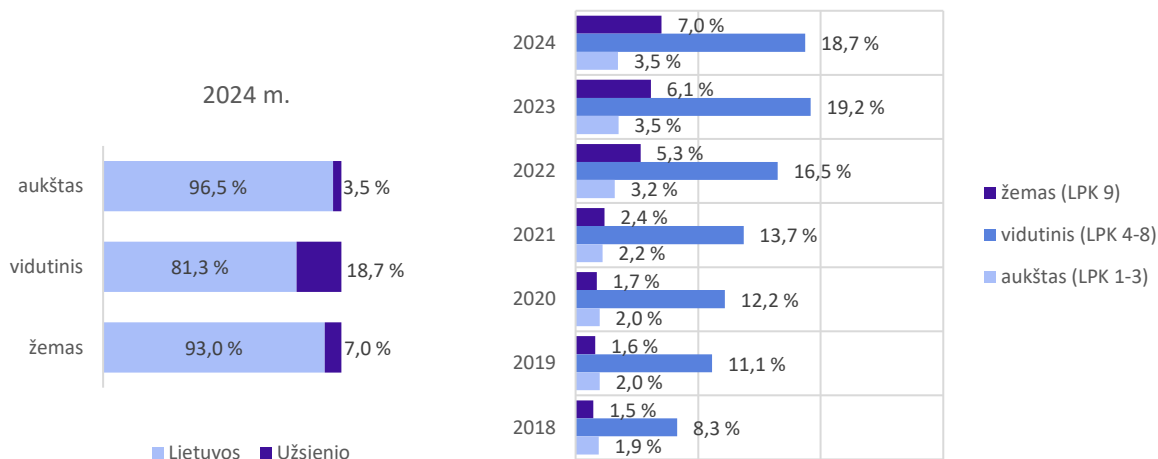
4.10 pav. Samdomų užsieniečių struktūra pagal profesijų grupių kvalifikacijos lygmenį ir skaičiaus pokytis 2018 ir 2024 m.

	2018	2024	Pokytis kartais
Žemas	2 161	10 083	4,7
Vidutinis	45 208	107 458	2,4
Aukštas	10 153	20 281	2,0

Šaltinis: STRATA remiantis NŽIS duomenimis

4.11 pav. Lietuvos piliečių ir užsieniečių pasiskirstymas pagal profesijų grupių kvalifikacijos lygmenį 2024 m. ir užsieniečių dalies kaita 2018–2024 m.

Šaltinis: STRATA remiantis NŽIS duomenimis

Transporto sektorius išlieka labiausiai priklausomas nuo užsieniečių, ypač vidutinės kvalifikacijos darbuose, o informacijos ir ryšių srityje beveik visi ne Lietuvos piliečiai dirba aukštos kvalifikacijos pozicijose. Transporto ir saugojimo veikloje 2024 m. užsieniečiai sudarė 46 proc. visų samdomų darbuotojų, o jų absoliuti dauguma – net 97 proc. – dirbo vidutinės kvalifikacijos darbuose, dažniausiai kaip sunkiasvorių transporto priemonių vairuotojai. Statybos ir informacijos ir ryšių sektoriai taip pat išsiskiria didesne užsieniečių dalimi – juose ne Lietuvos piliečiai sudarė atitinkamai 17 ir 15 proc. visų samdomų darbuotojų. Statyboje didžioji dalis užsieniečių dirbo vidutinės kvalifikacijos darbuose (89 proc.), o informacijos ir ryšių srityje – aukštos kvalifikacijos darbuose (87 proc.). Pastebėtina, kad administracinėje ir aptarnavimo veikloje net 38 proc. samdomų užsieniečių dirbo žemos kvalifikacijos darbuose – tai vienas aukščiausių rodiklių tarp visų sektorių (4.2 lentelė).

Vidutinės kvalifikacijos darbuose, kuriuose dirba dauguma užsieniečių, jų atlyginimai yra mažesni nei Lietuvos piliečių, o tai rodo galimą nelygybės riziką. 2024 m. vidutinio ir žemo kvalifikacijos lygmens darbuose užsieniečių vidutinis darbo užmokestis buvo mažesnis nei Lietuvos piliečių, o aukštos kvalifikacijos darbuose – atvirkščiai – jie uždirbo daugiau. Tiek Lietuvos, tiek užsienio piliečių uždarbio lygis priklauso nuo darbo vietos kvalifikacinių reikalavimų – kuo aukštesnė kvalifikacija, tuo didesnis atlygis. Tačiau užsieniečių pajamų skirtumai tarp aukščiausio ir žemiausio kvalifikacijos lygmens išlieka ryškesni nei tarp vietos gyventojų: 2024 m. aukštos kvalifikacijos darbuose jie uždirbo 2,4 karto daugiau nei žemos kvalifikacijos, kai tuo tarpu Lietuvos piliečių skirtumas siekė 2,0 karto. Vidutinio kvalifikacijos lygmens darbuose, kuriuose dirba dauguma užsieniečių, jų vidutinis darbo užmokestis buvo apie 11 proc. mažesnis nei Lietuvos piliečių – atitinkamai 1 472 ir 1 630 eurais (4.3 lentelė). Šis skirtumas leidžia kalbėti apie potencialią nelygybės riziką, kai to paties kvalifikacijos lygmens

darbuose užsieniečiai atsiduria mažiau palankioje padėtyje nei vietos darbuotojai. Aukštos kvalifikacijos darbuose susidaro priešinga situacija – užsieniečių atlyginimai yra vidutiniškai apie 13 proc. didesni nei Lietuvos piliečių. Tai galimai rodo, kad į aukštos kvalifikacijos darbus įdarbinami specialistai iš užsienio su tam tikromis specifinėmis kompetencijomis, kurių rinkos atlyginimai yra aukštesni nei vidurkis. Taip pat tikėtina, kad tai pozicijos, kurias sunkiau užpildyti vietos darbo jėga, todėl darbdaviai yra pasirengę siūlyti patrauklesnį atlygį.

4.2 lentelė. Užsieniečių pasiskirstymas pagal darbo vietų kvalifikacijos lygmenį* sektoriuose, kuriuose jų skaičius didesnis nei 1 000 samdomų darbuotojų (2024 m.)

	Užsieniečių dalis**	Užsieniečių skaičius	Aukštas	Vidutinis	Žemas
H Transportas ir saugojimas	46 %	68 098	2 %	97 %	1 %
F Statyba	17 %	15 653	6 %	89 %	5 %
C Apdirbamoji gamyba	8 %	15 363	10 %	80 %	10 %
N Administracinė ir aptarnavimo veikla	12 %	8 752	11 %	51 %	38 %
G Didmeninė ir mažmeninė prekyba; variklinių transporto priemonių ir motociklų remontas	4 %	7 122	31 %	58 %	11 %
J Informacija ir ryšiai	15 %	6 768	87 %	12 %	1 %
I Apgyvadinimo ir maitinimo paslaugų veikla	13 %	5 347	6 %	61 %	33 %
M Profesinė, mokslinė ir techninė veikla	6 %	3 059	64 %	34 %	3 %
P Švietimas	2 %	3 034	66 %	19 %	15 %
Q Žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas	1 %	1 506	56 %	23 %	21 %

*Pasiskirstymas pagal profesijų grupių kvalifikacijos lygmenį apskaičiuotas užsieniečiams, kurių LPK žinomas

**Skaičiuojama nuo visų samdomų darbuotojų atitinkamoje veikloje pagal EVRK

Šaltinis: STRATA remiantis NŽIS duomenimis

4.3 lentelė. Vidutinis Lietuvos piliečių ir užsieniečių darbo užmokestis⁸³ pagal darbo vietų kvalifikacijos lygmenį, 2024 m. lapkričio mėn., EUR

	Aukštas	Vidutinis	Žemas
Užsieniečiai	2 762	1 472	1 175
Lietuvos piliečiai	2 401	1 630	1 200

Šaltinis: STRATA remiantis NŽIS duomenimis

Samdomų užsieniečių įdarbinimas Lietuvoje koncentruojasi didžiuosiuose miestuose – čia dirba apie du trečdaliai visų žinomų atvejų. Daugiausia darbuotojų įdarbinta Vilniaus apskrityje – 48 445 asmenys (33,6 proc.), toliau rikiuojasi Kauno (16 472), Klaipėdos (16 467) ir Šiaulių (15 499) apskritys. Šios keturios apskritys kartu sudaro apie 67 proc. visų žinomų atvejų, rodančių aiškią darbo rinkos koncentraciją miestuose. Likusiose apskrityse samdomų užsieniečių skaičius gerokai mažesnis. Beveik ketvirtadalis atvejų nepriskirti konkrečiai teritorijai – tai gali rodyti duomenų trūkumą arba specifinį darbo pobūdį, pavyzdžiui, darbą nuotoliniu būdu ar keliuose regionuose.

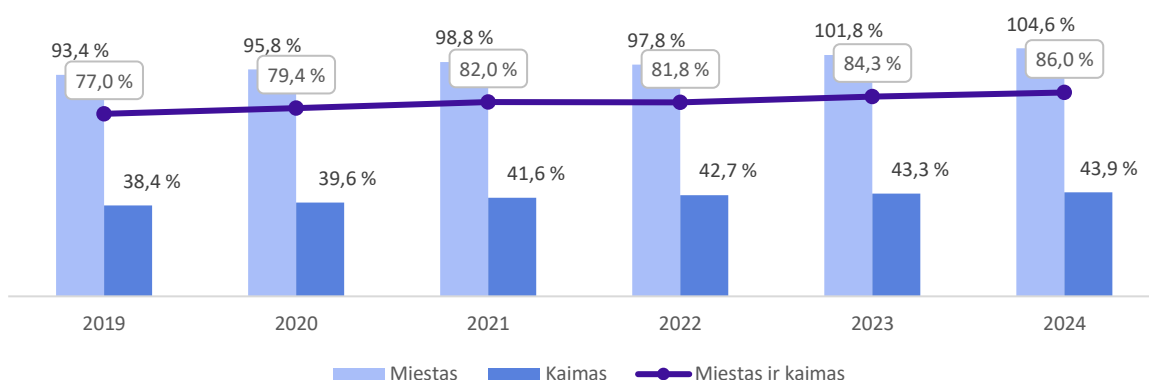
⁸³ Lapkričio mėn. vidutinis darbo užmokestis apskaičiuotas, bendrą to mėnesio bruto darbo užmokesčių sumą padalinant iš bendro to mėnesio įdarbinimų skaičiaus. Įdarbinimas apibrėžiamas kaip asmens darbas vienoje darbovietėje. Į skaičiavimus įtraukiami tik tie asmenys, kurie dirbo pilną lapkričio mėn. ir jų bruto darbo užmokestis toje darbovietėje buvo didesnis už 0 eurų.

5. Žmogiškojo kapitalo formavimas

5.1. Jaunimo pasiekimai ir absolventų prognozės

Nepaisant dalyvavimo ikimokykliniame ir priešmokykliniame ugdyme pažangos, teritoriniai skirtumai tarp miesto ir kaimo išlieka ryškūs – tai rizika tolygiam vaikų pasirengimui mokyklai ir jų ateities galimybėms. Ankstyvasis ugdymas ir priežiūra⁸⁴ yra esminis toliau mokantis ir dirbant⁸⁵. Vaikai, dalyvavę ankstyvojo ugdymo programose, pasiekia geresnius rezultatus mokykloje, suaugę jie turi geresnes karjeros galimybes ir geresnę sveikatą, palyginti su tais, kurie šiose programose nedalyvavo. Svarbiausias ugdymo laikotarpis – iki 5 metų, kai formuojasi vaiko smegenys, charakteris ir pažintiniai gebėjimai, lemiantys jo produktyvumą ateityje⁸⁶. ES siekiama, kad iki 2030 m. bent 96 proc. vaikų nuo trejų metų amžiaus iki privalomojo pradinio ugdymo pradžios amžiaus turėtų dalyvauti ankstyvojo ugdymo ir priežiūros sistemoje⁸⁷. Prieinami duomenys rodo, kad Lietuva šį tikslą pasiekė⁸⁸. Kita vertus, nors dalyvavimas ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programose nuosekliai auga, skirtumas tarp miesto ir kaimo išlieka didesnis nei 2,4 karto. Tai rodo ankstyvojo ugdymo teritorinio prieinamumo netolygumą. Šią prielaidą dar labiau sustiprina tai, kad miestuose vaikų, ugdomų pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, dalis nuo bendro atitinkamo amžiaus vaikų skaičiaus viršija 100 proc. (5.1 pav.)⁸⁹. Galimai tėvai iš kaimo vietovių veža savo vaikus į ugdymo įstaigas miestuose. 2024 m. duomenys apie vaikų (1–6 metų amžiaus) dalyvavimą ikimokyklinio ugdymo programose (5.2 pav.)⁹⁰ taip pat rodo reikšmingus teritorinius skirtumus. Apibendrinant galima teigti, kad geografinė vietovė vis dar išlieka svarbiu veiksniumi, lemiančiu ugdymo paslaugų prieinamumą. Pastarasis didele dalimi priklauso nuo konkrečios savivaldybės požiūrio ir galimybių investuoti į ankstyvojo ugdymo infrastruktūrą, plėtrą, socialines lengvatas tėvams ir pan.

5.1 pav. Vaikų, ugdomų pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, dalis nuo bendro atitinkamo amžiaus vaikų skaičiaus 2019–2024 m.

Šaltinis: STRATA remiantis OSP duomenimis

⁸⁴ Lietuvoje ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programos priskiriamos ankstyvajam ugdymo ir priežiūros lygiui. Ikimokyklinis ugdymas nėra privalomas, skirtas visapusiškai vaiko raidai ir pasirengti tolesniam ugdymui. Priešmokyklinis ugdymas yra privalomas ir skirtas vaikui pasirengti pradiniam ugdymui.

⁸⁵ James Heckman 2006 m. tyrimas „The Productivity Argument for Investing in Young Children“, EBPO 2017 m. ataskaita „Starting Strong: Early Childhood Education and Care“

⁸⁶ James Heckman 2012 m. „Invest in early childhood development: Reduce deficits, strengthen the economy“. Prieiga per internetą: https://heckmanequation.org/wp-content/uploads/2013/07/F_HeckmanDeficitPieceCUSTOM-Generice_052714-3-1.pdf

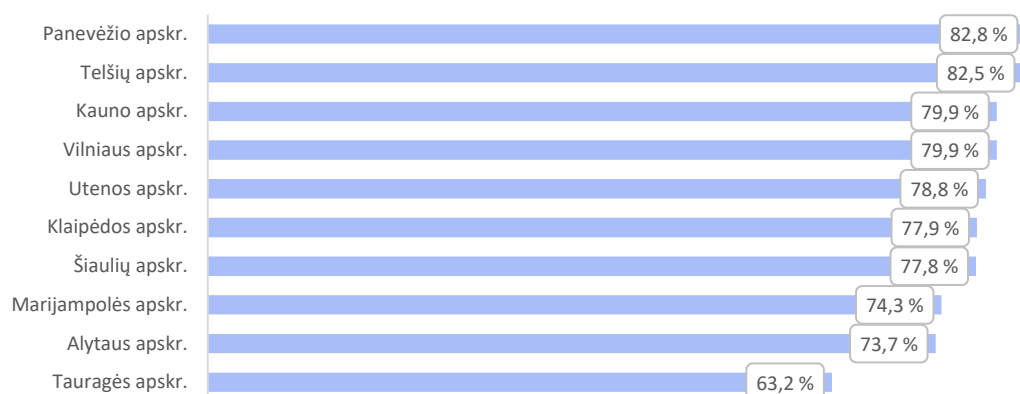
⁸⁷ Europos Sąjungos taryba (2021). Tarybos rezoliucija dėl Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos siekiant sukurti Europos švietimo erdvę ir imtis veiksmų vėlesniu laikotarpiu (2021–2030 m.). Prieiga per internetą: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/HTML/?uri=CELEX:32021G0226\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/HTML/?uri=CELEX:32021G0226(01))

⁸⁸ EUROSTAT, kodas - educ_uae_enra21. Prieiga per internetą: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/educ_uae_enra21/default/table?lang=en

⁸⁹ OSP. Vaikų, ugdomų pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, dalis nuo bendro atitinkamo amžiaus vaikų skaičiaus. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?indicator=S3R545#/>

⁹⁰ OSP. Vaikų ikimokykliniame ugdyme dalis, palyginti su atitinkamo amžiaus vaikais. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=d909e7c3-6c3c-40ea-8739-9af95163d203#/>

5.2 pav. Vaikų (1–6 metų amžiaus) ikimokykliniame ugdyme dalis, palyginti su atitinkamo amžiaus vaikais, pagal apskritis 2024 m.

Šaltinis: STRATA remiantis OSP duomenimis

Lietuva pirmuoja tarp ES šalių pagal žmogiškojo kapitalo išsilavinimo pasiekimo lygį, tačiau didėja rizika daliai jaunimo likti už sistemos ribų, prarandant galimybes visavertei socialinei ir ekonominei integracijai. Vidurinį išsilavinimą įgijusio jaunimo (18–24 metų) dalis 2024 m. Lietuvoje išliko aukštesnė nei ES vidurkis – atitinkamai 64,7 proc. ir 61,2 proc.⁹¹ Pagal aukštojo išsilavinimo įgijimą tarp 25–34 metų amžiaus asmenų Lietuva 2024 m. buvo tarp penkių pirmaujančių ES šalių: aukštąjį išsilavinimą turėjo 58,1 proc. gyventojų – gerokai daugiau nei siektina ES reikšmė iki 2030 m. (45 proc.) ir daugiau nei ES vidurkis (44,1 proc.)⁹². Tačiau kartu pastebimi ir tam tikri nerimą keliantys signalai. Vienas jų – auganti 18–24 metų jaunuolių, anksti pasitraukusių iš švietimo sistemos (angl. *Early School Leavers from Education and Training*), dalis. Per metus ji padidėjo 2 procentiniais punktais ir 2024 m. pasiekė 8,4 proc., t. y. tik 1 proc. punktu mažiau nei ES vidurkis (9,4 proc.)⁹³. Pastebėtina, kad Lietuva artėja prie 9 proc. ribos, kuri nustatyta kaip maksimali ES šalims⁹⁴. Kitas signalas sietinas su niekur nesimokančiais ir nedirbančiais jaunuoliais (taip vadinamais NEET⁹⁵). Jų dalis didėja nuo 2022 m., tuo tarpu ES vidurkis nuosekliai mažėja. 2024 m. 18–24 metų NEET dalis Lietuvoje buvo 16,8 proc., o ES vidurkis – 13,1 proc.⁹⁶ Tiek ankstyvas švietimo sistemos palikimas, tiek NEET statusas ribos šių asmenų tolesnes karjeros galimybes ir turės neigiamų socialinių padarinių (pavyzdžiui, padidėjusi socialinės atskirties rizika, žemesnės pajamos, didesnė tikimybė susidurti su ilgalaikiu nedarbu ar priklausomybėmis).

Daugiau kaip trečdalis abiturientų galimybės įgyti aukštąjį išsilavinimą Lietuvoje yra ribotos. Nuo 2024 m. matematikos valstybinis brandos egzaminas (VBE) yra privalomas stojant į pirmosios pakopos ir vientisąsias studijas, išskyrus menų studijų krypčių grupės programas⁹⁷. Tarp visų brandos atestatą 2024 m. gavusių abiturientų 59 proc. buvo išlaikę matematikos VBE (5.3 pav.). Tai reiškia, kad beveik 40 proc. jaunimo turi ribotas galimybes siekti AM išsilavinimo Lietuvoje. Kyla rizika, kad gali daugėti jokios profesinės kvalifikacijos neįgijusių jaunuolių skaičius. Verta atkreipti dėmesį, kad privalomas matematikos VBE gali paskatinti jaunuolius labiau koncentruotis į matematikos mokymąsi, o tai svarbu loginiam mąstymui, problemų sprendimui ir duomenų interpretavimui – įgūdžiams, kurie vis labiau vertinami šiuolaikinėje darbo rinkoje. Europos Komisijos ir OECD analitinės studijos taip pat pabrėžia, kad matematikos ir STEM (gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos) žinių stiprinimas mokykliniame ugdyme yra vienas iš prioritetų siekiant didinti Europos konkurencingumą ir užtikrinti jaunimo pasirengimą skaitmeninei ir žiniomis grįstai ekonomikai. Kita vertus, didėja rizika, kad dalis abiturientų neįstos į aukštąsias mokyklas. Tai gali turėti neigiamos įtakos jų tolesnei karjerai ir riboti žmogiškojo kapitalo plėtrą nacionaliniu mastu.

⁹¹EUROSTAT, kodas - edat_ifs_9903. Prieiga per internetą:

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/edat_ifs_9903_custom_17687405/default/table

⁹²Ten pat

⁹³EUROSTAT, kodas - EDAT_LFSE_14. Prieiga per internetą:

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/edat_lfse_14/default/table?lang=en

⁹⁴ Europos Sąjungos taryba (2021). Tarybos rezoliucija dėl Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos siekiant sukurti Europos švietimo erdvę ir imtis veiksmų vėlesniu laikotarpiu (2021–2030 m.). Prieiga per internetą: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/HTML/?uri=CELEX:32021G0226\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/HTML/?uri=CELEX:32021G0226(01))

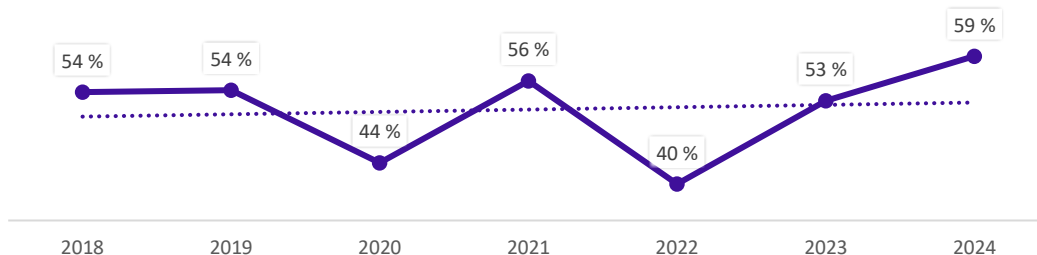
⁹⁵ NEET - *neither in employment nor in education and training*

⁹⁶ EUROSTAT, kodas edat_ifse_28. Prieiga per internetą:

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/edat_ifse_28_custom_17640982/default/table

⁹⁷ Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymas. Galiojanti suvestinė redakcija 2025-01-01 – 2025-08-31. Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.343430/asr>

5.3 pav. Matematikos VBE išlaikiusiųjų abiturientų, kurie gavo brandos atestatą, dalis 2018–2024 m.*

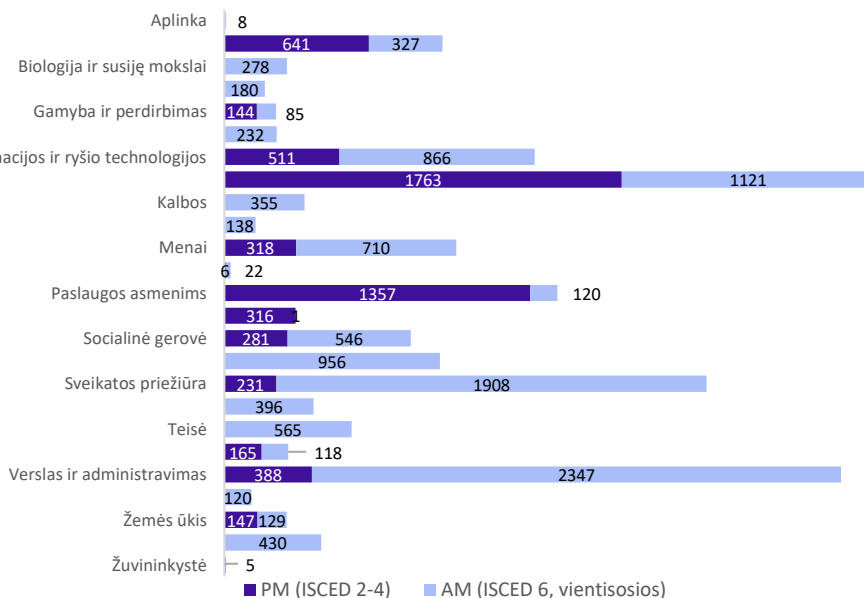

*Reikšmės gali skirtis nuo ankstesnių versijų dėl duomenų šaltinių atnaujinimų

Šaltinis: STRATA remiantis NŠA duomenimis

Specialistų parengimo kokybė skiriasi tarp švietimo sričių, o absolventų struktūra pagal išsilavinimo lygį mažai atitinka darbo vietų struktūrą. Rengiamų specialistų išsilavinimo struktūra nepakankamai atitinka darbo rinkos poreikius – dauguma absolventų įgyja aukštąjį išsilavinimą, tačiau daugiausia darbo vietų sudaro vidutinės ir žemos kvalifikacijos darbai. (4.9 pav.). Daugiausiai specialistų (virš 1 000 absolventų 2024 m.) parengta šiose švietimo srityse: inžinerijos ir inžinerinių profesijų, verslo ir administravimo, sveikatos priežiūros, paslaugų asmenims, informacijos ir ryšio technologijų, menų (5.4 pav.). Tai iš esmės atitinka darbo rinkos paklausą, tačiau specialistų parengimo kokybė skiriasi tarp sričių. Pavyzdžiui, vertinant absolventų įsidarbinimo vertikalios neatitikties rodiklį (kai dirbama žemesnės kvalifikacijos nei įgytas išsilavinimas darbe), švietimo srityse, kuriose absolventų skaičius viršija 100, pastebimi reikšmingi skirtumai – nuo 7 proc. informacijos ir ryšio technologijų srityje iki 52 proc. žemės ūkio srityje (5.1 lentelė). Pažymėtina, kad inžinerijos ir inžinerinių profesijų srityje, kuri pagal absolventų skaičių yra viena didžiausių, vertikalios neatitikties rodiklis taip pat aukštas – 2024 m. jis siekė 36 proc. ir buvo didesnis už šalies vidurkį 25,9 proc. (2 skyrius, Žmogiškojo kapitalo panaudojimo rodikliai). Geriausiu įsidarbinimo rodikliu pasižymi matematikos ir statistikos specialistai. EBPO taip pat atkreipia dėmesį į AM ir PM kokybės aspektus. Jų vertinimu, pernelyg detalus teisinis reguliavimas riboja mokymo ir studijų turinio pritaikymą darbo rinkos poreikiams. Programų tarp AM ir PM tarpusavio derinimo stoka trukdo kurti aiškius perėjimo kelius tarp švietimo sektorių ir darbo rinkos, o atskiros teisinio reguliavimo, finansavimo ir kokybės užtikrinimo sistemos dar labiau didina AM ir PM fragmentaciją ir konkurenciją dėl studentų⁹⁸.

5.4 pav. 16–25 m. amžiaus AM ir PM absolventai pagal švietimo sritis 2024 m.

Šaltinis: STRATA remiantis NŽIS duomenimis

⁹⁸EBPO (2025). Ensuring Quality Vocational and Higher Education in Lithuania. Prieiga per internetą:

https://www.oecd.org/en/publications/ensuring-quality-vocational-and-higher-education-in-lithuania_7a0131cf-en/full-report.html

5.1 lentelė. 16–25 m. amžiaus AM absolventų (ISCED 6) vertikali įgūdžių neatitiktis pagal švietimo sritis, kuriose absolventų skaičius viršija 100 asmenų, 2024 m.

Švietimo sritis	Vertikali neatitiktis	Absolventų sk.	Įsidarbinimas*
Žemės ūkis	52 %	129	78 %
Menai	44 %	710	75 %
Paslaugos asmenims	43 %	120	73 %
Kalbos	38 %	355	79 %
Humanitariniai mokslai	37 %	232	74 %
Inžinerija ir inžinerinės profesijos	36 %	1 121	82 %
Socialinė gerovė	33 %	546	83 %
Verslas ir administravimas	33 %	2 347	81 %
Socialiniai mokslai	27 %	956	76 %
Teisė	27 %	358	84 %
Biologija ir susiję mokslai	25 %	278	70 %
Sveikatos priežiūra	24 %	1 318	87 %
Žurnalistika ir informacija	24 %	430	80 %
Architektūra ir statyba	17 %	263	87 %
Švietimas	13 %	396	92 %
Fiziniai mokslai	12 %	180	86 %
Matematika ir statistika	11 %	138	93 %
Informacijos ir ryšio technologijos	7 %	866	85 %

* AM absolventų, mokslus baigusiujų ataskaitiniais metais ir tų pačių metų lapkričio 1 d. dirbusių samdomais darbuotojais, dalis nuo visų tų metų AM absolventų; skaičiuoti tik žinomi atvejai

Šaltinis: STRATA remiantis NŽIS duomenimis

Prognozuojama, kad absolventų skaičius bus pakankamas paklausai 2024–2033 m. atliepti, tačiau tikėtina, kad išliks įgytos kvalifikacijos atitiktis darbo vietoms iššūkiai. Švietimo pasiūla apima 16–25 metų amžiaus Lietuvos gyventojus, įgijusius profesinio mokymo arba aukštojo mokslo kvalifikaciją. Prognozėms naudojamų absolventų duomenų aprėptis: baigusieji pirminio profesinio mokymo ISCED 2, 3 ir 4 lygmens programas, baigusieji aukštojo mokslo ISCED 6 lygmens programas arba vientisąsias studijas (ISCED 7). Prognozė susieta su EUROSTAT prognozuojamu atitinkamo amžiaus (16–25 m.) žmonių skaičiumi Lietuvoje.

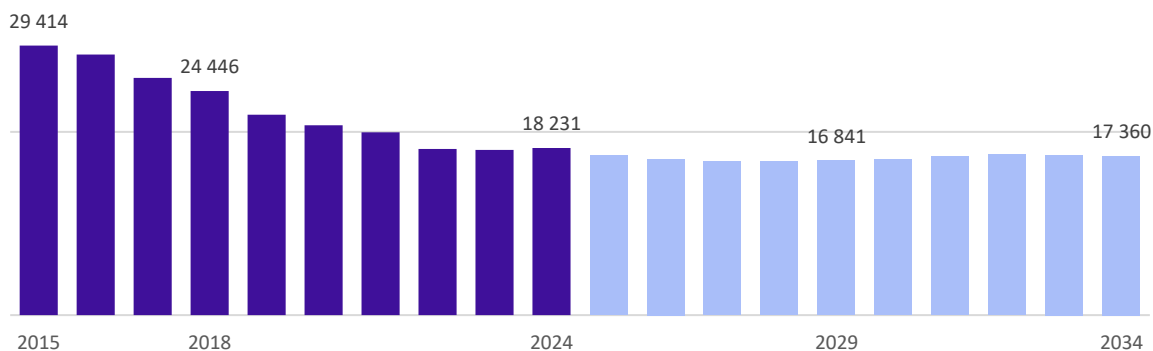
2024 m. kvalifikaciją įgijo 18,2 tūkst. 16–25 metų amžiaus jaunuolių, iš kurių AM absolventai 65,6 proc., o PM - beveik 2 kartais mažiau (34,4 proc.). Kaip minėta, absolventų struktūra pagal išsilavinimą mažai atitinka darbo vietų struktūrą rinkoje, kur aukštos ir vidutinės kvalifikacijos darbo vietų proporcijos panašios (4.9 pav.). Tai viena priežasčių, dėl kurių AM kvalifikaciją įgiję jaunuoliai dažniau nei PM absolventai dirba žemesnės kvalifikacijos reikalaujantį darbą (4.8 pav.).

Prognozuojama⁹⁹, kad per ateinančius dešimt metų proporcijos pagal absolventų kvalifikaciją kils minimaliai, t. y. profesinio mokymo kvalifikaciją įgijusiųjų dalis padidės 2 proc. punktais, o aukštojo mokslo tokia pat dalimi sumažės. Darbo vietų struktūra irgi mažai keisis (3.4 pav.). Todėl, nors ir mažėjanti, artimiausiu metu išlieka kvalifikacijos neatitiktis tarp švietimo pasiūlos ir darbuotojų paklausos rizika.

Atsižvelgiant į 16–25 metų amžiaus asmenų demografines tendencijas, švietimo metinė pasiūla absoliučiais skaičiais turėtų išlikti panaši, kaip ir 2024 m. – vidutiniškai apie 17 tūkst. jaunuolių per metus (5.5 pav.). Šis skaičius gana adekvatus, palyginti su prognozuojamu metiniu darbuotoju poreikiu (vidutiniškai po 18,1 tūkst. kasmet).

⁹⁹ Žmogiškųjų išteklių ilgalaikės prognozės. Prieiga per internetą: <https://experience.arcgis.com/experience/b247e11609344bf48c56e0e835fce1ed/>

5.5 pav. Absolventų pasiūlos istorinė ir prognozuojama kaita 2015–2024 m., prognozė 2025–2034 m.

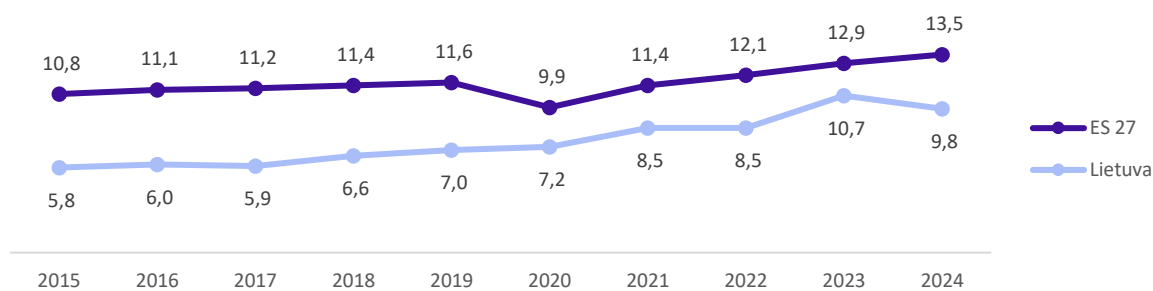

Šaltinis: Ilgalaikės žmogiškųjų išteklių prognozės

5.2. Suaugusiųjų mokymas

Lietuvoje mokymosi visą gyvenimą rodiklis yra žemesnis nei ES vidurkis, ypač jaunų suaugusiųjų grupėje, o lyčių ir teritoriniai skirtumai išlieka ryškūs. Mokymosi visą gyvenimą rodiklis¹⁰⁰ ilgą laiką nuosekliai didėjęs 2024 m. sumažėjo (5.6 pav.). Rodiklis mažesnis palyginti su ES vidurkiu ir kitomis Baltijos šalimis. Pavyzdžiui, Latvijos reikšmė 2024 m. siekė 11 proc., o Estijos – 23,3 proc. Geriausia padėtis Švedijoje, Danijoje ir Suomijoje (2024 m. atitinkamai 37,5 proc., 31,2 proc. ir 29,1 proc.)¹⁰¹. Tai rodo, kad Lietuva nepakankamai išnaudoja mokymosi visą gyvenimą potencialą. Šį faktą patvirtina ir duomenys apie suaugusiųjų dalyvavimą formaliame ir neformaliame mokyme pagal amžiaus grupes (5.2 lentelė). Vertinant dalyvavimą mokyme 12 mėnesių laikotarpiu, nuo ES vidurkio Lietuva atsilieka beveik 4 proc. punktais, tačiau 25–34 metų amžiaus grupėje – dviem kartais daugiau. Tuo tarpu Estijos rezultatas tarp šio amžiaus asmenų 2024 m. siekė 53,7 proc., faktiškai dvigubai daugiau palyginti su Lietuvos reikšme¹⁰². Kaip ir ankstesniais metais moterys aktyviau dalyvauja mokymosi veikloje palyginti su vyrais¹⁰³. Tai pat išlieka teritorinis skirtumas (5.7 pav.). Remiantis Suaugusiųjų švietimo tyrimo (atliekamas kas 6 metus) duomenimis, Lietuva taip pat atsilieka nuo ES vidurkio (2022 m. atitinkamai 31,4 proc. ir 46,6 proc.)¹⁰⁴. Palyginimui, Estijos rodiklis buvo 48,1 proc. o Latvijos – net 52,2 proc. Žemesnis nei ES vidurkis suaugusiųjų dalyvavimas mokyme rodo, kad kvalifikacijų atnaujinimas Lietuvos darbo rinkoje vyksta siauresnėje apimtyje, nei daugumoje ES šalių, ir tai gali mažinti konkurencingumą.

5.6 pav. Mokymosi visą gyvenimą lygio kaita Lietuvoje ir ES 2015–2024 m. (proc.)

Šaltinis: STRATA remiantis EUROSTAT duomenimis

¹⁰⁰ Rodiklis, išreiškiamas 25–64 metų amžiaus gyventojų, per paskutines keturias savaites dalyvavusių formaliame arba neformaliame mokyme, ir to paties amžiaus visų gyventojų santykiu.

¹⁰¹ EUROSTAT, kodas - trng_lfse_01. Prieiga per internetą:

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/trng_lfse_01/default/table?lang=en

¹⁰² EUROSTAT, kodas - trng_lfs_17. Prieiga per internetą:

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/trng_lfs_17_custom_17701998/default/table

¹⁰³ OSP. Mokymosi visą gyvenimą lygis. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=d78c1537-5180-4896-9757-06bbe037a500#/>

¹⁰⁴ EUROSTAT, kodas - trng_aes_100. Prieiga per internetą:

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/trng_aes_100/default/table?lang=en&category=educ.educ_part.trng.trng_aes_12m.trng_aes_12m0

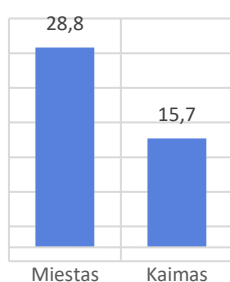
5.2 lentelė. Suaugusiųjų (25–64 metai) dalyvavimas formaliame ir neformaliame švietime per pastaruosius 12 mėn., pagal amžiaus grupes (2024 m.)

Amžiaus grupė	ES 27	Lietuva
Iš viso 25–64 metai	28,5 %	24,7 %
25–34 metai	37,7 %	29,7 %
35–54 metai	29,0 %	26,8 %
55–64 metai	19,6 %	16,2 %

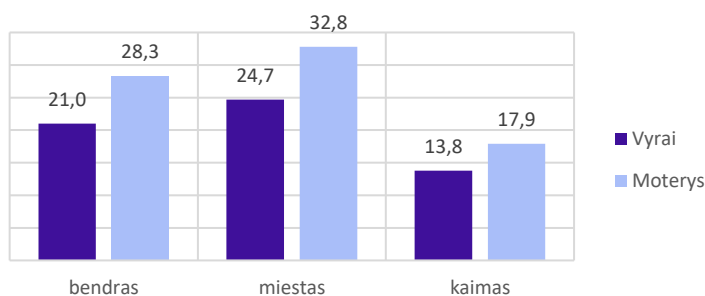
Šaltinis: STRATA remiantis EUROSTAT duomenimis

5.7 pav. Mokymosi visą gyvenimą lygis per paskutinius 12 mėn. pagal vietovę ir lytį 2024 m. (proc.)

Pagal vietovę

Pagal lytį ir vietovę

Šaltinis: STRATA remiantis OSP duomenimis

5.3. Užsienio piliečių pritraukimas

Imigrantas apibrėžiamas kaip asmuo, atvykęs į šalį, ketindamas gyventi naujojoje gyvenamojoje vietoje nuolat arba ne trumpiau kaip 12 mėnesių.

2024 m. sumažėjo imigracijos srautas, o aukštos kvalifikacijos specialistų pritraukimas išliko ribotas. 2025 m. pradžioje Lietuvoje gyveno 217,3 tūkst. užsieniečių – 2,1 proc. mažiau nei 2024 m. pradžioje. Remiantis administraciniais duomenimis, 2024 m. apie 66 proc. jų dirbo samdomą darbą, 7 proc. – tik savarankiškai, o maždaug 6 proc. buvo bedarbiai. Apie likusių 20 proc. dalyvavimą darbo rinkoje informacijos nėra. 2024 m. užsieniečių migracijos srautas sumažėjo (5.3 lentelė) – imigrantų atvyko 34,6 proc. mažiau palyginti su 2023 m., o išvyko beveik 64 proc. daugiau (5.8 pav.)¹⁰⁵. Nepaisant šių pokyčių, tarptautinė neto migracija išliko teigiama. Vertinant 2024 m. atvykusių imigrantų skaičių pagal šalis – daugiausia užsieniečių atvyko iš Ukrainos ir Baltarusijos (5.9 pav.). Abiejų šalių atvykėlių dalis vis dar reikšminga, tačiau ilgalaikės tendencijos rodo mažėjimą. Atskirai reikėtų paminėti Indiją ir Pakistaną – iš šių šalių atvykusių skaičius 2024 m. padidėjo (atitinkamai 1,3 ir 3,4 kartų). ES valstybių piliečiai atvykusių užsieniečių struktūroje 2024 m. sudarė 3,6 proc. (1 191 asmenų)¹⁰⁶. Pagal leidimo laikinai gyventi Lietuvoje išdavimo ar pakeitimo pagrindą dauguma užsieniečių ketino dirbti vidutinės kvalifikacijos darbuose (5.4 lentelė). Aukštos kvalifikacijos specialistų srautas, nors ir gana stabilus, yra gerokai mažesnis, todėl jų pritraukimas išlieka ribotas. Tikėtina, kad kitos šalys turi didesnę konkurencinį pranašumą pritraukiant paklausius specialistus.

¹⁰⁵ Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (2025). 2024 m. migracijos metraštis. Prieiga per internetą: <https://migracija.lrv.lt/lt/statistika/migracijos-metrasciai/>

¹⁰⁶ Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (2025). 2024 m. migracijos metraštis. Prieiga per internetą: <https://migracija.lrv.lt/lt/statistika/migracijos-metrasciai/>

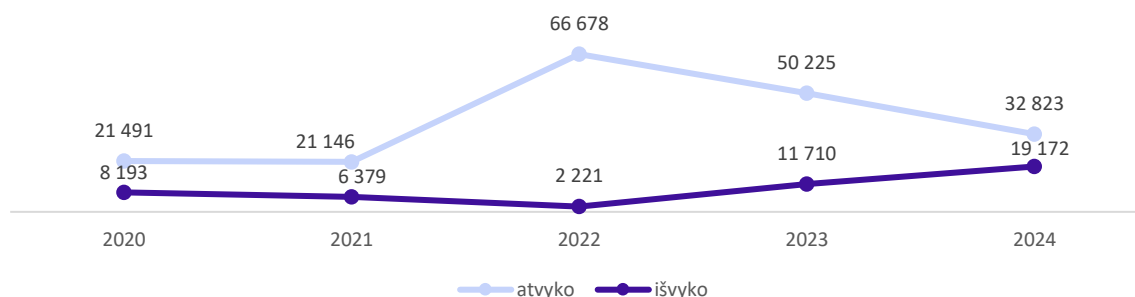
5.3 lentelė. Imigrantų kaita pagal jų kilmę 2020–2024 m.*

Metai	LT piliečiai	Ne LT piliečiai	Bendras imigrantų skaičius
2024	18 934	32 823	51 757
2023	16 695	50 225	66 920
2022	20 689	66 678	87 367
2021	23 712	21 146	44 858
2020	24 529	21 491	46 020

* Reikšmės gali skirtis nuo ankstesnių versijų dėl duomenų šaltinių atnaujinimų

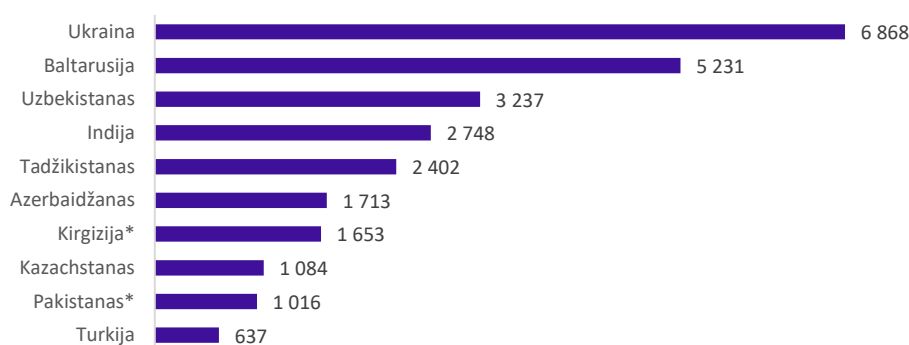
Šaltinis: STRATA remiantis Migracijos departamento duomenimis

5.8 pav. Užsieniečių migracijos srutai 2020–2024 m.

Šaltinis: STRATA remiantis Migracijos departamento duomenimis

5.9 pav. Dešimt šalių, iš kurių 2024 m. atvyko daugiausiai užsieniečių

*Bendras iš šios šalies atvykusių LR piliečių ir užsieniečių skaičius.

Šaltinis: STRATA remiantis Migracijos departamento duomenimis

5.4 lentelė. Išduotų leidimų laikinai gyventi darbo pagrindu skaičius 2022–2024 m.

Pagrindas	2022	2023	2024
Užsienietis ketina dirbti Lietuvos Respublikoje, kai jo profesija įtraukta į trūkstamų profesijų sąrašą arba Užimtumo tarnyba priėmė sprendimą, kad užsieniečio darbas atitinka Lietuvos Respublikos darbo rinkos poreikius	49 049	79 401	66 186
Užsienietis ketina dirbti Lietuvos Respublikoje aukštos profesinės kvalifikacijos reikalaujantį darbą	4 145	2 052	2 008

Šaltinis: STRATA remiantis Migracijos departamento duomenimis

Visuomenės nuostatos rodo didėjančią lietuvių kalbos mokėjimo svarbą ir nepakantumą tam tikrų šalių migrantams, o tai gali riboti jų integraciją ir paskatinti išvykimą. Lietuvių kalbos mokėjimas tebėra esminė integracijos ir įsidarbinimo sąlyga. Tai patvirtina ir 2025 m. visuomenės nuostatų tyrimo rezultatai¹⁰⁷: 34 proc.

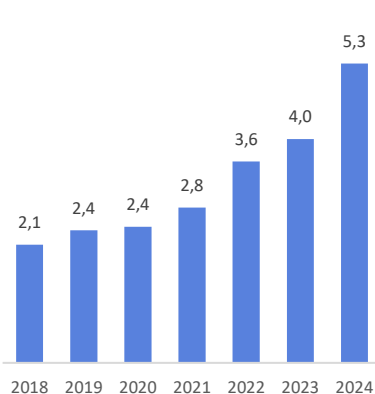
¹⁰⁷LSMC (2025). Visuomenės nuostatų mažumų bei migrantų atžvilgiu Lietuvoje tyrimas. Prieiga per internetą: <https://lsc.lt/wp-content/uploads/2025/05/Visuomenes-nuostatos-2025-v15-ISORINIS.pdf>

gyventojų nenorėtų dirbti su lietuvių kalbos nemokančiais asmenimis – tai 2 proc. punktais daugiau nei 2023 m.¹⁰⁸ Viena iš pagrindinių priežasčių – „pastebimas rusų kalbos vartojimas viešumoje“, kurį dalis visuomenės sieja su nepakankama užsieniečių integracija. Taip pat auga Lietuvos gyventojų nenoras gyventi kaimynystėje ir dirbti vienoje darbovietėje su migrantais iš Rusijos ir Baltarusijos. Tarp didžiausių socialinių distancijų patiriančių grupių patenka ir migrantai iš Centrinės Azijos šalių (pavyzdžiui, Tadžikistano, Kirgizijos, Uzbekistano)¹⁰⁹. Gyventojų pritarimas pabėgėlių integracijos priemonėms, tokioms kaip lietuvių kalbos mokymas, švietimas, kvalifikacijos tobulinimas ir lygių galimybių užtikrinimas sveikatos priežiūros srityje, rodo potencialą gerinti užsieniečių integraciją.

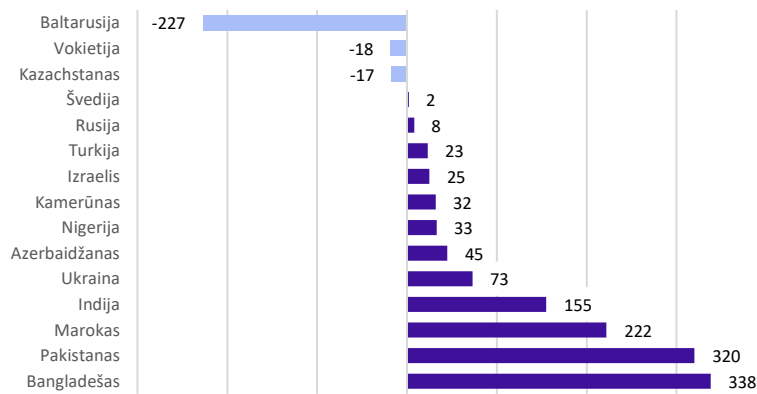
AM ir PM tarp užsienio jaunuolių populiarėja, o augantis studentų skaičius sveikatos, informatikos ir inžinerijos kryptyse galėtų prisidėti prie Lietuvos darbo rinkos poreikių tenkinimo, jei šie absolventai pasiliktų dirbti šalyje. Lietuvos AM patrauklumas tarp užsienio piliečių ir toliau didėja. Įstojančių į pirmą kursą skaičius pastaruosius kelis metus stabiliai augo (5.10 pav.) ir 2024 m. buvo trečdaliu didesnis palyginti su praėjusiais metais (atitinkamai 5,3 tūkst. ir 4,0 tūkst.). Struktūra pagal kilmės šalį pakito: mažėjo kaimyninių šalių, ypač Baltarusijos, dalis, bet augo studentų iš Pietų Azijos ir Šiaurės Afrikos skaičius (5.10 pav.), kas gali kelti naujų integracijos iššūkių. ES valstybių jaunuolių, panorusių mokytis Lietuvoje, absoliutus skaičius išaugo, tačiau bendrame į pirmą kursą įstojusiu užsieniečių sraute jų santykinė dalis sumažėjo nuo 17 proc. 2023 m. iki 15 proc. 2024 m. Remiantis administraciniais duomenimis, kas septintas studentas aukštosiose Lietuvos mokyklose 2024 m. buvo užsienietis (14,1 proc. tarp visų studentų). Populiariausia studijų kryptis – verslas ir viešoji vadyba (5.11 pav.). Taip pat atvykusiųjų gausa pasižymi ir sritys, kurių specialistų poreikis aktualus Lietuvai, konkrečiai sveikatos, informatikos ir inžineriniai mokslai. Šių studentų išlaikymas šalyje padėtų spręsti atitinkamų darbo vietų užpildymo problemas. Didėjant studentų iš kitų šalių skaičiui, daugėjo užsieniečių, kurie Lietuvoje įgijo aukštąjį išsilavinimą (5.12 pav.). Tiesa, 2024 m jų skaičius šiek tiek sumažėjo. Tikėtina, kad dalis baigusiųjų pasilieka dirbti Lietuvoje, tačiau koks procentas ir kaip jiems sekasi – informacijos nėra. PM tarp užsieniečių irgi populiarėja – 2024 m. buvo 689 mokinių (beveik 3 kartus daugiau nei 2023 m.).

5.10 pav. Įstojusiu į Lietuvos AM (visų pakopų studijas) užsieniečių skaičius 2018–2024 m. (tūkst.) ir jų skaičiaus pokytis pagal kilmės šalį

Užsieniečių, įstojusiu į AM, skaičiaus kaita

Įstojusiu į AM užsieniečių pokytis pagal kilmės šalį

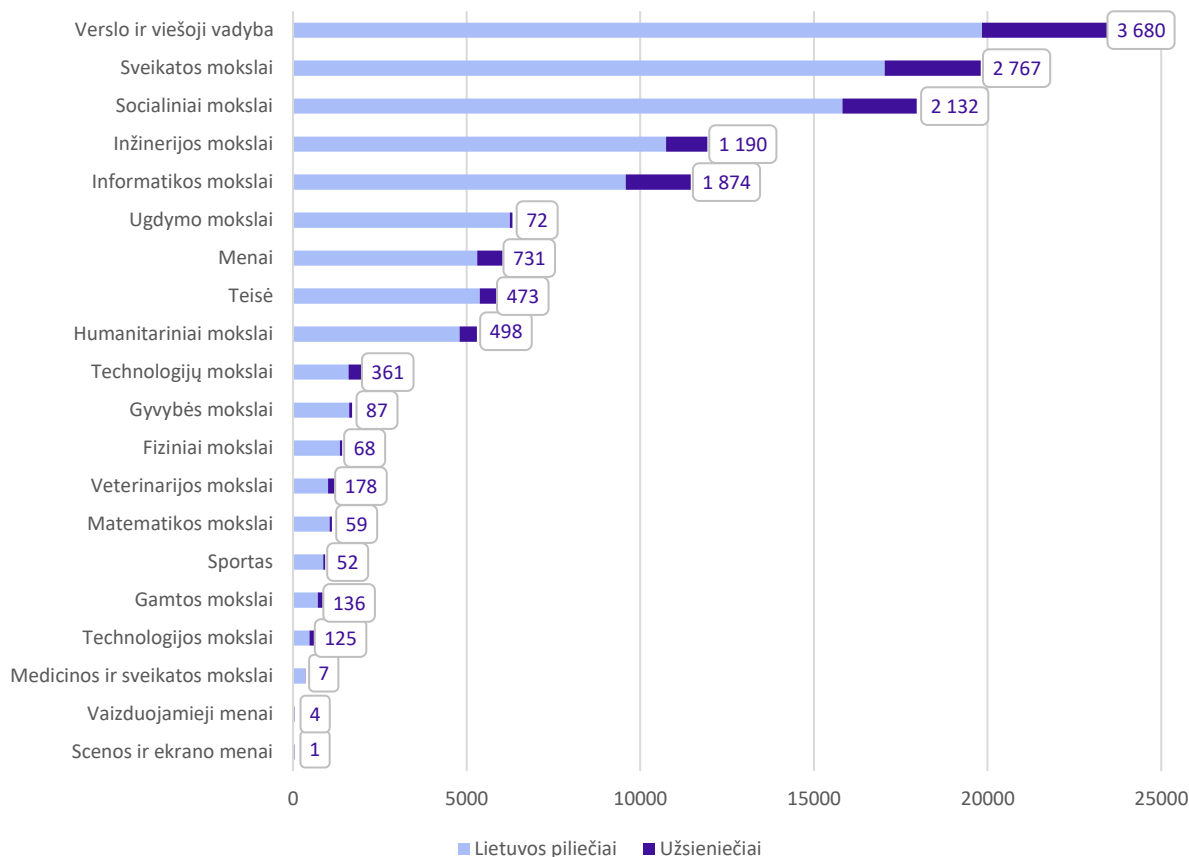

Šaltinis: STRATA remiantis ŠVIS duomenimis

¹⁰⁸ LSMC (2023). Visuomenės nuostatos etninių, religinių, migrantų ir kitų socialinių grupių atžvilgiu Lietuvoje: 2023 m. Prieiga per internetą: <https://lsta.lt/wp-content/uploads/2024/03/Skaidres-viesinimui.-Visuomenes-nuostatos-2023-1.pdf>

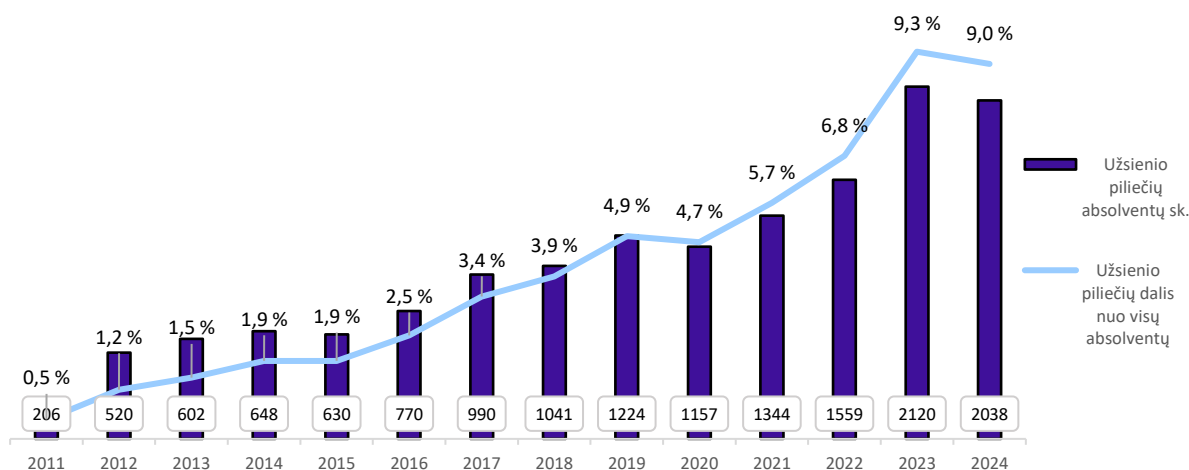
¹⁰⁹ LSMC (2025). Visuomenės nuostatų mažumų bei migrantų atžvilgiu Lietuvoje tyrimas. Prieiga per internetą: <https://lsta.lt/wp-content/uploads/2025/05/Visuomenes-nuostatos-2025-v15-ISORINIS.pdf>

5.11 pav. Užsieniečių skaičius pagal švietimo sritis AM pirmos ir antros pakopos studijų programose 2024 m.

Šaltinis: STRATA remiantis ŠVIS duomenimis

5.12 pav. Užsieniečių, kurie baigė AM (visų pakopų) studijas Lietuvoje, aprėpties dinamika pagal diplomo išdavimo metus

Šaltinis: STRATA remiantis ŠVIS duomenimis

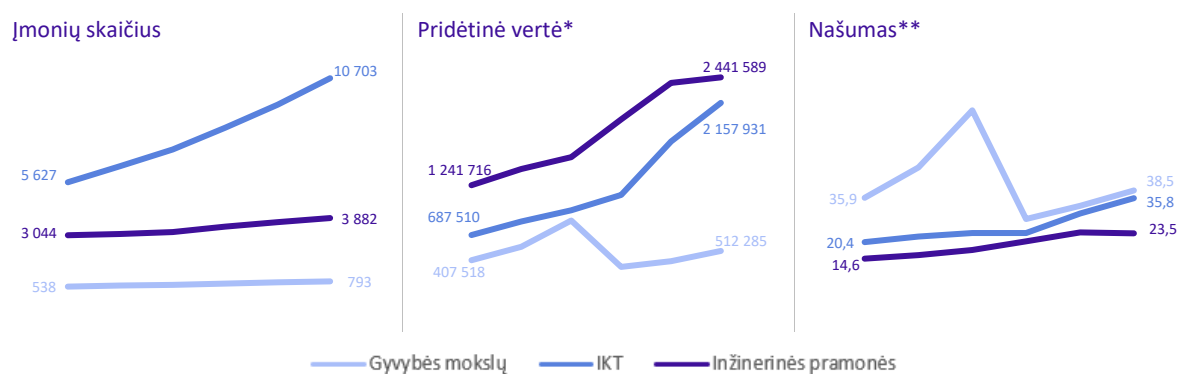
6. Žmogiškasis kapitalas prioritetiniuose Lietuvos sektoriuose

Lietuva iki 2030 m. siekia „pereiti prie mokslo žiniomis, pažangiosiomis technologijomis, inovacijomis grįsto darnaus ekonomikos vystymosi ir didinti šalies tarptautinį konkurencingumą“¹¹⁰. Šalies ekonomikos transformacijos pažangai užtikrinti orientuojamasi į didžiausio potencialo sumaniosios specializacijos prioritetus – gyvybės mokslus, inžinerinę pramonę, informacines ir komunikacines technologijas – atitinkančius sektorius (toliau prioritetiniai sektoriai). Skirtinguose strateginiuose dokumentuose ir tyrimuose vadovaujamosi skirtingomis prielaidomis nustatant prioritetinius sektorius atitinkančias ekonominės veiklos rūšis ir subjektus. Šiame skyriuje analizuojamų prioritetinių sektorių aprėptis detalizuota 2 priede.

6.1. Prioritetinių sektorių plėtra ir darbuotojai

2023 m. visų prioritetinių sektorių įmonių skaičius augo, o produktyvumo lyderiu išliko gyvybės mokslai. Visuose sektoriuose 2018–2023 m. įmonių skaičius augo kasmet, ypač IKT (6.1 pav.). Stabilus visų prioritetinių sektorių augimas gali būti siejamas su valstybės parama ir investuotojų susidomėjimu. Pavyzdžiui, Investuok Lietuvoje duomenimis, 2024 m. gyvybės mokslų sektoriuje patvirtinti šeši investiciniai projektai, iš kurių keturi – plėtros¹¹¹. IKT plėtrą didele dalimi lemia ir skaitmenizacijos banga – procesų perkėlimas į skaitmeninę erdvę, technologijų integracija (pavyzdžiui, automatizavimas, dirbtinis intelektas), nauji verslo modeliai (pavyzdžiui, nuotolinio darbo platformos). Inžinerinė pramonė išlieka pirmaujanti pagal sukuriama pridėtinę vertę gamybos sąnaudomis, tačiau jos produktyvumas mažiausias tarp prioritetinių sektorių (6.1 pav.). Darbuotojų laikas efektyviausiai naudojamas gyvybės mokslų sektoriuje – 2023 m. našumas pagal išdirbtas valandas siekė 38,5 EUR, palyginti su 35,8 EUR IKT ir 23,5 EUR inžinerinėje pramonėje.

6.1 pav. Prioritetinių sektorių plėtra 2018–2023 m.¹¹²

*Gamybos sąnaudomis, tūkst. EUR
**Pagal išdirbtas valandas, EUR

Šaltinis: VDA remiantis NŽIS duomenimis

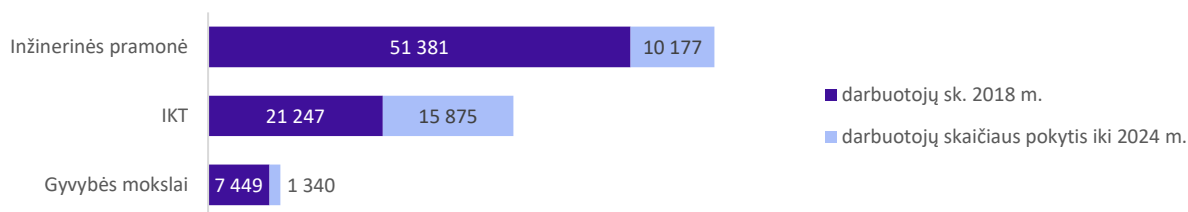
¹¹⁰ LR Vyriausybė (2020). Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimas Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų Nacionalinio pažangos plano patvirtinimo.“ Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/c1259440f7dd11eab72ddb4a109da1b5/asr>

¹¹¹ Investuok Lietuvoje (2025). 2024 metų veiklos ataskaita. Prieiga per internetą: https://investlithuania.com/lt/apie-investuok-lietuvoje/?gl=1*1le1mfe*_up*MQ.*_ga*MjEzNTYyOTI5Ny4xNzU0OTc1ODU5*_ga_C3DF3G9HE8*_czE3NTQ5NzU4NTkbbzEkZzEkdDE3NTQ5NzYxMTEkaYwJGwwJGww#ataskaitos

¹¹² Reikšmės gali skirtis nuo ankstesnių versijų dėl duomenų šaltinių atnaujinimų

Visi sektoriai pasižymi darbo vietų kūrimu, tačiau jų plėtros tempai skiriasi. Vertinant darbo vietų pokytį 2018–2024 m., didžiausia plėtra stebima IKT sektoriuje (6.2 pav.). Per 2023–2024 m. samdomų darbuotojų skaičius išaugo visuose prioritetiniuose sektoriuose (6.1 lentelė): gyvybės moksluose – 10 proc. (770 asmenų), inžinerinėje pramonėje – 4 proc. (2,4 tūkst.) ir IKT – 3,3 proc. (1,2 tūkst.). Visuose trijuose sektoriuose ryškėja aukštos kvalifikacijos darbuotojų paklausos augimas, tačiau tempai skiriasi: sparčiausi jie gyvybės moksluose, o lėtesni – IKT. 2024 m. gyvybės mokslų sektoriuje dirbo 8,8 tūkst., IKT – 37,1 tūkst., o inžinerinėje pramonėje – 61,6 tūkst. samdomų darbuotojų.

6.2 pav. Samdomų darbuotojų prioritetiniuose sektoriuose skaičius 2018 m. ir pokytis 2018–2024 m.

Šaltinis: STRATA remiantis NŽIS duomenimis

6.1 lentelė. Samdomų darbuotojų prioritetiniuose sektoriuose vidutinis metinis pokytis darbuose pagal kvalifikacijos lygmenį 2018–2024 m. ir pokytis 2023–2024 m.*

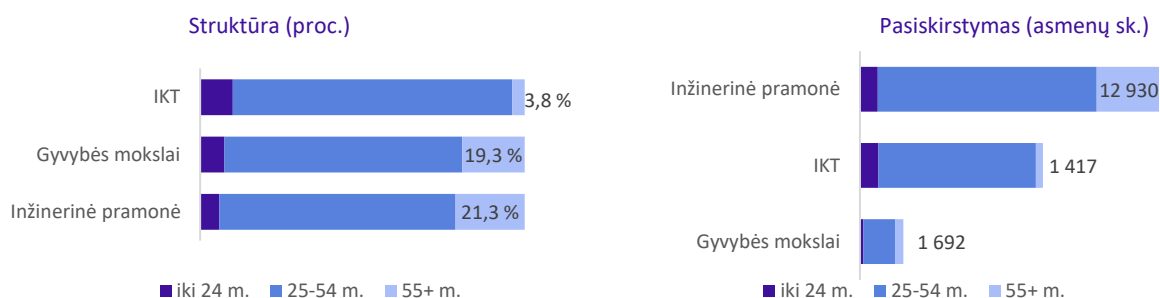
	Aukštas (LPK 1–3)	Vidutinis (LPK 4–8)	Žemas (LPK 9)
Gyvybės mokslai	187	7	30
IKT	2 447	191	11
Inžinerinės pramonė	747	856	94
Pokytis 2023–2024 m.			
Gyvybės mokslai	468	270	34
IKT	678	493	24
Inžinerinės pramonė	1 195	1 210	29

*Pokytis pagal profesijų grupių kvalifikacijos lygmenį apskaičiuotas asmenims, kurių LPK žinomas

Šaltinis: STRATA remiantis NŽIS duomenimis

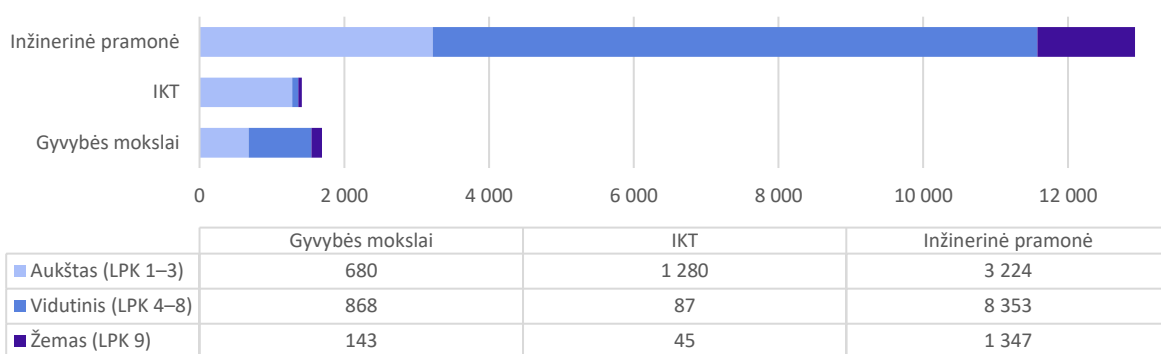
Inžinerinė pramonė išlieka lyderė pagal vyresnių darbuotojų skaičių ir dalį. Per metus situacija iš esmės nepakito – 2024 m. inžinerinė pramonė tebebuvo pirmaujanti tiek pagal vyresnių (55+) darbuotojų skaičių, tiek pagal jų dalį bendroje samdomų darbuotojų struktūroje (6.3 pav.). Kaip ir praėjusiais metais, didžiausias pakeitimo poreikis čia siejamas su vidutinės kvalifikacijos darbais (6.4 pav.). Panaši tendencija stebima ir gyvybės mokslų sektoriuje, kur daugiausia vyresnio amžiaus darbuotojų taip pat dirba vidutinės kvalifikacijos darbuose. Tuo tarpu IKT sektoriuje nuo darbuotojų amžiaus labiau priklauso aukštos kvalifikacijos darbo vietos – 55 metų ir vyresni darbuotojai čia sudaro daugiau kaip tūkstantį asmenų ir jų skaičius per metus šiek tiek išaugo.

6.3 pav. Samdomų darbuotojų struktūra ir darbuotojų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes prioritetiniuose sektoriuose 2024 m.

Šaltinis: VDA remiantis NŽIS duomenimis

6.4 pav. Vyresnio amžiaus (55+) samdomų darbuotojų pasiskirstymas pagal profesijų grupių kvalifikacijos lygmenį* 2024 m.

*Pasiskirstymas pagal profesijų grupių kvalifikacijos lygmenį apskaičiuotas asmenims, kurių LPK žinomas

Šaltinis: VDA remiantis NŽIS duomenimis

Pagal atlyginimus mažiausiai konkurencingas išlieka gyvybės mokslų sektorius, o aukštos kvalifikacijos darbo vietose didžiausias užmokestis mokamas IKT. Tarp prioritetinių sektorių aukštesni atlyginimai būdingi IKT ir inžinerinei pramonei. Ypač išsiskiria aukštos kvalifikacijos darbai IKT sektoriuje – juose mokama maždaug trečdaliu daugiau nei kituose sektoriuose to paties lygmens darbo vietose. Nors per metus atlyginimai augo visur, išskyrus IKT vidutinės kvalifikacijos darbų segmentą (–70 eurų), gyvybės mokslų sektorius išliko mažiausiai patrauklus darbo užmokesčio požiūriu (6.2 lentelė).

6.2 lentelė. Vidutinis samdomų darbuotojų darbo užmokestis¹¹³ prioritetiniuose sektoriuose pagal profesijų grupių kvalifikacijos lygmenį, 2024 m. lapkričio mėn. (EUR) ir palyginimas su 2023 m.

	Aukštas (LPK 1–3)	Vidutinis (LPK 4–8)	Žemas (LPK 9)
Gyvybės mokslai	↑ 2 855	↑ 1 545	↑ 1 449
IKT	↑ 3 912	↓ 1 931	↑ 1 010
Inžinerinė pramonė	↑ 2 942	↑ 1 906	↑ 1 564

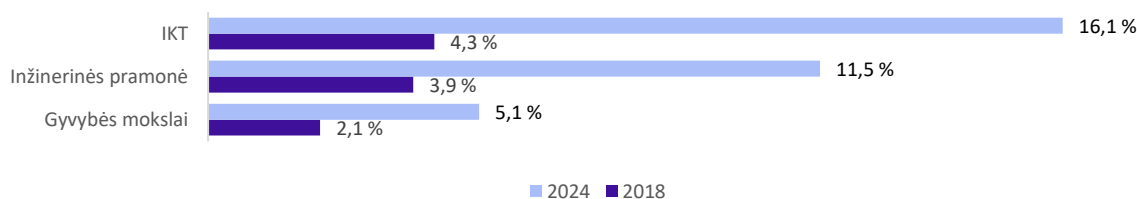
Šaltinis: STRATA remiantis NŽIS duomenimis

6.2. Užsieniečiai prioritetiniuose sektoriuose

Nors užsieniečių daugėja inžinerinėje pramonėje ir gyvybės moksluose, labiausiai nuo jų išlieka priklausomas IKT sektorius, ypač aukštos kvalifikacijos darbuose. 2023–2024 m. jame atvykėlių iš kitų šalių skaičius sumažėjo. Kita vertus, užsieniečių dalis bendroje IKT darbuotojų struktūroje nepasikeitė ir liko 16,1 proc. (6.5 pav.). Dauguma užsieniečių (89,6 proc. 2024 m., arba 5,2 tūkst.) dirbo aukštos kvalifikacijos darbuose. Kaip ir 2023 m., juose dominavo Baltarusijos, Rusijos, Ukrainos ir Indijos piliečiai. Per metus aukštos kvalifikacijos darbo vietose užsieniečių skaičius šiame sektoriuje sumažėjo 120 asmenų (–2,2 proc.), tačiau pokyčiai pagal pilietybę buvo nevienodi – labiausiai mažėjo Baltarusijos (–184) ir Rusijos (–115) piliečių (galimai dėl taikomų ribojimų gyventi ir dirbti Lietuvoje), o sparčiausiai augo Indijos piliečių skaičius (+120). Inžinerinėje pramonėje per metus užsieniečių dalis padidėjo iki 13,2 proc. (absoliučiais skaičiais – nuo 6,3 tūkst. 2023 m. iki 7,1 tūkst. 2024 m.). Dauguma kitų valstybių piliečių dirbo vidutinės kvalifikacijos darbuose (84,6 proc., arba 6,0 tūkst. asmenų). Tarp inžinerinėje pramonėje dirbančių užsieniečių vyravo Ukrainos piliečiai (42 proc.). Pastebimas darbo jėgos kilmės šalių diversifikavimas – sparčiai daugėja atvykėlių iš Azijos valstybių: Indijos piliečių skaičius per metus beveik padvigubėjo, o Filipinų – išaugo maždaug šešis kartus. Taip pat padaugėjo darbuotojų iš Azerbaidžano, kurie sudarė apie 15 proc. visų užsieniečių vidutinės kvalifikacijos darbuose. Gyvybės mokslų sektoriuje samdomų užsieniečių skaičius per metus padidėjo 1,4 karto, o jų dalis bendroje struktūroje pasiekė 6 proc. Vis dėlto šis rodiklis vis dar gerokai atsilieka nuo kitų prioritetinių sektorių. Pagal kvalifikacijos lygmenį didžioji dalis atvykėlių dirba aukštos ir vidutinės kvalifikacijos darbuose, kuriuose jie pasiskirstę panašiomis proporcijomis – 2024 m. atitinkamai 48 proc. ir 45 proc.

¹¹³ Lapkričio mėn. vidutinis darbo užmokestis apskaičiuotas, bendrą to mėnesio bruto darbo užmokesčių sumą padalinant iš bendro to mėnesio įdarbinimų skaičiaus. Įdarbinimas apibrėžiamas kaip asmens darbas vienoje darbovietėje. Į skaičiavimus įtraukiami tik tie asmenys, kurie dirbo pilną lapkričio mėn. ir jų bruto darbo užmokestis toje darbovietėje buvo didesnis už 0 eurų.

6.5 pav. Užsienio piliečių prioritetuose sektoriuose dalis 2018 ir 2024 m.

Šaltinis: STRATA remiantis NŽIS duomenimis

6.3. Žmogiškojo kapitalo prioritetiems sektoriams formavimas

Siekiant apžvelgti AM ir PM absolventų pasiūlą prioritetiems sektoriams, vertintos bendros absolventų pasiūlos tendencijos švietimo srityse, kurių absolventai galėtų dirbti prioritetuose sektoriuose. Pagrindinės analizuotos sritys: Informacijos ir ryšio technologijos, Matematika ir statistika, Biologija ir susiję mokslai, Gamyba ir perdirbimas, Inžinerija ir inžinerinės profesijos.

Inžinerinėje pramonėje ir gyvybės moksluose gali trūkti vidutinės kvalifikacijos darbuotojų. Daugiausia parengiama inžinerijos specialistų (6.3 lentelė), iš kurių 61 proc. atitinka išsilavinimo reikalavimus vidutinės ir žemos kvalifikacijos darbuose. Tuo pat metu vidutinės kvalifikacijos inžinerinės pramonės darbuose dirba per 8 tūkst. vyresnio amžiaus (55+) darbuotojų (6.4 pav.) ir 6,0 tūkst. užsieniečių – gerokai daugiau, nei parengiama specialistų, todėl kyla rizika susidurti su darbuotojų trūkumu. Šį iššūkį galėtų padėti spręsti investicijos į tam tikrų darbų automatizavimą ir darbuotojų iš besitraukiančių sektorių perkvalifikavimas. Kita gausi absolventų grupė – informacijos ir ryšių specialistai (apie 1,4 tūkst.), kurių skaičius iš esmės atitinka per metus IKT sektoriuje sukurtų darbo vietų poreikį. Atsižvelgiant į gyvybės mokslų sektoriaus darbuotojų amžiaus struktūrą ir atlyginimų veiksnį (6.2 lentelė), galima daryti prielaidą, jog sektoriuje gali kilti vidutinės kvalifikacijos darbuotojų trūkumo rizika.

6.3 lentelė. 16–25 m. amžiaus PM ir AM absolventai pagal pasirinktas švietimo sritis 2024 m.

Švietimo sritis	Iš viso	PM	AM
Inžinerija ir inžinerinės profesijos	2 884	1 763	1 121
Informacijos ir ryšio technologijos	1 377	511	866
Biologija ir susiję mokslai	278		278
Gamyba ir perdirbimas	229	144	85
Matematika ir statistika	138		138

Šaltinis: STRATA remiantis NŽIS duomenimis

1 priedas. Rodiklių aprašymai ir duomenų šaltiniai

Rodiklio pavadinimas	Aprašymas	Duomenų šaltinis
ŽMOGIŠKASIS KAPITALAS		
Užimtieji iš viso	Apibrėžtis: 15 metų ir vyresnio amžiaus asmenų, kurie dirba samdomą arba tik savarankišką darbą, skaičius (tūkst.) Aprėptis: Lietuvos piliečiai ir užsieniečiai Laikotarpis: ataskaitinių metų lapkričio 1 d.	NŽIS
Tik savarankiškai dirbančių asmenų dalis nuo visų užimtųjų	Apibrėžtis: 15 metų ir vyresnio amžiaus asmenų, kurie dirba tik savarankišką darbą, dalis nuo visų užimtųjų (proc.) Aprėptis: Lietuvos piliečiai ir užsieniečiai Laikotarpis: ataskaitinių metų lapkričio 1 d.	NŽIS
Samdomi darbuotojai iš viso	Apibrėžtis: 15 metų ir vyresnio amžiaus asmenų, kurie dirba samdomą darbą, skaičius (tūkst.) Aprėptis: Lietuvos piliečiai ir užsieniečiai Laikotarpis: ataskaitinių metų lapkričio 1 d.	NŽIS
Samdomi Lietuvos piliečiai	Apibrėžtis: 15 metų ir vyresnio amžiaus asmenų, kurie yra Lietuvos piliečiai ir dirba samdomą darbą, skaičius (tūkst.) Aprėptis: Lietuvos piliečiai Laikotarpis: ataskaitinių metų lapkričio 1 d.	NŽIS
55 metų amžiaus ir vyresnių samdomų Lietuvos piliečių dalis nuo visų samdomų Lietuvos piliečių	Apibrėžtis: 55 metų amžiaus ir vyresnių asmenų, kurie yra Lietuvos piliečiai ir dirba samdomą darbą, dalis nuo visų samdomų Lietuvos piliečių (proc.) Aprėptis: Lietuvos piliečiai Laikotarpis: ataskaitinių metų lapkričio 1 d.	NŽIS
Užsieniečių dalis nuo visų samdomų darbuotojų	Apibrėžtis: užsieniečių, kurie dirba samdomą darbą, dalis nuo visų samdomų darbuotojų (proc.) Aprėptis: užsieniečiai Laikotarpis: ataskaitinių metų lapkričio 1 d.	NŽIS
ŽMOGIŠKOJO KAPITALO PANAUDOJIMAS		
Samdomų darbuotojų struktūra pagal profesijų grupių kvalifikacijos lygmenį	Apibrėžtis: samdomų darbuotojų procentinis pasiskirstymas pagal LPK profesijų grupių kvalifikacijos lygmenį (proc.): aukštas (LPK 1–3), vidutinis (LPK 4–8) ir žemas (LPK 9) Aprėptis: Lietuvos piliečiai ir užsieniečiai Laikotarpis: ataskaitinių metų lapkričio 1 d.	NŽIS
Samdomų užsieniečių dalis tarp samdomų darbuotojų pagal profesijų grupių kvalifikacijos lygmenį	Apibrėžtis: samdomų darbuotojų užsieniečių dalis pagal LPK profesijų grupių kvalifikacijos lygmenį nuo visų samdomų darbuotojų tuose lygmenyse (proc.): aukštas (LPK 1–3), vidutinis (LPK 4–8) ir žemas (LPK 9) Aprėptis: užsieniečiai Laikotarpis: ataskaitinių metų lapkričio 1 d.	NŽIS

AM absolventų vertikali įgūdžių neatitiktis	<p>Apibrėžtis: AM absolventų, mokslus baigusiųjų ataskaitiniais metais ir tų pačių metų lapkričio 1 d. dirbusių samdomais darbuotojais LPK 4–9 profesijų grupėse, dalis nuo visų samdomą darbą dirbusių tų pačių metų AM absolventų (proc.)</p> <p>Aprėptis: Lietuvos piliečiai ir užsieniečiai registruoti gyventojų registre, baigusieji ISCED 6 lygmens ir vientisąsias studijų programas</p> <p>Laikotarpis: ataskaitinių metų lapkričio 1 d.</p>	NŽIS
PM absolventų vertikali įgūdžių neatitiktis	<p>Apibrėžtis: pirminio PM* absolventų, mokslus baigusiųjų ataskaitiniais metais ir tų pačių metų lapkričio 1 d. dirbusių samdomais darbuotojais LPK 1–3 ir LPK 9 profesijų grupėse, dalis nuo visų samdomą darbą dirbusių tų pačių metų pirminio PM absolventų (proc.)</p> <p>Aprėptis: Lietuvos piliečiai ir užsieniečiai registruoti gyventojų registre, baigusieji ISCED 3–4 lygmens pirminio PM programas</p> <p>Laikotarpis: ataskaitinių metų lapkričio 1 d.</p>	NŽIS
AM ir PM absolventų įsidarbinimas	<p>Apibrėžtis: AM ir pirminio PM absolventų*, mokslus baigusiųjų ataskaitiniais metais ir tų pačių metų lapkričio 1 d. dirbusių samdomais darbuotojais, dalis pagal kvalifikacijos lygmenis nuo visų tų metų AM ir PM absolventų tuose kvalifikacijos lygmenyse (proc.):</p> <p style="padding-left: 40px;">AM (ISCED 6 ir vientisosios)</p> <p style="padding-left: 40px;">PM (ISCED 3-4)</p> <p style="padding-left: 40px;">PM (ISCED 2)</p> <p>Aprėptis: Lietuvos piliečiai ir užsieniečiai registruoti gyventojų registre, baigusieji ISCED 6 ir vientisųjų studijų programas, ISCED 2–4 lygmens pirminio PM programas</p> <p>Laikotarpis: ataskaitinių metų lapkričio 1 d.</p>	NŽIS
ŽMOGIŠKOJO KAPITALO FORMAVIMAS		
AM ir PM absolventų skaičius pagal išsilavinimo lygmenį	<p>Apibrėžtis: AM ir pirminio PM* absolventų, baigusiųjų mokslus ataskaitiniais metais, skaičius pagal išsilavinimo lygmenis:</p> <p style="padding-left: 40px;">AM (ISCED 6 ir vientisosios)</p> <p style="padding-left: 40px;">PM (ISCED 3-4)</p> <p style="padding-left: 40px;">PM (ISCED 2)</p> <p>Aprėptis: Lietuvos piliečiai ir užsieniečiai, baigusieji ISCED 6 ir vientisųjų studijų programas, ISCED 2–4 lygmens pirminio PM programas</p> <p>Laikotarpis: ataskaitinių metų spalio 1 d.</p>	NŽIS
AM ir PM absolventų pasiskirstymas pagal išsilavinimo lygmenį	<p>Apibrėžtis: Ataskaitinių metų AM ir pirminio PM* absolventų procentinis pasiskirstymas pagal išsilavinimo lygmenį (proc.):</p> <p style="padding-left: 40px;">AM (ISCED 6 ir vientisosios)</p> <p style="padding-left: 40px;">PM (ISCED 3-4)</p> <p style="padding-left: 40px;">PM (ISCED 2)</p> <p>Aprėptis: Lietuvos piliečiai ir užsieniečiai, baigusieji ISCED 6 ir vientisųjų studijų programas, ISCED 2–4 lygmens pirminio PM programas</p> <p>Laikotarpis: ataskaitinių metų spalio 1 d.</p>	NŽIS
Užsieniečių dalis tarp AM studentų	<p>Apibrėžtis: Ataskaitiniais metais Lietuvos aukštosiose mokyklose studijuojančių užsieniečių dalis tarp visų tais metais Lietuvos aukštosiose mokyklose visų pakopų studijose studijuojančių studentų</p> <p>Aprėptis: Lietuvos piliečiai ir užsieniečiai visų pakopų AM programose</p> <p>Laikotarpis: ataskaitinių metų spalio 1 d.</p>	NŽIS, ŠVIS
Užsieniečių dalis tarp PM studentų	<p>Apibrėžtis: Ataskaitiniais metais pirminiame PM* besimokančių užsieniečių dalis tarp visų mokinių pirminiame PM tais metais</p> <p>Aprėptis: Lietuvos piliečiai ir užsieniečiai ISCED 2–4 lygmens pirminio PM programose</p> <p>Laikotarpis: ataskaitinių metų spalio 1 d.</p>	NŽIS, ŠVIS

*Pirminis PM - profesinis mokymas, įprastai skirtas pirmajai kvalifikacijai įgyti (LR Profesinio mokymo įstatymas).

Šaltinis: STRATA remiantis NŽIS duomenimis

2 priedas. Prioritetinių sektorių aprėptis

Prioritetinis sektorius	EVRK kodai
Gyvybės mokslų	C20.14 Kitų pagrindinių organinių chemikalų gamyba C20.42 Kvepalų ir tualetų priemonių gamyba C21 Pagrindinių vaistų pramonės gaminių ir farmacinių preparatų gamyba C26.60 Švitinimo, elektromedicininės ir elektroterapinės įrangos gamyba; C26.70 Optinių prietaisų ir fotografijos įrangos gamyba C32.5 Medicinos ir odontologijos prietaisų, instrumentų ir reikmenų gamyba; M72.11 Biotechnologijos moksliniai tyrimai ir taikomoji veikla;
Inžinerinės pramonės	C22 Guminių ir plastikinių gaminių gamyba C24 Pagrindinių metalų gamyba C25 Metalų gaminių, išskyrus mašinas ir įrenginius, gamyba C26 Kompiuterinių, elektroninių ir optinių gaminių gamyba C27 Elektros įrangos gamyba C28 Niekur kitur nepriskirtų mašinų ir įrangos gamyba C29 Variklinių transporto priemonių, priekabų ir puspriekabių gamyba C30 Kitų transporto priemonių ir įrangos gamyba
Informacinių ir komunikacinių technologijų	J62.01 Kompiuterių programavimo veikla J62.02 Kompiuterių konsultacinė veikla J62.03 Kompiuterinės įrangos tvarkyba J62.09 Kita informacinių technologijų ir kompiuterių paslaugų veikla J63.11 Duomenų apdorojimo, interneto serverių paslaugų (prieglobos) ir susijusi veikla J63.99 Kita, niekur kitur nepriskirta, informacinių paslaugų veikla

Kuriame pamatus pagrįstiems ir įžvalgiems
viešosios politikos sprendimams